

bb.59. időjárásjelentés

gg/ra la

1976. június 23.

a meteorológiai intézet jelenti június 23-án, szerdán 19 óra-
kor:

meleg idő.

várható időjárás csütörtök estig: főként nappali felhőképző-
dés, néhány helyen zápor, zivatar csütörtökön is kialakulhat.
napközben megélénkül az északi, északkeleti szél. meleg marad az
idő.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet: 24-28 fok között.
/mti/

-.-

bb.60. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától
zárásig

p la

1976. június 23.

58. elutazott dusan petrovics

59. időjárásjelentés

60. hírjegyzék

/mti/

-.-

21.05/p

-42-

13 21 25

v é g e

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: lakatos erzsébet

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

c s ü t ö r t ö k

bb 1. éjszakai gelka ügyelet az olimpia alatt - automata
rögzíti a hibabejelentést a szövetkezeti szervizben

i sz/zsu um ls hgy

1976. június 24.

felkészült a várható olimpiai csúcsgazdálkodásra a gel-
ka szerviz és a szövetkezeti ipari javító szolgálat. a
gelka tájékoztatása szerint az olimpia egész ideje alatt
a most elsősorban - megszervezik az éjszakai ügyeletet.
budapesten a 333-333-as telefonszámon, éjjel 1 óráig lehet
majd a televíziókészülékek hibáit bejelenteni, s a szere-
lők már reggel vagy délelőtt a helyszínre mennek. akiknek
délután, vagy kora este romlik el a televíziója, annak,
kérésre, a szerviz gyorsszolgálatára még este megjavítja ké-
szülékét. a vidékiek ugyancsak igénybevehetik a rendkívü-
li éjszakai ügyeletet. éjjel 1 óráig jelenthetik be a hibá-
kat, a megyeszékhelyek híradástechnikai szervizeinél.

az olimpia alatt a gelka összesen mintegy ezer műsze-
része áll majd készenlétben, s részben a legkorszerűbben
felszerelt szervizkocsikkal, a gelkával külön gépjárműhasz-
nálati szerződést kötött szerelők pedig saját gépkocsijaikon
sietnek a hibabejelentőkhöz.

/folyt.köv./

- 1 -

16

bb 1./éjszakai gelka ...folyt./um

a szövetkezeti ipari javító szolgálat, amely rendszeresen ügyeletet tart szombaton és vasárnap délelőttönként is, az olimpia alatt a hétvégeken nyújtott műszakokat szervez, így mindennap reggeltől estig hívhatók a 313-313 telefonszámon. az éjszakai hibabejelentéseket automata üzenetfelvevővel rögzítik. a szerviz öt ipari és szövetkezeti dolgozó 50 szerelője 24 órán belül, hához megy, /mti/

--

bb. 2. tizezrek a balatoni vendégsereg szolgálatában

vid fm/il hgy

196. június 24.

a balaton partján napokon belül megkezdődik a teljes üzem, már mintegy százezren tartozkodnak a tó mellett. a nyári szezonban átlagosan 100 000-150 000 között váltakozik a balaton vendégeinek száma, de a vikendnapokon még ennél is többen gyakran negyedmillióan látogatnak el az üdülővidékre. többségük a tópart kilenc fontosabb idegenforgalmi központját keresi fel.

a vendégsereg ellátásáról több mint tizezren gondoskodnak. csupán a nyaralóházakban több mint ötezren szolgálják a beutaltak kényelmét. a szállodákban és éttermekben tevékenykedő személyzet létszáma a legnagyobb forgalmu helyeken megközelíti egy-egy közepes ipari üzem foglalkoztatottjainak számát. az idegenvezetőknek több mint 20 000 turistát kell majd ellátniuk, a hajósok kétmillió utasra számítanak. a parkolóhelyek óreinek és a benzintöltő állomások személyzetének naponta 10 000 - 15 000 gépjárművet kell fogadniuk.

a vendégek ellátásában közvetve is tizezrek vesznek részt. a zöldség-gyümölcs-szállítmányok öt-hat megyéből érkeznek. keférből és péksüteményből mintegy 1500 mázsa a napi igény. a büfékben, éttermekben és eszpresszóknak naponta kétszáz ezer liter üdítő italt és sört fogyasztanak. a legforgalmasabb fagy-laltárus helyeken naponta negyedmillió adagot mérnek ki. a vikendnapokat nem számítva a balaton nyaralóinak igénye körülbelül ugyanakkora, mint az ország második városáé miskolc. /mti/

--

- 2 -

bb. 3. nem kezel pénzt a tehergépkocsivezető - július 1-től a volánfuvarvállaló irodákban fizethető a szállítási díj

i kf/tm/il hgy

191. június 24.

a budapesti volán 1. számú vállalat a korábbi viták elkerülése érdekében magánmegrendelői részére július 1-től új díjfizetési rendszert vezet be.

eddig a magánfeleknek végzett szállításoknál - az olyan teherautókon, amelyekben nem volt taxaméter - a fuvar után a gépkocsivezető számította ki és szedte be a díjat. a különböző bonyolult, súlydíjas, órákilométeres, stb. tarifák között nem minden gépkocsivezető igazodott el. az ellenőrzések sok hibát - kevesebb vagy túlszámlázást, nem egyszer visszaéléseket is - felfedtek, s utána zaklatták a megrendelőket a számla rendezésével.

július 1-től budapesten a volán fuvarvállaló irodákban, vidéken a szolgálati helyeken, ahol a szállítást megrendelik, megfelelően képzett dolgozó rögtön kiszámítja a fuvardíjat, ami helyben fizethető. a gépkocsi vezetője így menetesül az adminisztrációtól, a pénzkezeléstől, csupán igazoltatja a megrendelővel a teljesítményt, azt hogy mennyi ideig, milyen súlyú árut fuvarozott. az előre meghatározott összegtől még így is lehet esetenként eltérés, a téves számlázás, a hiba lehetősége azonban jóval kisebb. az új díjfizetési rendszer megszünteti a fuvaroztatók felesleges zaklatását, kizárja a számlával való visszaéléseket, kulturáltabbá teszi a teherfuvarozást. /mti/

--

bb. 4. „telt ház”, a fehér-tó! sírályszigeten - új fészkelőtelepek alakultak ki

vid fm/il la

1976. június 24.

csongrád megye természetvédelmi területein végéhez közeledik a madárfészkelési idény. a szegeddel határos fehér-tó szigetén mintegy 3 000 pár dankasirály első fiókái már repülni és uszni tanulnak. rendkívül népszerűvé vált a kis szárazföld, amelyen több mint tizezer madár tartózkodik. /folyt.köv./

3 -

bb. 4./telt ház ....folyt./il

a falánk fiókákat a szülők rovarokkal etetik, s ilyenkor különösen felbecsülhetetlen szolgálatot tesznek a mezőgazdaságnak. a tó nádasaiban gázló madarak új fészkelőhelyei alakultak ki. nagyszámban települtek meg az üstökös gémek. az egyik lecsapolt tó medrét pedig gulipánok, godák, piros-lábu cankók vették birtokukba. a rezervátum kezelésével megbízott szegedi állami erdőrendezőség a költési időszakban teljes háborítatlanságot biztosít a vízi szárnyasoknak

csongrád megye egy másik természetvédelmi területén, a pusztaszeri tó mentén a szikes puszták ritka madárfajai: széki lilék és gólyatöcsök nevelik fiókáikat. a szakemberek megítélése szerint az idén számottevően növekedett a dél-alföldi védett területek értékes madárállománya./mti/

-.-

bb. 5. „elektrifikált,, gólyafészkek

vid fm/il hgy

1976. június 24.

a dráva-menti síkságon megszorodtak a gólyák. noha nem történt madárszámlálás, úgy tűnik többben vannak, mint a korábbi években. számos dél-baranyai faluban raktak új fészket az idei tavasszal, ám különös módon nem a hagyományos helyeket - kémény, fa, kazal - választották, hanem a villanyoszlopokat. mintha csak összebeszéltek volna, legalább tucatnyi helyen látható gólyafészkek a huzalokat tartó vasszerkezeteken. az áramszolgáltató vállalat emberei bizonyára nem örülnek a furcsa gólyaötleknek, mindenesetre nem bántják őket. a madaraknak rendkívül gondosan kellett megépíteniük fészkeiket, nehogy a szélviharak lesodorják. nincs elfogadható magyarázat arra, hogy miért fészkeltek egyszerre ennyi gólyapár a villanyoszlopokra. tény, hogy a fehér gólyák szívesen költöznek az emberek közelébe, nem zavarja őket a növekvő jármű-forgalom és nem idegenkednek a modern objektumoktól. feltehetően aerodinamikai okai vannak az új fészkelőhely megválasztásának. a repülési szög és magasság kedvező lehet a magányosan álló, közepmagasságú villanyoszlopokra helyezett „elektrifikált,, fészkek esetében./mti/

-.-

- 4 -

16

bb. 6. növekszik a sörtermelés

tm/sl/il hgy

1976. június 24.

a hazai sörigények kielégítéséhez jelentős importra szorulunk. a pénzügyminisztérium és a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium kereste az import mérséklésének lehetőségeit. a vizsgálat igazolta, hogy a borsodi sör- és malátagyárban pótlólagos beruházással a gyár jelenlegi termelését 500 000 hektoliterrel lehet növeni.

a gyorsan megtérülő fejlesztéshez szükséges hitelhez azonban a vállalat nem rendelkezett megfelelő saját pénzeszközzel. a pénzügyminisztérium intézkedésére a fejlesztéshez a vállalat felhasználhatja tartalék-alapját, így a magyar nemzeti bank a fejlesztéshez hitelt engedélyezhetett./mti/

-.-

bb. 7. erdőt telepít a vendvidéki szakszövetkezet

vid fm/il hgy

1976. június 24.

vas megye legmostohább talaju tájegységén, az őrségben működik a szentgotthárdi vendvidéki szakszövetkezet. a 13. község dolgozói által életre hívott szakszövetkezet folyamatosan erdővel telepíti be kezelésében lévő, mezőgazdasági termelésre nem alkalmas földeket. az utóbbi három évben kétszáz hektáros területet ültettek be fenyőfával.

az ötödik ötéves tervben folytatják az erdő telepítést. az idén 80 hektárt ültetnek be csemeteültető gépek segítségével. a telepítés egy részét 40%, a másik részét 80 éves vágásfordulóra tervezik. az 1977. évi telepítési terv százezer hektár, 30 hektáron munkaszervezési mintatelepet hoznak létre./mti/

-.-

- 5 -

16

bb. 8. vigyázatlan vezető, halálos baleset - egy évi és kilenc hónapi szabadságvesztés

i bc/gg/pr/il la

1976. június 24.

bognár lászló traktoros brigádvezető, dabasi lakos a fővárosból lakóhelyére tartva a soroksári úton személygépkocsijába felvett két 20 éves leányt, akik autóstoppal szegedre igyekeztek. amikor budapest lakott területét elhagyta vigyázatlansága miatt későn figyelt fel egy, vele azonos irányban haladó lovas kocsira. a késői észlelés következtében nekiütközött a lovas-kocsi hátsó részének. a nagy erejű ütközés leszakította a gépkocsi tetejét, s a két utas olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen, illetve a kórházba szállítás után meghalt. megsérült - könnyebben - a vigyázatlan gépjárművezető is.

a központi kerületi bíróság bognár lászlót egy évi és kilenc hónapi szabadságvesztésre ítélte és öt évre eltiltotta a gépjárművezetéstől. ítéletében a többi között enyhítő körülményként figyelembe vette, hogy a baleset időpontjában csupán néhány hónappal haladta túl a fiatalkor határát./mti/

-.-

- 6 -

1b

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

p a r l a m e n t

bkk 1. faluvégi lajos expozéja

um zs

1976. június 24.

rendelkezésre bocsátjuk faluvégi lajos pénzügyminiszter expozéját, amely az országgyűlés csütörtöki ülésén hangzik el. e m b a r g ó : f e l o l d á s i g !

x x x x

tisztelt országgyűlés!

az elmúlt esztendő gazdasági fejlődését elemző és értékelő beszámoló sorát az állami költségvetés végrehajtásáról szóló jelentés zárja le. a törvényjavaslatban bemutatjuk és indokoljuk a bevételek és kiadások alakulását. kiegészítésül ezuttal három olyan folyamatot emelünk ki, amelyek a következő időszak gazdálkodására és a pénzügyi egyensúly alakulására is érzékenyen hatnak.

/folyt.köv./

- 1 -

1b

bkk 1. /faluvégi lajos ...1.folyt./um

először: hazánk gazdaságának fejlődése és gazdálkodó szervezeteink tevékenysége az országgyűlés által a tervben és a költségvetésben meghatározott fő irányokat követte. a nemzeti jövedelem termelése a várt ütemben nőtt. minthogy az előirányozottnál többet költöttünk felhalmozásra és fogyasztásra is, a társadalom vagyona jobban gyarapodott és az életszínvonal gyorsabban emelkedett a tervezettnél, a gazdasági egyensúly kívánt javulása azonban csak részben valósulhatott meg.

másodszor: a külkereskedelmi árák és cserearányok változása továbbra is kedvezőtlenül hatott gazdaságunkra. az 1973-ban és 74-ben a külpiacon bekövetkezett nagyarányú árváltozások hátrányos következményei hirtelen érték bennünket, csakugy, mint a többi hasonló gazdasági szerkezetű országot. 1975-re ezt a folyamatot már áttekintettük, terveinkben figyelembe vettük, és több intézkedést tettünk a kedvezőtlen hatások fokozatos ellensúlyozására.

/folyt.köv./

- 2 -

1/3

bkk 1. /faluvégi lajos ...2.folyt./um

harmadszor: a múlt év a népgazdaság iv. ötéves tervének utolsó és egyuttal az v. ötéves terv előkészítő éve volt. pártunk xi. kongresszusára való felkészülés és a kongresszus messzebbre mutató - gazdaságpolitikánkat meghatározó és irányítási rendszerünket megerősítő - állásfoglalásai a munkának nagy lendületet adtak. emellett az év közepén - az új ötéves tervidőszakot megelőzően - a vállalatok egy részében érezhető volt a bizonytalanság és a várakozás, az irányító szervek pedig olykor türelmetlennek mutatkoztak.

gazdasági helyzetünk és mostani feladataink társadalmi megértése fokozatosan cselekvési szándékká kovácsolódtott, új lendületet kaptak a hasznosabb, takarékosabb gazdálkodást segítő kezdeményezések, a szocialista munkaverseny pedig az eddiginél is gazdagabb formában bontakozott ki. ezért gazdasági eredményekről szólva valamivel több volt a kedvező jel az év második, mint első felében. az 1975-ös év tapasztalatai azonban újra igazolják és figyelmeztetnek rá, hogy az addigiaknál sokkal nehezebb körülmények között megkezdett v. ötéves tervet csakis a hatékonyság és az egyensúly céltudatos javításával és a szervezetség megerősítésével valósíthatjuk meg.

népgazdaságunk fejlődésének ütemét átfogóan a nemzeti jövedelem növekedésével jellemezzük - folytatta a pénzügyminiszter. ez kereken 5 százalékkal haladta meg az előző évit. nemzetközi összehasonlításban is elismerésre méltó eredmény ez, megfelel annak az ütemnek, amelyet a kgst-országok többsége elért.

/folyt.köv./

- 3 -

1/3

parlament

bkk 1. /faluvégi Lajos 3.folyt./um

a nemzeti jövedelem alakulásában az ipari termelés bővülésének volt meghatározó szerepe. hazánkban az ipari termelés az elmúlt évben 5 százalékkal növekedett, miközben a gazdaságilag fejlett tőkés országok javarészeiben visszaesés mutatkozott. a mezőgazdasági termelés - az előzőknél és a tervezettnél is mérsékeltebben - mindössze 1-2 százalékkal - nőtt, jórészt a kedvezőtlen időjárás miatt, de részben azért, mert a háztáji és kiegészítő gazdaságokban csökkent az állattartás. 109 szövetkezetben keletkezett veszteség és alaphiány. háromnegyed részüknek központi pénzeszközökből nyújtottunk segítséget.

a termelés az anyagi ágakban lényegében változatlan létszámmal növekedett, mégpedig úgy, hogy közben az iparban és a mezőgazdaságban foglalkoztatottak létszáma némileg csökkent. a termelékenység javulását elsősorban a munka jobb technikai felszereltségének köszönhetjük. a termelést segítő gépek és berendezések állománya - több év átlagában is - gyorsabb ütemben nőtt, mint a termelékenység. ez mutatja, hogy az állóeszközök kihasználásában nincs javulás. e javulást a műszaki és technológiai újítások és az üzemszervezés sem segítették eléggé. ha a munkát okosabban szerveznénk, ugyanannyi erőforrással többet és értéke- sebbet termelhetnénk, s több elosztható vállalati és költségvétési jövedelmünk lehetne.

/folyt.köv./

- 4 -

1b

parlament

bkk 1. /faluvégi Lajos ...4.folyt./um

az 1975. évi népgazdasági terv - amellelt, hogy számításba vette az életszínvonal emelését és a legfontosabb fejlesztések megvalósítását - a gazdasági egyensúly fokozatos helyreállítása végett azt irányozta elő, hogy a megtermelt javak hazai felhasználása lassabbá váljon. e felhasználás mérséklődött is, de kevésbé, mint ahogy terveztük.

az életszínvonal tovább emelkedett, a családok legnagyobb részének életkörülményei javultak. a lakosság egy főre jutó reáljövedelme - amely magában foglalja a béreket, a bérjellegű jövedelmeket, a pénzbeli juttatásokat és az árak változásának hatását is - a tervben előirányzott 3,5 százalékhelyett 4 százalékkal nőtt.

a munkások és alkalmazottak reálbéreinek 2,5 százalékos növelését terveztük, de az végül is több mint 4 százalékkal lett nagyobb. a különbség kerekén 2 milliárd forint többlet-vásárlóerőt jelentett. a vállalatok egy részében jogos volt a nagyobb személyi jövedelem, mert összhangban állt a nagyobb termelési és jövedelmezőségi eredményekkel. sok helyütt azonban a béremelés nem volt megalapozva, sőt 120 vállalat és szövetkezet több bért fizetett ki, mint amennyit a szabályok megengedtek. jellemző volt, hogy a vállalatok nagy része korán, mindjárt az év elején kimerítette a béremelésre fordítható pénzforrásait. emiatt év közben alig volt módjuk rá, hogy éljenek a béremeléssel való ösztönzéssel, s ha mégis erre szánták el magukat, ez már elegendő vállalati jövedelemfedezet nélkül történt.

/folyt.köv./

- 5 -

1b

bkk 1. /faluvégi lajos 5.folyt./um

a mezőgazdaságból származó jövedelmek valamelyest növekedtek, holott a termelés elmaradt a várakozástól. megállapíthatjuk, hogy összességükben a lakosság jövedelmei valamivel nagyobbak lettek, mint amennyire gazdasági helyzetünk megengedte volna. hogy a reálbérek és a reáljövedelmek tervszerűen és a teljesítményekkel arányosan alakuljanak, év közben bizonyos intézkedéseket tettünk, s ezek hatására a vásárlóerő a második félévben már mérsékeltebben növekedett.

a jövedelmek növekedésének kialakult arányait és lehetőségeinket az ideai bér- és árpolitikai elgondolásaink összeállításakor gondosan figyelembe vettük. a népgazdasági terv decemberi tárgyalásán már bejelentettük: az a szándékunk, hogy a husnak és a huskészítményeknek a fogyasztói árát július elején fölemeljük. ezzel egyidejűleg jövedelemkiegészítő intézkedésekre kerül sor a bérek, a nyugdíjak, a gyermekgondozási segély, a családi pótlék és a szociális ösztöndíjak területén, mint ezt a nyugdíjasok a múlt héttől kezdve folyósított július havi nyugdíjaikból máris tapasztalhatták. a hus és a huskészítmények fogyasztói árának fölemelése és a jövedelemkiegészítő intézkedések összhangban vannak a termelés fejlesztésére és az életszínvonal alakítására vonatkozó gazdaságpolitikai elveinkkel. a népgazdasági tervben 1976-ra 3 százalékos reáljövedelem- és 1.5 százalékos reálbérnövelést irányoztunk elő. ez megalapozott törekvés, és megvalósulásáról gondoskodunk.

/folyt.köv./

10

bkk 1. /faluvégi lajos 6.folyt./um

a lakosság reáljövedelmének egy jókora része társadalmi juttatásokból adódik. ezek, különösen a pénzbeliek, terveinknek megfelelően gyorsabban nőttek, mint a munkából származó bérek. 1975-ben 85 milliárd forint értékű ellátást nyújtottunk pénzben és természetben. országunk lakossága egy főre számítva átlagosan évenként 4300 forint pénzbeli és 3800 forint természetbeni társadalmi juttatásban részesült, s e juttatások 90 százalékát a költségvetési intézmények nyújtják állampolgárainknak. a közös, társadalmi fogyasztás egyre nagyobb szerepét mutatja, hogy a iv. ötéves tervidőszak alatt a többlet-reáljövedelmeknek csaknem a fele a társadalmi juttatások bővüléséből származott.

tavaly fogadta el az országgyűlés a társadalombiztosítási törvényt, amely a társadalombiztosítást egységes elvek szerint szabályozza, de ezenfelül tovább is fejleszti, mert számos új formát és az ellátás színvonalának emelését eredményező intézkedést tartalmaz.

a társadalombiztosítási kiadások több mint a felét nyugdíjakra fordítottuk. az elmúlt öt évben a nyugdíjasok száma 26, az átlagos nyugdíj 65 százalékkal nőtt. 1975 júliusában emeltük a már régebben megállapított alacsony nyugdíjakat. több mint 1 millió idős ember jövedelme gyarapodott a szokásos évi nyugdíj-kiegészítésen kívül, s ezzel javítottuk a megélhetésüket. az állami költségvetésnek ez 1.7 milliárd forint új kiadást jelentett. 1975-ben a kifizetett nyugdíj összege 17, a kifizetett családi pótlék 24, a gyermekgondozási segély 26 százalékkal lett nagyobb.

/folyt.köv./

10

bkk 1. /faluvégi Lajos ...7.folyt./um

a múlt év közepétől minden állampolgár ingyenes orvosi és kórházi ellátásra jogosult az állami egészségügyi ellátás keretében. ez szakmai és erkölcsi szempontból még inkább arra kötelezi szocialista egészségügyünk megbecsült dolgozóit és intézményeit, hogy magas színvonalon, mindenütt egyenlő mértékkel mérve gyógyítsanak minden beteget. megemlítem, hogy ez a lépés az adminisztráció egyszerűsítésére is módot adott, mert egy sereg nyilvántartást és igazolási kötelezettséget megszüntethettünk.

a múlt évben az egészségügyi, az oktatási és a köznevelődési intézményekben s a közlekedési vállalatoknál csökkentettük a munkaidőt. ez 800 millió forintnyi társadalmi költséget jelent évenként. e könnyítés akkor válik igazán társadalmi előnnyé, ha együtt jár a munkaidő jobb kihasználásával.

a társadalmi juttatásokra folyósított költségvetési kiadások összességükben meghaladták valamelyest a tervezett, s ezzel hozzájárultak a fogyasztás gyorsabb növekedéséhez. az előirányozottnál 1,8 milliárd forinttal költöttünk többet, mert több táppénzt kellett fizetnünk, s a gyógyszerekre fordított kiadás is nagyobb volt. a szakszervezetek országos tanácsa és az egészségügyi minisztérium ismételt elemzése és ellenőrzései szerint a táppénzes fegyelem nem mindig megfelelő, sok az okatlan gyógyszerfelhasználás. a kormány határozata értelmében a jövő évtől kezdve az 1-3 napi táppénzt a vállalatok folyósítják, és szigorubb lesz az ellenőrzés. a kórházi ápolásban részesülők pedig az eddiginél több táppénzt kapnak.

/folyt.köv./

- 8 -

bkk 1. /faluvégi Lajos ...8.folyt./um

az egészségügyi intézmények ellátására 240 millió forinttal fordítottunk többet az előirányozottnál, első sorban a kórházak és szociális otthonok felszerelésére és karbantartására. oktatási és kulturális célokra pedig 380 millióval folyósítottunk többet, mindenekelőtt az általános iskolák taneszközeire, a köznevelődési intézmények felszerelésére és sportcélokra. anyagi erőinkhez mérten támogattuk azokat az oktatási intézményeket és lelkes pedagógusokat, amelyek és akik képzési rendszerünk fejlesztésén munkálkodnak: a pedagógiai kutatásra, kísérleti módszerek bevezetésére nyújtott költségvetési támogatás jóval meghaladta a korábbiakat. a gazdasági ágazat majdnem 800 millió forintos többletráfordításának legnagyobb része az utak és a hidak javítását és korszerűsítését szolgálta. a felsorolt többletkiadások zöme az alapellátást nyújtó intézményeknek jutott, jó meggyőződéssel indokolhatók, s javasoljuk a tanácsoknak a tervezetten fölül bevételre felelték. de azért a következő évek költségvetési gazdálkodásában nagyobb tervszerűséget és előrelátást kell megkövetelnünk az ágazati irányítástól és a tanácsoktól!

a nemzeti jövedelem belföldi felhasználásának másik tényezője: a felhalmozás is gyorsabban növekedett, mint ahogy terveztük.

a népgazdasági terv a szocialista szektorban 130 milliárd forintnyi beruházási ráfordítással számolt. a beruházási tevékenység 1975-ben nagyon élénk volt, s végül is 141 milliárd forintot fizettek ki. a megelőző évihez képest a beruházási teljesítés 14 százalékkal fokozódott, a nemzeti jövedelem növekedésének üteménél sokkal dinamikusabban. megjegyzem: a népgazdasági terv azt irányozta elő, hogy a szocialista szektor beruházásai a nemzeti jövedelemmel azonos ütemben bővüljenek. az ettől eltérő irányzat kialakulásában meghatározó szerepe volt a beruházási tevékenység élénkítésére hozott korábbi központi döntéseknek, de az új középtávú tervidőszak és a szabályozók módosítása előtt szokásos vállalati igyekezet szintén hozzájárult a föllendüléshez.

/folyt.köv./

- 9 -

parlament

bkk 1. /faluvégi Lajos ...9.folyt./um

külön ösztönöztük fontos nagyberuházásoknak gyorsabb megvalósítását és az elhasználandó állóeszközöknek a pótlását. a beruházások gyorsuló üteme csaknem 5 milliárd forinttal több költségvetési kiadást okozott. ebben - a nagyberuházásokon kívül - a fővárosi tömegközlekedés fejlesztése, a vasuti járműpark korszerűsítése, a bolthálózatnak a lakosságot és a belkereskedelem dolgozóit egyaránt kedvezően érintő korszerűsítése számottevő tétel volt.

az 1975. évi tervben elhatározott három nagyberuházás - a 750 kv-os távvezetéknek, a mecseki ércbányászati vállalatnak a fejlesztése és a kötöttárugyár debreceni-mátészalkai gyáregységének építése - megkezdődött.

szeretném kiemelni az elmúlt évi beruházási munka több kedvező vonását. egészségesebb volt a gépberuházások aránya. a beruházásokat gyorsabban helyezték üzembe, a befejezetlen beruházások állománya pedig lassabban nőtt, a nemzeti jövedelemnek kisebb részét kötötte le, mint az előző években.

különösen figyelemreméltó, hogy teljesítették az állami nagyberuházások előirányzatait. erre évek óta nem volt példa! több olyan - hasznos, új - létesítményt helyeztek üzembe, amely hozzájárult hazai ellátásunk javulásához és az export növeléséhez is - sajnos, néhol a tervezettnél csak később vagy kisebb mértékben. májusban megindult a szovjet-magyar földgázvezeték 1. szakaszán a földgáz szállítása. üzembe helyezték az inotai november 7. hőerőmű gázturbinás csucserőművét. emlékezetes ünnepségen átadták a gyermekeknek a zánkai uttörővárost.

/folyt.köv./

- 10 -

1b

parlament

bkk 1. /faluvégi Lajos 10.folyt./um

megkezdődött az üzemszerű termelés - bár három hónapos késedelemmel - a tiszai vegyi kombinát olefinüzemében. az új péti műtrágyagyár is megkezdte a folyamatos termelést. sajnos, ott a részegységeket késedelmesen helyezték üzembe, s ez 8-900 millió forint értékű termelési elmaradást okozott. befejeződött a visontai thorez külfejtéses bányászati beruházása, de a termelés mennyiségileg még mindig sokkal kisebb a tervezettnél. több hónapos késéssel, s ezért az ígértnél mintegy 400 millió forinttal kevesebbet termelve indult meg a miskolci huskombinát.

össességében jól halad annak a tíz beruházásnak a megvalósítása, amelyeket a kormány gyorsításra jelölt ki. de azt is meg kell mondanunk, hogy a gyorsítási programok megvalósítása érdekében - számos központi intézkedés ellenére, például a különleges pénzügyi kedvezmények nyújtása, a minisztériumi intézkedési tervek készítése és az állandó ellenőrzés ellenére - még nagy és összehangolt erőfeszítésekre van szükség. visszatérő hibák gátolják e beruházások gyors befejezését: a szükségesnél kevesebb a munkaerő, anyagok, alkatrészek és műszerek hiányoznak, s bizonyos gépek, berendezések és építési elemek gyenge minőségűek. a kiviteli tervek késedelme és bizonytalan tartalma szintén gyakran hátráltatja a munkát.

/folyt.köv./

- 11 -

1b

bkk 1. /faluvégi Lajos ...11.folyt./um

a beruházási tevékenység föllendülése nehezítette az erőforrások nagyobb arányú összefogását, nem javult a munkák minősége, a szállítási és a kivitelezési fegyelem. ezért a beruházások túlzott lendületének fékezésére év közben intézkedéseket tettünk: új beruházásokra csak különösen indokolt esetben adtunk engedélyt, s vissza kellett vonnunk a tervben előirányzott, de még el nem indított nem termelő beruházások pénzforrásainak egy részét. a mezőgazdasági nagyüzemek az év második felében csak egyedi mérlegelés alapján kaptak újabb állami támogatást. a vállalatoknak adandó hitelek föltételeit megszigorítottuk, s a vállalatoknak a tervezettnél nagyobb saját forrásait a bank határozottabban bevonta a beruházások és a forgóeszközök pénzellátásába.

beruházási erőforrásaink hatékonyabb felhasználásának segítésére bevezettük az állami beruházásokhoz nyújtott állami támogatásoknak új, a hatékonysági követelményeket erőteljesebben megkövetelő rendszerét. a lakásépítési költségek csökkentésére kívánunk ösztönözni azzal, hogy a lakásépítésben közreműködő vállalatokat és tanácsokat közvetlenül érdekeltté tettük a lakásépítési költség-előirányzatok megtakarításában. a megtakarítás egy részéből ugyanis dolgozóiknak lakásokat adhatnak.

/folyt.köv./ ^L kölcsönöknek és a vállalati beruházásokhoz nyújtott állami

1b

bkk 1. / faluvégi Lajos ...12.folyt./um

ezekben a napokban jelenik meg a beruházási célú fővállalkozásnak a pénzügyi feltételeit meghatározó rendelet. ez - kötelezettségeik mellé - megfelelő jogokat biztosít azoknak a vállalatoknak, amelyek egy-egy beruházás teljes megvalósítását vállalják, mégpedig a szerződésben rögzített műszaki és gazdasági mutatóknak megfelelően, határidőre és azért a díjért, amelyben előre megállapodtak. ez a gazdasági és szervezési forma alkalmasabb az eddiginél a bonyolult beruházási feladatok megvalósítására.

kedvező irányú változás következett be a felhalmozás másik elemében: a készletezésben. az előző évi rendkívül nagy készletfelhalmozás után 1975-ben a készletállomány gyarapodása már mérsékeltebb volt. nagy elégedettségre még sincs okunk, mert az ipari készletek gyorsabban nőttek, mint az ipari termelés, a kereskedelmi készletek pedig - összetételük miatt - nem mindenben alkalmasak a szükségletek folyamatos kielégítésére. sok keresett áru hiányzik, ugyanakkor van fölösleg is. a hiányt felnagyította a vásárlók természetes magatartása, mivel ha bizonytalan volt az áruezellátás, rögtön tartalékolni igyekeztek.

/folyt.köv./

1b

bkk 1. /faluvégi Lajos ...13.folyt./um

folyamatosak a teendők azoknak az okoknak a megszüntetésében, amelyek az értelmetlen készlethalmazásra vezettek. ezeket az okokat leginkább a termelés szervezetszerűségének és ütemességének a zavaraiban, s a nem eléggé rugalmas beszerzési és értékesítési munkában kell keresnünk. a központi irányításnak itt kettős a feladata. egyfelől: meg kell teremtenünk a biztonságos beszerzés lehetőségeit, feltételeit és kereteit! másfelől: a hitelezés útján arra kell serkenteni a vállalatokat, hogy anyagi és pénzeszközeiket a termelésben és az értékesítésben egyre gyorsabban forgassák!

tisztelt országgyűlés!

a belföldön felhasználható nemzeti jövedelemre változatlanul erősen hatott a külgazdasági kapcsolatok alakulása, főleg az árak változása.

a világpiacon folytatódott az áremelkedés, bár az üteme valamelyest mérséklődött. a külföldről behozott áruk árai 1973-ban összességükben 6, de 1974-ben már 16 százalékkal nőttek, s 1975-ben még további 14 százalékkal volt nagyobb az áremelkedés. az általunk exportált termékek árai is emelkedtek, de kisebb mértékben, mint a behozatalunké. kivitelünk árszintje 1973-ban 5, 1974-ben 8 és 1975-ben csak 6 százalékkal volt magasabb az előző évinél. ilyen körülmények között akkor tarthattuk volna fenn külgazdasági egyensúlyunkat, ha évről-évre nagyobb és nagyobb tömegű árut exportálunk a megdrágult import elmentéseként. ám a tőkés országok vállalatainak többsége a gazdasági visszaesés miatt csökkentette külföldi vásárlásait. következésképpen fokozódtak értékesítési nehézségeink.

/folyt.köv./

- 14 -

1b

bkk 1. /faluvégi Lajos ...14.folyt./um

a tartós nemzetközi piaci ármozgások nem hagyhatták változatlanul a kgst-országok egymás közti forgalmában érvényesülő árakat sem. az előljáróban említett cse-rearányromlásban ezeknek az árváltozásoknak is szerepük volt a múlt évben, s a jövőben is számítaniuk kell a kgst piaci árak folyamatos, tervezett mozgására. mindemellett a szocialista országok forgalmában érvényesülő árak szintje sokkal kedvezőbb, mint a tőkés piacon érvényesülő áraké.

az 1975-ös tapasztalatokból is kiviláglik, hogy külkereskedelmünkben milyen nagy szerepe van a szocialista országokkal való gazdasági együttműködésnek, mert biztos piacot, hosszú távra szóló és tervszerűen bővíthető értékesítési és beszerzési lehetőséget nyújt. a vállalt kötelezettségek kölcsönös teljesítése ezért oly fontos számunkra.

szocialista rendünk erejét és a tervgazdálkodás előnyét bizonyítja, hogy a külgazdasági kapcsolatokban elszorított veszteségek az egyensúly dolgában okoztak ugyan gondokat, s kisebb zökkenők voltak a külkereskedelemben és a termelésben, de ezek nem váltak társadalmi méretűvé. megőriztük a gazdaság dinamikus fejlődését. eredményesek voltak azok az erőfeszítéseink, amelyek arra irányultak, hogy a gazdaságra csak fokozatosan hárítsuk át a hirtelen megnövekedett terheket. ez azonban azt is jelenti, hogy az egyensúly problémáinak teljes megoldása még előttünk álló feladat, s ezért folyamatosan kell lépéseket tennünk. a szükséges intézkedések egy részét már 1975-ben a továbbiakat 1976 elején megtettük, s némelyiket az v. ötéves tervbe építettük be.

/folyt.köv./

- 15 -

1b

bkk 1. /faluvégi Lajos ...15.folyt./um

a múlt évben, majd 1976-ban szintén olyan - részleges - termelőiár-rendezést hajtottunk végre, amely közelítette a hazai árarányokat a világpiaci árarányokhoz. ez hozzájárult ahhoz, hogy a költségvetésnek az import támogatásában megjelenő kötelezettsége számottevően csökkenthető lett, továbbá, hogy a vállalati kalkulációk jobban tükrözik a népgazdaság valóságos költségeit, s a reálisabb anyagárak és szállítási tarifák a takarékosabb, ésszerűbb felhasználásra ösztönöznek.

minthogy a nemzetközi piaci árak színvonala a hazainál gyorsabban emelkedett, 1976. január 1-én felértékel-tük a forintot a külföldi valutákhoz képest, s ezzel mérsékel-tük a tőkés inflációnak a hazai árszínvonalat érintő hatását. kisebb mértékben csökkentettük a transzferábilis rubel forintra való átszámításának kulcsát is, a kgst-árszínvonal változásának megfelelően. elhatároztuk, hogy a jövőben még céltudatosabb árfolyampolitikát folytatunk, és tervszerűen, rugalmasan szabályozzuk a külföldi áremelkedések és a hazai árak kapcsolatát.

közgazdasági elemzéseink azt igazolják, hogy a megváltozott külkereskedelmi feltételekből fakadó hátrányt csak úgy mérsékelhetjük, illetőleg úgy szüntethetjük meg, ha gazdaságunk termelési és értékesítési szerkezete rugalmasan alkalmazkodik a nemzetközi piacok megváltozott értékítéletéhez és a nagyobb verseny szabta korszerűségi és minőségi követelményekhez. ehhez iránymutatást adnak az ágazati minisztériumok által kidolgozott programok, amelyek a termelési és értékesítési szerkezet megváltoztatásának lehetőségeit tartalmazzák. ezeket a vállalatoknak a középtávú tervek összeállításánál kell hasznosítaniuk.

/folyt.köv./

- 16 -

1b

bkk 1. /faluvégi Lajos ...16.folyt./um

a szerkezetváltozás előmozdítására erősítettük a szabályozókban a nyereségnek a fejlesztésre tett differenciáló hatását. pályázatokat hirdettünk, s ezekben a hitelezés és a támogatás feltételeit úgy határoztuk meg, hogy a minden irányban gazdaságosan exportálható, korszerű termékek gyártásának bővítése előnyben részesüljön. a vállalatok e pályázati felhívásokra sokat ígérő, jó javaslatokkal válaszoltak, s közülük a legjobbak már elindultak a megvalósítás útján

az említett termelési, fogyasztási, beruházási és külkereskedelmi folyamatok tükröződnek az állami költségvetésben. az államháztartás kerekén 313 milliárd forint bevételhez jutott. ez 5 milliárd forinttal kevesebb, mint az előirányzat volt, de kevesebbet is használtunk fel, s ezért a hiány 2 milliárd forinttal kisebb a tervezettnél. a kisebb hiány a beruházásoknak a tervezettnél gyorsabb növekedése és a közös, társadalmi fogyasztásra fordított nagyobb kiadások ellenére alakult ki. ezeket a többletkiadásokat ellensúlyozta az, hogy a behozatal az intézkedések hatására kedvezőbben alakult, tehát mérsékeltebb ártámogatásra volt szükség. hozzá kell tennünk ehhez, hogy a költségvetési bevételeket a vállalati tartalékalapokat terhelő egyszeri befizetés is növelte. a viszonylag kedvezőbb költségvetési egyensúly jelzi, hogy nehézségeink és gondjaink ellenére gazdálkodásunkban kedvező irányú változások vannak kibontakozóban.

/folyt.köv./

- 17 -

1b

parlament

bkk 1. /faluvégi Lajos ...17.folyt./um

tisztelt képviselő elvtársak!

a negyedik ötéves tervidőszak utolsó évének elemzése abból a szempontból is értékes tanulságokkal szolgál, hogy a végbemenő gazdasági folyamatok milyen körülményeket teremtettek az új középtávú terv indulásához.

az v. ötéves tervidőszak nehéz gazdálkodási körülmények között kezdődött, de fokozatos leküzdésükre - mint említettük - már eddig is számos intézkedést tettünk. szótunk már arról, hogy ezek nyomán a múlt év második felében a belföldi vásárlóerő kiáramlása mérséklődött, javult a készletgazdálkodás, csökkent a behozatal, s gyorsult a kivitel üteme, tervszerűbb lett a beruházások üzembe helyezése, és lassult a befejezetlen állomány növekedése.

az idei év első felének tapasztalatai alapján bizunk benne, hogy e kedvező folyamatok erősödnek. az első öt hónapban az ipar 4 százalékkal termelt többet, mint a múlt év azonos időszakában. a mezőgazdasági feladatokra felkészültek a gazdaságok. az állatfelvásárlás még kisebb a tavalyinál, de az állomány szaporodik, a hozamok javulnak. a növénytermesztés terméskilátásai biztatóak. javuló kereskedelmi mérlegünk biztos háttérrel nyújt szolid hitelpolitikánkhoz. a nagyberuházások megvalósítása általában a terveknek megfelelően halad. a lakosság pénzbevétele a múlt évinél szerényebben nőtt, a keresetek tervszerűen alakulnak. az ellátásnak most az a legfőbb gondja, hogy néhány közszükségleti cikk tekintetében - főleg a hus- és zöldségellátásban - helyenként átmeneti nehézségek mutatkoztak. ezek megszüntetésére átfogó intézkedések sorozatát indítottuk el, figyelembe véve és összehangolva a termelés ösztönzésének és a fogyasztói árak jobb szabályozásának szempontjait.

/folyt.köv./

- 18 -

13

parlament

bkk 1. /faluvégi Lajos ...18.folyt./um

a tapasztalatokból okulva rendszeresen elemezzük a világgazdaság várható változásait. az előrejelzések szerint a világgazdaság kedvezőtlen hatásaival tartósan kell számolnunk. ezt tekintetbe véve határozta el az országgyűlés a középtávú tervben, hogy átmenetileg mérséklje a belföldi fogyasztás és felhalmozás növekedésének ütemét, s tűzte ki azokat a beruházási célokat, amelyek ebben a helyzetben a legszükségesebbek, és azokat a szabályozókat, amelyek a körülményekhez való gyorsabb alkalmazkodásra serkentik a vállalatokat.

nap-nap után arról győződhetünk meg, hogy a vállalatok és a szövetkezetek ma már jól ismerik az értékesítési lehetőségeit, a nagyobb minőségi és gazdaságossági követelményeket. kiszámították a szabályozók változásának hatásait is, s manapság már megértőbben vélekednek erről, mint az elmúlt évben, amikor meglehetősen borulátóan ítélték meg kilátásaikat.

a vállalatok az ötéves időszakra már megtervezték feladataikat és teendőiket. terveik azt tükrözik, hogy megértették a népgazdasági terv követelményeit, céljait. ezek megvalósításában egyik nagy erőforrásunk, hogy ma már a vállalatvezetők és a vezető beosztású szakemberek többsége érti az önálló gazdálkodás lényegét, s eligazodik a bonyolultabb viszonyok között is.

/folyt.köv.

- 19 -

13

parlament

bkk 1. /faluvégi lajos ...19.folyt./um

a jól felkészült, tapasztalt vezetők tudják, hogyan vegyék figyelembe munkájukban és döntéseikben a népgazdasági és vállalati érdekeket; egyre többen azt is látják, hogy elsősorban saját erőfeszítéseik eredményeivel küzdhetik le a gondjaikat, s biztosíthatják be a vezetésük alatt álló vállalatok jövőjét. tisztában vannak vele, munkájuk eredményességét mindenekelőtt az határozza meg, hogy egyéni felelősségérzettel és kezdeményezőkésséggel áthatva, mennyire támaszkodnak a közösség erejére és a velük együtt dolgozó kollektiva tenniakarására.

mindemellett e tapasztalatok arra is rávilágítanak, hogy sok vállalatnál jobban kell hasznosítani a műszaki fejlesztés járható utjaira vonatkozó ismereteit, az árak alakulásáról és az értékesítés lehetőségeiről szerzett piaci információit. a vállalatoknak az eddiginél reálisabban kell számításba venniük gazdaságunk adottságait és korlátait, főleg a munkaerő bővítésében és a beruházásokban, s ki kell elégíteniük a népgazdaság igényeit a gazdaságosság javításában és az exportban. törekedniük kell a közvetlen együttműködés szélesítésére és tartós, hosszú távu megállapodásoknak a létrehozására, hazai és nemzetközi kapcsolataikban egyaránt.

ismételten föl kell hívunk a figyelmet arra is, hogy a vállalatoknak jobb összhangot kell teremteniük fejlesztési elgondolásaik és pénzügyi lehetőségeik között. a pénzügyi egyensúly, a rendezett pénzgazdálkodás, a pontos kalkuláció előnyel jár, mégpedig a biztonság, a mozgékonyág és a reális kockázatvállalás előnyével.

/folyt.köv./

- 20 -

10

parlament

bkk 1. /faluvégi lajos ...20.folyt./um

az állami vállalatok 1975. évi nyereségükből kerekén 49 milliárd forintot fordítottak érdekeltségi alapjaik képzésére. ez az előző évit 5 milliárd forinttal, több mint 10 százalékkal haladta meg, tehát a vállalatok idén is rendelkeznek azokkal a pénzeszközökkel, amelyek a személyi jövedelmek növelésére és a vállalat fejlesztésére irányuló elhatározásaik megvalósításához szükségesek. de lehetőségeiket még tovább növelhetik a tartalékok feltárásával!

néhány iparvállalatnál azt tapasztaljuk, hogy tartalékaik hasznosításában és kezdeményezéseikben fölöttébb óvatosak. ezt azzal magyarázzák, hogy az állami irányító szervek meggondolhatják magukat, s utólag elvonhatják a növekvő nyereséget. megnyugtatóan kijelenthetjük, hogy ilyen intézkedéseket nem tervezünk, gondoskodunk a szabályozás stabilitásáról, s felkaroljuk a jó kezdeményezéseket.

a mezőgazdasági nagyüzemekben a fejlesztés munkájában több helyütt észrevehető volt, hogy mérséklődik a vállalkozási kedv. most már nincs ok a tartózkodásra, a várakozásra: a módosult szabályozás ismeretében minden üzem felmérhette, hogy adottságaira építve hogyan fejlesztheti gazdaságosan növénytermesztését, állattenyésztését és feldolgozó részlegeit. annak is megteremtjük a feltételeit, hogy a háztáji és kisegítő gazdaságokban kiegyenlített színvonalon termelhessenek.

/folyt.köv./

- 21 -

10

parlament

bkk 1. /faluvégi Lajos 21.folyt./um

nem vitatható, hogy a vállalatok adottságai, a gazdálkodás feltételei és követelményei, valamint a fejlesztés népgazdasági keretei időnként ellentmondásba kerülhetnek. a társadalom számára az a leghasznosabb, ha az ilyen ellentmondást a vállalatok nagyobb erőfeszítéssel, jövedelmezőbb gazdálkodással küzdik le. ehhez olyan társadalmi környezetet kell kialakítanunk, amelyben a kezdeményező, a reális kockázatot vállaló, eredményes gazdasági vezetők nyugodtan, a bizalom légkörében, önállóan dolgozhatnak. hogy ez nemcsak a mának a követelménye, azt mutatja a párt xi. kongresszusán elfogadott programnyilatkozat, amidőn megállapítja: „az országos érdekekkel összhangban növelni kell az állami vállalatok és a szövetkezetek vezetésének kezdeményező-készségét, felelősségét és önállóságát,„

az ilyen légkör megteremtésében és fenntartásában meghatározó szerepe van az állami irányításnak, ezért nagy a központi szervek felelőssége is. a központi irányításnak - a vállalatok önállóságára alapozva - elsősorban a meghatározó, fő gazdasági folyamatokat kell elemeznie és közben tartania. a közgazdasági feltételrendszert úgy kell alakítania, hogy a hatékonyság dolgában egyre nagyobb követelményeket támasszon a vállalati gazdálkodás iránt. egyidejűleg gondoskodnia kell róla, hogy anyagi előnyökhöz, elismeréshez és jó szóhoz jussanak azok a vállalatok, amelyek a gazdaságosságban, a tervekben foglalt és a szabályozók által követített irányokban az átlagosnál nagyobb eredményeket érnek el.

/folyt.köv./

- 22 -

13

parlament

bkk 1. /faluvégi Lajos ...23.folyt./um

ez nem egyszerűen az ügyvitel kérdése, hanem szocialista társadalmi ügyeinknek a lényegéhez tartozik, a gazdaságpolitikától és az irányítási rendszertől az emberi kapcsolatokig. ilyen meggondolás alapján kezdtek a kormány szervei átgondolt, sokoldalú munkába, s reméljük, hogy az ez ügyben teendő minden lépésünket társadalmunk rokonszenve és támogatása fogja kísérni.

miközben beszámolunk a múlt év gazdálkodásáról, s jövőben dolgozunk az ez évi népgazdasági terv végrehajtásán, jövő évi teendőink részletes meghatározására is gondolunk. a soron lévő feladatokra való alapos felkészülést azzal is segíteni kívánjuk, hogy az 1977. évi terveket a szokásosnál korábban dolgozzuk ki. ez azért is lehetséges, mert semmiféle nagyobb változtatást nem látunk szükségesnek a szabályozókban.

az 1975. és az 1976. évi gazdasági folyamatoknak az elemzése megerősítette az ötödik ötéves terv céljait, megmutatta, hogy a terv és a hozzájuk tartozó követelmények teljesíthetők. eddigi tapasztalatainkból jól tudjuk, hogy terveink végrehajtásához ugyanannyi egységes akarat, szakértelem és következetesség szükséges, mint a célok kijelöléséhez. a kormány idei tervünk teljesítésében és a következő év jó előkészítésében a társadalom előrevivő támogatására épít: a munkaverseny-mozgalom megújulására, a szocialista brigádok közösségformáló erejére, állampolgáraink közéleti aktivitására, a gazdasági vezetők kezdeményezésére és mindenki becsületes munkájára.

a kormány megbízásából kérem a tisztelt országgyűlést, hogy a törvényjavaslatot fogadja el./mti/

-.-

- 23/a -

13

p a r l a m e n t

bkk 1./faluvégi lajos ...22.folyt./um

a minisztériumok és többi központi szervek tanulmányozzák és bírálják a vállalati terveket abból a szempontból, hogy összhangban vannak-e az ország fejlesztési törekvéseivel, a népgazdasági érdekekkel. ha ez nem látszik biztosítottnak, akkor itt az egyedi, közvetlen utasítások csak ideig-óráig lehetnek hatásosak, mert - természetüknél fogva - nem a mélyebben rejlő okokra és összefüggésekre, hanem csak a felszíni jelenségekre tudnak hatni. ezért az irányítás az ellentmondások feloldásában általában olyan intézkedésekkel érhet el tartós eredményt, amelyek a gazdasági környezetre hatnak, s lehetővé és jól felismerhető érdeké teszik az előidéző okok megszüntetését.

ha ilyen módszerekkel erősítjük a központi irányítást, ez növelni fogja a vállalatok kezdeményező-készségét is!

az irányítás felelősségét érintve arról is szólnunk kell, hogy a módszerek, az eszközök és a kapcsolatok rendje nagymértékben kihat a gazdálkodás minőségére. ezért a központi és az ágazati irányítás felelősségébe az is beletartozik, hogy őrködjön az egyszerű és természetes gazdasági formák és az áttekinthető kapcsolatok fölött, s időnként kritikusan vizsgálja felül saját irányítási módszereit is.

ugy gondoljuk, egyetértés van abban, hogy még mindig egyszerűbbé és használhatóbbá tehetjük az információknak egy kicsit kusza rendjét, a különféle jelentések mai gyakorlatát, a statisztikai adatszolgáltatás és a számvitel szabályait, az adóigazgatási eljárásokat, az ellenőrzéseket és a jogszabályok nyelvezetét.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. havasi ferenc beszéde

um zs

1976. június 24.

rendelkezésre bocsátjuk havasi ferencnek, a minisztertanács elnökhelyettesének felszólalását, amely az országgyűlés csütörtöki ülésén hangzik el. e m b a r g ó : f e l o l d á s i g ! !

x x x

tisztelt országgyűlés!

közel egy éve ült össze az újjáválasztott parlament és 10 hónappal ezelőtt terjesztette elő a kormány a munkaprogramját. e munkaprogram az mszmp xi. kongresszusának határozataira és a hazafias népfront választási felhívására épül, amelynek valóra váltását tekintettük és tekintjük legfőbb feladatunknak.

az eltelt egy év nem szűkölködött a tennivalókban, gondokban, de ezek sorra, rendre vizsgálat, elemzés alá kerültek, s számos kérdésben megfelelő döntések is születtek. erre az időszakra esik a népgazdaság ötödik ötéves és 1976-os tervének elfogadása, s az ezek megvalósítását szolgáló kormányzati, ágazati, minisztériumi, vállalati munkaprogramok kidolgozása.

egyidejűleg az éves és ötéves terv célkitűzéseinek tudatosítása, megértetése céljából széles körű politikai tömegmunka bontakozott ki az országban, amelyben nagy szerepe volt a párt- és a szakszervezeti szervezeteknek, a kiszervezeteknek és a hazafias népfrontmozgalomnak.

mindezeknek köszönhető, hogy az ötödik ötéves terv megindítása, az 1976-os gazdasági feladatokra való felkészülés megfelelő volt, s az átmenet szervezeten történt, a gazdasági folyamatokban törés nem következett be.

munkánkat nagyban segítette, hogy a párt központi bizottsága a gazdasági élet szinte valamennyi lényeges kérdésében

/folyt.köv./

- 24 -

13

parlament

bkk 2./havasi ferenc ...1.folyt./um

állást foglalt és megfelelő utmutatást adott számunkra a végrehajtáshoz szükséges feladatok kidolgozásához.

ugy érezzük: az elkészült tervek, munkaprogramok jók és alkalmasak arra, hogy a xi. kongresszusnak a gazdasági építőmunkára vonatkozó határozatait maradéktalanul megvalósítsuk.

a szocialista országokkal, köztük a szovjetunióval ebben az időben fejeződtek be a tervegyeztetések, a külkereskedelmi és áruforgalmi megállapodások, a szerződés-kötések, amelyek fontos biztosítékai a tervszerű gazdasági építőmunkának, a gazdasági egyensúly fokozatos megteremtésének.

a mai, válságokkal és inflációval terhes világban kevés hozzánk hasonló méretű, adottságu, vagy gazdasági fejlettségű ország mondhatja el, hogy akár közép, akár hosszú távú terveinek valóraváltásához biztos import nyersanyagfedezettel és többségében stabil értékesítési lehetőségekkel, illetve piacokkal rendelkezik.

a kormány egy sor, a terv fő célkitűzéseinek megvalósítását szolgáló intézkedést tett, többek között a termék-szerkezet korszerűsítésére, a termék- és készletgazdálkodás, a munkaerőgazdálkodás és a külkereskedelmi tevékenység megjavítására, az anyag- és energiatakarékosság kibontakoztatására.

a kormány rendszeresen áttekintette a központi fejlesztési programok teljesítését, elemezte a kohászat, a járműgyártás, a szénbányászat- és villamosenergiaipar, néhány könnyűipari alágazat helyzetét, a hat kiemelt nagyvállalat tevékenységét, és egy sor más iparpolitikai kérdésben döntést hozott.

/folyt.köv./

- 25 -

13

parlament

bkk 2. /havasi ferenc ...2.folyt./um

a kormányzat intenzíven foglalkozott az agrár- és szövetkezetpolitikánk alapelveinek megvalósítását szolgáló aktuális feladatokkal. intézkedései tovább erősítették a szocialista nagyüzemek népgazdaságunkban elfoglalt helyét, szerepét, perspektíváit, javították a termelési és értékesítési biztonságot.

megfelelő határozatokat hozott a háztáji- és kisegítő gazdaságok termelésének további támogatására, termelési és értékesítési lehetőségeik javítására.

a minisztertanács ülésein rendszeresen napirendre kerültek a legfontosabb települések, a nagyvárosok, s néhány megye fejlesztésének időszerű kérdései. ezek közül is megkülönböztetett figyelmet fordított budapestre, hazánk fővárosának olyan gondjaira, mint a budapesti ipar szelektív fejlesztése, az agglomeráció megoldandó kérdései, a közlekedés és kereskedelem helyzetének javítása, a főváros lakásépítési tervének teljesítéséhez szükséges intézkedések kidolgozása. a budapesti fejlesztési teendőkkal az erre illetékes szerveknek rendszeresen foglalkozniuk kell.

tisztelt országgyűlés!

ismeretes, hogy a vállalatok e napokban véglegesítik középtávu terveiket. e tervek készítését az illetékes ágazati tárcák rendszeresen ellenőrizték. a tapasztalatok szerint a vállalatok összességében jó középtávu terveket dolgoztak ki, a bennük foglalt legfőbb célkitűzések megegyeznek a központi

/folyt.köv./

- 26 -

13

parlament

bkk 2. /havasi ferenc ...3.folyt./um

törekvések irányával, alkalmasak a népgazdasági terv előirányzatainak teljesítésére. a vállalati tervek általában tartalmazzák az olyan központi követelményeket, mint a termékszerkezet korszerűsítése, a minden piacon jól értékesíthető áruk szükséges mennyiségben és minőségben való gyártása, a takarékoság érvényesítése, a munkaerőgazdálkodás színvonalasabbá tétele.

emellett azonban utalnunk kell a tervek két közös és jellemző gyengéjére. az egyik: a tökéletes export árualapok növelésére tett erőfeszítések elégtelensége. a másik, hogy elég sok vállalati terv több, a termelésbe bevonható szabad munkaerőt tételez fel, mint amivel reálisan számolni lehet. a vállalati tervek véglegesítésekor gondunk kell legyen a gyengeségek felszámolására.

a vállalati tervekkel megerősítésük után is aktívan kell foglalkozni, hiszen a tervek véglegesítése után kell elkészíteni a vállalati tervcélokat jól alátámasztó üzem- és munkaszervezési programokat, összhangba hozni a tervcélok és a munkaverseny célkitűzéseit, hogy a vállalatok jól szolgálják a tervcélok megvalósítását. s végül számolni kell azzal is, hogy a változó körülmények, a menetközben felmerülő új igények szükségessé tehetik a tervek folyamatos karbantartását, ami fontos feltétele a rugalmas vállalati cselekvésnek.

a vállalati tervek értékes és figyelemre méltó részei az ugynevezett szociális tervek, illetve fejlesztési elképzelések. ilyen tervek komplexen, a vállalati középtávu tervek szerves részeként most készülnek először. felölelik a dolgozó emberről való vállalati gondoskodás széles ská-

/folyt.köv./

- 27 -

13

p a r l a m e n t

bkk 2. /navasi ferenc 4.folyt./um

láját: az üzemegészségügyet, az üdülést, az üzemi étkeztetést, a gyermekintézmények fejlesztését, a segélyezést, a kulturális, a sportfejlesztési és más hasonló feladatokat.

e tervek megfelelő anyagi bázisát az 1976. január 1-vel módosított közgazdasági szabályozó rendszer teremtette meg azzal, hogy kedvezőbb pénzügyi feltételeket nyújt a jóléti- és kulturális alap képzéséhez. ilyen célokra vállalatok az ötödik ötéves tervidőszakban részesedési és jóléti alapjukból 20 milliárd, fejlesztési alapjukból 10 milliárd forint felhasználását tervezik.

a vállalati középtávu tervekkel szinte egyidőben készültek el a helyi tanácsok középtávu tervei is, amelyek magukban foglalják az adott terület fejlesztésének komplex feladatait, s tovább erősítik az együttműködést a közigazgatási szervek és a gazdálkodó egységek, illetve az üzemek és lakóterületek között. e tervek 165-170 milliárd forint felhasználását irányozzák elő, s ebből a lakásépítés 96-100 milliárd forintot tesz ki.

állandó figyelmet igényel, hogy valóban a tervcéloknak megfelelő fejlesztések valósuljanak meg, továbbá az, hogy ésszerű, takarékos gazdálkodást folytassunk e területeken is.

a gazdálkodó egységek terveit sok vonatkozásban jól egészítik ki a most elkészült kollektív szerződések, amelyek a szakszervezetek és a vállalati vezetés kölcsönös kötelezettségvállalásán alapulnak.

mindezt csak gazdagítják, egyúttal a jó társadalmi közérzetet tükrözik a szépműtű kommunista szombatok,

/folyt.köv./ - 28 -

11

p a r l a m e n t

bkk 2. /havasi ferenc 5.folyt./um

a különféle lakóterületi társadalmi munkaakciók; a vállalatok, szövetkezetek és intézmények, s ezek szocialista brigádjainak iskolák, kulturházak, gyermek- és egészségügyi intézmények feletti védnökségei, a különböző patronálások, amelyeknek tartalmas és célirányos folytatását ezután is támogatnunk kell.

a gazdálkodó egységek és a tanácsok tervei mellett, hogy fontos láncszemei és bázisai a népgazdasági terveknek, újabb helyi erőforrások bevonását irányozzák elő, s így jelentősszerepük van az élet- és munkakörülmények javításában, sőt a tudat- és szemléletformálásban is.

tisztelt országgyűlés!

a gazdasági élet, a gazdasági tevékenység fontos jellemzője az ismert és számunkra kedvezőtlenül alakult külgazdasági változásokhoz való alkalmazkodás feltételeinek és lehetőségeinek megteremtése, hatásai elleni aktív védekezés, az elszenvedett veszteségek pótlása és ellensúlyozásukhoz szükséges dinamikus kezdeményező tevékenység kibontakoztatása.

a megváltozott nemzetközi gazdasági környezetben egyik feladatunk az volt, hogy a hirtelen rosszabbodás kedvezőtlen hatásait felmérjük és lehetőleg elhárítsuk, vagy csak fokozatosan engedjük érvényesülni azokat a gazdálkodó szervezetek tevékenységére; a másik, hogy alkalmassá tegyük gazdaságunkat a gazdálkodó egységeket a fokozódó nemzetközi versenyben való helytállásra; a harmadik, hogy továbbra is töretlenül folytassuk a fejlett szocialista társadalom anyagi-, műszaki bázisának megteremtését.

/folyt.köv./

- 29 -

11

parlament

bkk 2. /havasi ferenc ...6.folyt./um

többször elhangzott már, hogy nemcsak a külső eredetű veszteségek és negatív hatások ellensúlyozására kell összpontosítani erőnket, hanem egyidejűleg a belső munkánk gyengéiből fakadó hiányok, kiesések megszüntetésére is. nem is annyira a külső és a belső okokból származó veszteség aránya az érdekes, mint az, hogy e két tényezővel csakis egyidőben lehet és kell szembenézni. hazai hiányosságaink leküzdésének nem egyszerűen hiánypótló, kijavító jellegűnek kell lennie, hanem olyannak, ami egyúttal nemzetközi versenyképességünk erősítését szolgálja. másrészt a megváltozott külgazdasági környezethez való alkalmazkodás sem lehet csupán védekező jellegű.

ennek tükrében világos számunkra: a szelektív iparfejlesztés, a bármely piacon jól és gazdaságosan értékesíthető termékek optimális nagyságrendben való előállítás, egyes termékek korszerűbbel való felváltása - természetesen úgy, hogy a termékszerkezet átalakítása még átmenetileg se okozzon áruhiányt - a tőkés importanyagok hazai, vagy szocialista forrásokból történő pótlása, az állóeszközök és a társadalmi munkaidőalap maximális kihasználása nem olyan természetű feladat, amely rövid távon megoldható lenne.

ezt nem a kétségkívül meglévő lazaságok, bosszantó hibák igazolásaként emlegetjük, s nem is azért, hogy e feladatoknak nem kell azonnal nekilátni, hanem csupán a realitások és e problémák összetettsége és bonyolultsága miatt.

gondjaink és megoldandó gazdasági célkitűzéseink egy csoportja olyan, amely megromlott külgazdasági körülményeinkkel nincs, vagy csak áttételesen van kapcsos-

/folyt.köv./

- 30 -

10

parlament

bkk 2. /havasi ferenc 7.folyt./um

latban. nem hiszem például, hogy szoros összefüggés van a mai husellátási, a zöldség- és gyümölcsellátási gondok és ez utóbbiak árának alakulása és a nemzetközileg számkra kedvezőtlen világgazdasági körülmények létrejötte között. valószínű, hogy belső ellátási feladataink egyenletesebb megoldásához, ezen túlmenően exportpozícióink további javításához agrár- és szövetkezetpolitikánk következetesebb érvényesítése, az egyes kérdésekben és helyenként megnyilvánuló elbizonytalanodás gyorsabb kiküszöbölése, valamint nagyobb előrelátás, a termelési és értékesítési biztonság egyenletes fenntartása sokat segíthetett volna.

a mai helyzet pozitív sajátossága, hogy az ország nehézségeit a széles közvélemény megértően, felnőtt ember módjára értelmezi. egyre kevesebb azoknak a száma, akik gondjainkat értetlenséggel, politikai közönnyel, cinizmussal szemlélik.

az irányítás minden szintjén fő követelmény, hogy helyes és világos célokat tűzzünk ki, s értelmes feladatokra összpontosítsuk azt az energiát és tenniakarást, amivel szerte az országban találkozunk.

a gazdálkodás külső és belső követelményei rendkívül összetettek, a gazdaságpolitika távlati céljai változatlanok, de a hozzájuk vezető utak és módok - köztük a termeléspolitikai célok gyakorlata - módosulnak. az ilyen körülmények bonyolultabbá, összetettebbé teszik a vezetés munkáját. az ilyen szituáció a központi irányítás aktivizálását és operatívabbá tételét is igényli abban az értelemben, ahogy erről faluvégi elvtárs szólt, vagyis főképpen azt, hogy a központi

/folyt.köv./

- 31 -

10

parlament

bkk 2. /havasi ferenc ...8.folyt./um

irányításnak a helytelen, nem kívánatos vállalati magatartást előidéző okokat kell idejében elhárítani, mert ellenkező esetben a vállalati életbe való direkt beavatkozás gyakorisága önmagát erősítő és tápláló folyamattá válhat, ami a tulcentralizáltságot ujratermelheti.

igy például az egyik külkereskedelmi vállalatunk a behozandó kokszmennyiség egy részét ércelőkészítéshez kokszpor behozatalával helyettesítette. a kokszpor olcsóbb is és nem kell darabos kokszból töréssel, zuzással idehaza előállítani. igen ám, de a külkereskedelmi vállalat forgalmát az olcsóbb ügylet 25 millió forinttal, jutalék-bevételét 2 millió forinttal, következésként a részesedési alapját is csökkenti. az országnak megtakarítottak 600 000 dollárt, maguknak rosszat tettek. import tervük van, s ezt érdekük teljesíteni. ilyen az érdekeltségi rendszerünk. ilyen esetekben az utasításos beavatkozás egyszeri eredményt hozhat, de világos, hogy tartós megoldást a helyes érdekeltség, a vállalati és a népgazdasági érdek összhangba hozása jelenthet.

s általában mi a jellemző ebben a helyzetben a gazdasági vezetésre, a vállalatok kollektíváira? a vállalatok, a szövetkezetek, az intézmények vezetői és dolgozói felelősséggel és megfelelő módon viselik a rájuk nehezedő terheket és igyekeznek a lehető legtöbbet nyújtani erejükből és képességükből a saját, és a közös gondok megoldásához.

/folyt.köv./

- 32 -

1/b

parlament

bkk 2. /havasi ferenc...9.folyt./um

a közgazdasági szabályozók szigorításából és a nyereségelvonásból adódó gazdasági gondokra a legtöbb helyen nem a sirás, hanem a tettekeszség volt a válasz. alig akadt olyan vállalat, ahol mentegetőztek, kibuvókat, kis kapukat kerestek, vagy indokolatlan egyedi elbírálást igényeltek volna.

jogos tehát e helyről is az elismerés és a köszönet hangján szólni mindazokról a gazdasági vezetőkről, munkáskollektívákról, szocialista brigádokról, a társadalmi és mozgalmi szervek vezetőiről és aktivistáiról, akik kezdeményezők voltak e gondok megosztásában, a megnövekedett feladatok vállalásában és megoldásában.

szó volt arról, hogy a jelenlegi időszakban bizonyos tehermentesség van kitéve a párt és a tömegek kapcsolata és ez így igaz. igaz az is, hogy egyesek eltérő előjelű várakozással tekintenek ennek viselése elé. meggyőződéssel állíthatjuk, hogy pártunk tömegkapcsolata kiállja ezt a próbát, s a bizalom, a tenniakarás tartósabbnak fog bizonyulni, mint gondjaink, nehézségeink. nagy ereje ez társadalmi rendszerünknek, de nagy felelősséget is ró a vezetésre az irányítás minden szintjén. közös erőfeszítéssel, céltudatos munkával arra kell törekednünk, hogy ez a periódus a szükségesnél, az elkerülhetetlennél hosszabb ne legyen.

nem kis gondot okoz az áruellátás helyzete - amely ezekben a hónapokban sajnos nem javult, hanem romlott -, továbbá hogy a zöldség- és gyümölcsárak magasak és csak a napokban mozdultak el kedvező irányba. mindez beárnyékolja a közhangulatot és felerősíti annak hullámveréseit.

/folyt.köv./

- 33 -

1/b

parlament

bkk 2. /havasi ferenc ...10.folyt./um

ilyen körülmények között a gazdasági folyamatok szorosabb kézben tartásának, irányításának jelentősége mellett megnő a közhangulat formálásának szerepe is. a leggondosabban kidolgozott szabályozó rendszer, közgazdasági ösztönzés, irányítási mechanizmus sem tudja pótolni azt a szerepet, amelyet a biztatást és bizalmat sugárzó politikai közérzet, és ebben a vezetők magatartása jelent. ezért is jelentős dolog, hogy a vállalkozások és azok résztvevői, a helyes célokra irányuló akciók kezdeményezői érezzék a vezetés, a társadalom bizalmát és támogatását, s megfelelő társadalmi elismerésben részesüljenek.

rég elmúlt az az idő, amikor a társadalom gondolkodókra és végrehajtókra oszlott. az irányítás minden szintjén ösztönözni kell a gondolati bátorságot, a tudatosságot, az alkotó munkát, a határozatok végrehajtásában való egyetemes, fegyelmetezett aktív részvételt.

ebben eddig is nagy szerepet vállaltak a pártszervezetek, a párt különböző szintű vezető testületei, az ifjúsági szervezetek, a tanácsok. jóleső érzéssel összegezhettük a hazafias népfront területi konferenciáinak ezirányú tapasztalatait. sikerült a mozgalom aktivistáihoz és résztvevőikhez közelítni, megértetni gazdasági építőmunkánk gondjait, s mindenütt pozitív tettekkészséggel válaszoltak ezekre. szép és nemes népfront célkitűzés megtanítani, gazdaságban gondolkodni a mozgalom résztvevőit amit mindannyiunknak támogatni kell.

a gazdaságpolitikai feladatok megvalósításában fontos szerepet játszik az a konstruktív együttműködés, amely évekkal ezelőtt kialakult a kormány- és a szakszervezeti szervek között. a legutóbbi tárgyalásainkon közösen kidolgoztuk azokat a feladatokat, amelyek

/folyt.köv./

- 34 -

16

parlament

bkk 2. /navasi ferenc ...11.folyt./um

a szot kongresszusi határozataiból az állami szervekre hárulnak. pozitív fejlemény, hogy a szakszervezetek az érdekvédelmi és a nevelő munka mellett szervező tevékenységükben egyre nagyobb figyelmet szentelnek a gazdasági építőmunka időszerű feladatai megoldásának. a szakszervezeti szervek, főbizalmiak, bizalmiak hatáskörének bővítése új lehetőséget jelent az üzemi demokrácia intézményei hatékonyabb működésének és egyben a szocialista demokrácia szélesítését is jelentik.

tisztelt országgyűlés!

a változó valóság, a változó körülmények régi igazságok és kialakult elképzelések ismételt átgondolására is serkentenek bennünket. közgondolkodásunkban eléggé meggyökeresedett az a nézet, hogy nyersanyag-szegény ország vagyunk, ugyanakkor bőven rendelkezünk viszonylag olcsó munkaerővel. ebből következően gazdaságpolitikánk lényeges eleme volt és részben ma is az, hogy olyan fejlesztésekre vállalkozzunk, amelyeknek termékeiben viszonylag kevés anyag és több élömunka testesül meg. itt mindjárt hozzá kell tenni, hogy a baráti országokból viszonylag olcsón beszerezhető nyersanyagok lehetővé tették exportunk egy részénél a magasabb anyagarányt is. ez az adott helyzetben valószínű helyes irányzat volt.

a helyzet azonban alapjaiban megváltozott. lezárult az olcsó nyersanyag időszak, s munkaerőforrásaink is beszűkültek. a nyersanyagok világpiaci árainak mai eléggé magas szintje tartósan ígérkezik, egyúttal a beszerzési lehetőségek is megnehezültek.

az új világpiaci árak kedvezőbb gazdaságossági megítélés alá vonják hazai ásványvagyonunk egy részét, melyek-

/folyt.köv./

- 35 -

16

bkk 2. /havasi ferenc 12.folyt./um

nek kiaknázása a régi alacsony világpiaci árak mellett valóban gazdaságtalan lett volna. földtani kutatásaink előrehaladásával arányosan ma már többet tudunk az energiahordozó, a fémhordozó, az ásványbányászati és építőipari ásványi vagyonunkról. igaz, hogy a jövőben is külföldön kell beszereznünk nyersanyagkészletünk jelentős részét, de nem árt helyzetünk ezen árnyalatbeli változását figyelemmel kísérni, sőt azt sem, hogy ezek késztermékké való feldolgozásának előnyös volta - mai ismereteink birtokában - más megítélés alá eshet.

a xi. pártkongresszus nagyjelentőségű felismerése, hogy a föld nemzeti kincs, s ez nemcsak a tulajdonviszonyok szempontjából igaz, hanem úgy is, mint értékképző, vagy értéket adó természeti forrás. a magyar mezőgazdaság természetadta előnyeinel fogva már ma jelentős és a jövőben egyre növekvő mértékű ipari nyersanyagbázist jelent, olyat, amely vetekszik a hagyományos értelemben vett természeti kincessel. a legtöbb ásványt a feldolgozás folyamata tesz igazán értéké, s ha így fogjuk fel a mezőgazdaságot, s annak termékeit, akkor valószínű nem értékeljük túl potenciális értékét.

ezért is helyes az a törekvés, amely a termőföld értékeinek maximális kihasználásán túl számításba veszi, célul tűzi ki a mezőgazdasági termékek minél értékesebb termékké való feldolgozását, amely megnöveli a számunkra előnyös, gazdaságos értékesítés lehetőségét.

változatlanul igaz, hogy termékeinkben minél nagyobb értékű szakmunkának és szellemi tevékenységnek kell

/folyt.köv./

- 36 -

1/b

bkk 2. /havasi ferenc 13.folyt./um

megtestesülnie. ez azonban nem azonos a több élőmunkával. nem szólva arról, hogy az elteelt 15-20 év alatt lényegesen értékesebb, drágább lett a munkaerő. nem könnyű és olcsó a technikai beruházás sem, de gondoljunk arra, hogy milyen sokirányú társadalmi gondoskodással lehetséges egy ezer fős munkáskollektívát előteremteni.

egyik fontos feladatunk a szakképzettség, a termelési kultúra szintjének emelése, hogy képessé tegyük dolgozó kollektíváinkat a tudomány és az élenjáró gyakorlat befogadására, sőt továbbfejlesztésére.

a gyakorlat igazolta a központi bizottságnak a termelőerők területi elhelyezéséről és fejlesztéséről szóló határozatát. helyes értelmezését adta annak, hogy a szocialista mezőgazdasági nagyüzemekben az ipari elemek térhódítása, a termelőerők olyan nagyfokú fejlődését alapozza meg, teszi lehetővé, ami a termelés kulturáltságát tekintve felér a hagyományos értelemben vett gyáríparral. a biológia, a kémia, a nagyértékű gépsorok és rendszerek, az automatizálás, a szakosított állattenyésztői telepek már ma is olyan szakértelmet, hozzáértést és gondolkodást igényelnek, ami megfelel a legtöbb iparág átlagos szintjének.

jelentősen csökkent a különbség a hagyományos ipari központok és a vidéki új ipari bázisok termelési kulturáltsága között is. egy-másfél évtized alatt egy sor vidéki ipari vállalat határainkon túl is ismert, rangot, hírnevet szerzett. most, amikor az iparba bevonható számottevő munkaerő már e helyeken sincs, elkerülhetetlen, hogy e területek is a növekedés intenzív forrásai felé forduljanak. a hagyományos és nagy ipari kulturával rendelkező régi ipari központokat pedig méginkább az új technikai eljárások, az új befogadásának és terjesztésének szolgálatába kell állítani.

/folyt.köv./

- 37 -

1/b

p a r l a m e n t

bkk 2. /havasi ferenc 14.folyt./um

tisztelt országgyűlés!

a kormányzati tevékenységben fontos helyet foglal el gazdaságirányítási rendszerünk tökéletesítése, a megváltozott körülményeinkhez való igazítása. az elmúlt években a gazdaságirányítási rendszer elemei közül viszonylag többet foglalkoztunk a tervezési munka és a közgazdasági szabályozás fejlesztésével.

ez helyes törekvés volt, megfelelt annak a követelménynek, amelyet pártunk xi. kongresszusa a tervcélok és a tervcélokat szolgáló eszközök tökéletesebb összhangjával kapcsolatban támasztott. kevesebbet foglalkoztunk viszont a vállalati szervezettel, amely ugyancsak lényeges kérdése irányítási rendszerünk hatékony működésének.

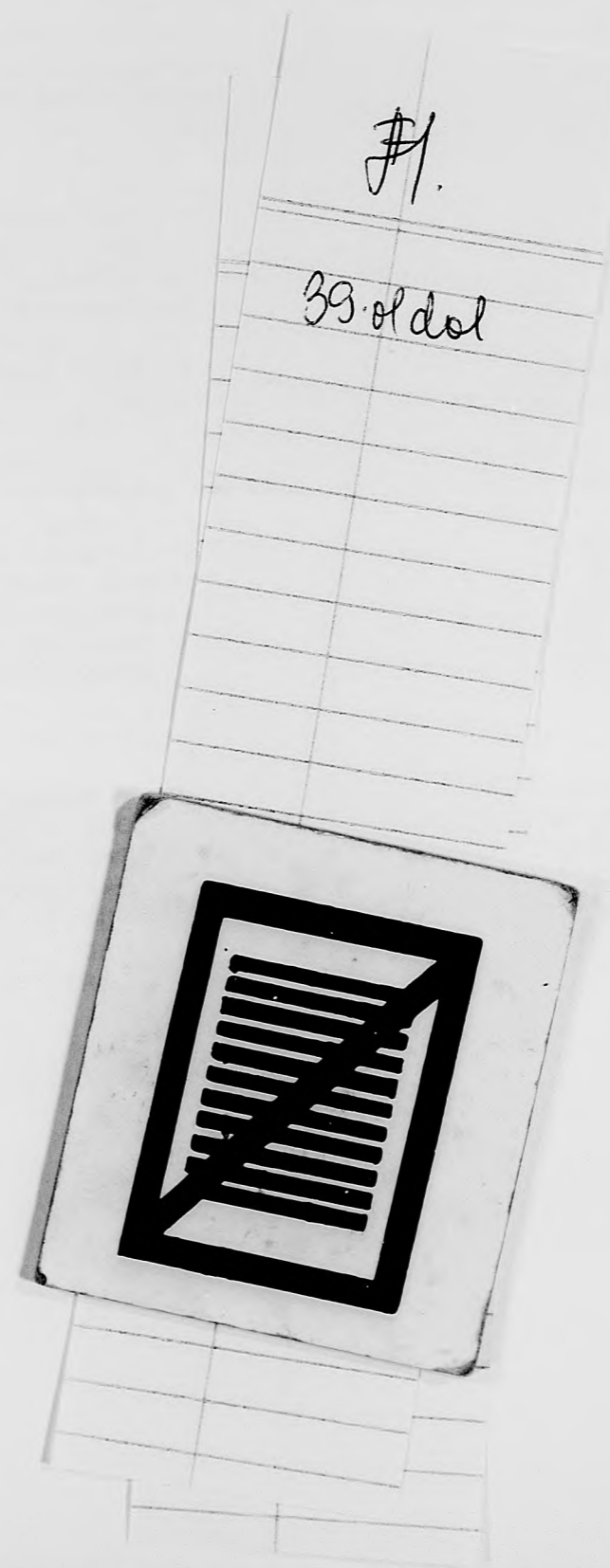
ugy látjuk, hogy jelenleg sem indoka, sem szükségszerűsége nincs átfogó vállalati szervezeti módosításoknak. szükség van viszont arra, hogy alapos elemző munkával feltárjuk milyen szervezeti forma az, amely a leghatékonyabban szolgálja a központi akarat érvényesülését, a vállalatok önállóságát, az öntevékenység széles körű kibontakoztatását.

a mai vállalati szervezetek egyrészt alkalmasak, másrészt alkalmassá tehetők, hogy átfogó szervezeti változtatások nélkül is hatékonyan szolgálják tervcéljaink megvalósítását. alkalmassá tehetők, ha jobban kihasználjuk a bennük rejlő lehetőségeket, ha növeljük a trösztli és nagyvállalati rendszerben elhelyezkedő vállalatok, üzemek, gyáregységek, telephelyek érdekeltségét, ha még egyértelműbben tisztázzuk helyüket, szerepüket az adott szervezeten belül.

/folyt.köv./

- 38 -

1/b

parlament

bkk 2. /havasi ferenc 16.folyt./um

és középüzemek, pontosabban az itt gyártható termékek hiányát. ez gyakran kikényszeríti azt, hogy valaki pótolja ezeket a termékeket, különösen, ha keresettségük miatt e termékek jövedelmezőbbek, mint az alaptevékenység. így jött létre az ugynevezett alaptevékenységen kívüli kiegészítő tevékenység, melléküzemágak, segédüzemek nemcsak a mezőgazdaságban, hanem az iparban is.

maga a jövedelemnövelés igénye azonban nem tudná újraszültni és fenntartani ezt a tevékenységet, ha valós kereslet nem jelentkezne az így előállított termékek iránt. az ilyen helyzet nemcsak melegágya az e fajta tevékenység kialakulásának, hanem esetenként a nagyüzemeket is rákényszeríti arra, hogy a maguk értékes és magas költségű eszközeit e hiánycikkek előállítására használják fel.

ezért ügyelni kell arra, hogy ami ma „kicsinek”, „kevésbé termelékenynek”, „paralellnek”, vagy „egybeolvaszthatónak”, tűnik, azt alapos vizsgálat nélkül ne engedjük a nagyobbhoz odacsatolni, beolvasztani. mint ahogy azt is meg kell nézni: milyen szövetkezetre mondjuk ki, hogy „az valójában nem szövetkezet”, vagy tanácsi vállalat, s csak elhatározáson múlik, hogy mikor lehet állami vállalatá minősíteni.

sajnos -az alapító tagok kiöregedésével - szövetkezeteink többsége előbb, vagy utóbb olyan lesz, hogy a tagjaik mögött már nincs magánkisiparosi, vagy egyéni paraszti múlt. a szövetkezeti jelleg több attól, hogy egyetlen ilyen ismérv alapján ítéljük meg. lehet és úgy igaz: követtünk el hibát abban, hogy állami tulajdonban levő

/folyt.köv./

- 40 -

1/10

parlament

bkk 2. /havasi ferenc ...17.folyt./um

értékek - elsősorban a földről van szó - szövetkezeti, vagy személyi tulajdonba kerültek, most e hiba ellenkezőjét - azt, hogy elhamarkodott lépéseket teszünk-ne kövessük el.

a vállalati szervezet jelentősége más szempontból is figyelmet érdemel. minden szervezeti változás hatáskörök, funkciók megváltoztatásával, vagy megszűnésével, emberek mozgatásával jár együtt, egy sor emberi probléma is rendezést, újrendezést igényel. a stabilitás tudata viszont jó hatással van a vállalatok, szövetkezetek biztonságérzetére, tradícióikból származó erkölcsi előnyök fokozottabb kiaknázására, a jó hírnévre, a termékek márkájára, a dolgozó kollektívák összeforrottságára.

elég arra utalni, hogy az elmúlt 8 év alatt a mezőgazdasági termelőszövetkezetek kb. egyharmada háromszor egyesült, vagy került más szövetkezeti keretekbe. de volt olyan járás, ahol ez idő alatt 10 szövetkezet ötszöri egyesüléssel vált egy szövetkezetté. biztos, hogy e mozgások nagyrésze indokolt volt, mint ahogy az is valószínűsíthető, hogy az ötletszerű szervezetek nem szolgálják a termelés-politikai célokat. ma már olyan üzemméretekkel rendelkezünk, ami hosszú ideig biztosítja a nagyüzemi előnyök kihasználását. ha a hatékonysági követelmények igénylik, akkor a jövőben a szövetkezetek közötti társulások, közös vállalkozások nyújtotta lehetőségekkel kell jobban élni.

a tervet, a szabályozókat, a szervezetet mind a gazdaságirányítás összetartozó részeit gyakran emlegetjük együtt. kevesebbet szólunk ugyanakkor a szervezeten belül a vezetők, a politikai közhangulat, a közérzet szerepéről, pedig tudjuk, hogy az iparban, a mezőgazdaságban, a kereskedelemben, de az élet

/folyt.köv./

- 41 -

1/10

parlament

bkk 2. /havasi ferenc ...18.folyt./um

bármely területén mit jelent például egy-két hozzáértő, az emberekkel bánni, szótérteni tudó vezető. vezetői munkájuk eredményeként felemelkednek a gyári kollektívák, rohamos fejlődésnek indul a technika és az ember egyaránt, vagy ellenkező esetben a tehetségtelen, a vezetésre alkalmatlan emberek hibáiból az átlag alá süllyednek, vagy vegetálnak.

a szocializmus körülményei között törvényszerűség a tudatosság. a tudatosság társadalmának valljuk a miénket, nem mindegy, hogy a gazdasági építőmunkát életető politikai légkör övezi-e, vagy visszafojtó közöny és bizalmatlanság.

tisztelt országgyűlés!

az 1976-os év első öt hónapjának gazdasági eredményei biztatóak. mindjárt hozzá kell tenni, hogy ami az ötéves tervet illeti, a kezdet kezdetén vagyunk. az elfogadható start előnyeit nem szabad sem túl, sem lebecsülni. az indulással járó nehézségek, a tervekészítések, az egyeztetések munkáin túl vannak a vállalatok, s figyelmüket jobban tudják a termelés kérdéseire összpontosítani. biztos, hogy mindent megtesznek az 1976-os terv teljesítése érdekében.

bizonyosak lehetünk, hogy pártszervezeteink, a vállalati törzsgárda, a szocialista brigádok, a társadalmi és mozgalmi szervek sok százezres aktívája e törekvésekben támogatja a vállalati és szövetkezeti vezetőket.

a kormány pedig már most dolgozik azon, hogy az 1977-es tervekészítéshez legszükségesebb támpontokat, információkat minél hamarabb a vállalatok tudtára hozza. ezzel is elő kívánja segíteni az 1977-re való felkészülést és zökkenő nélküli átmenetet. bizunk abban, hogy e sokirányú és céltudatos munka meghozza megérdemelt gyümölcsét. /mti/

-.-

- 42 -

parlament

bkk.3. dr. romány páál expozéja

pr/fe/p

1976. június 24.

a szerkesztősége rendelkezésére bocsátjuk dr. romány páál mezőgazdasági- és élelmiszerügyi miniszter parlamenti expozéját. a beszéd csütörtökön hangzik el.

embargós, csak jelzésre használható fel!

x x x

tisztelt országgyűlés!

a beterjesztett törvényjavaslat az élelmiszerek termelésének s forgalmazásának szabályozásával foglalkozik. a törvényjavaslat - elfogadása esetén - új jogforrást, lehetőséget nyújt arra, hogy egységesen és korszerűen rendezzük a mezőgazdasági termények és élelmiszeripari termékek - mint a legfontosabb fogyasztási javak - kezelési módját, szabályozzuk az élelmiszerek gyártásának és forgalmazásának feltételeit. ezáltal új jogi alapokra helyezzük az élelmiszer-előállításban, a technológiai folyamatoknál használt ásványi, vegyi és más eredetű anyagok, vagy emberi fogyasztásra szánt készítmények használati módját, általában: az élelmiszer-előállító műveletek összességét.

a magyar törvényhozás első ízben tárgyal ilyen jellegű, ilyen célokat szolgáló javaslatot. benyújtását közös munka, az érdekeltek összefogása és a viták során kialakult egyetértése előzte meg. a törvényjavaslat előkészítésében részt vett több minisztérium és több szakszervezeti és szövetkezeti érdekképviseleti szerv is. megvitatta a javaslatot - társadalmi egyesületekben - a termelők, a forgalmazók és a felhasználók, minőségellenőrök, egészségügyi és más szakértők széles köre is.

sok segítséget és használható tanácsot kaptunk az előkészítő munka minden fázisában. szeretném e helyről is megköszönni a munka során tapasztalt megértést, hathatós támogatást és a közös munkát. meggyőződésem, hogy hasonló összefogással a gyakorlati megvalósításban is előre jutunk és akkor - pártunk politikájának megfelelően - ez a törvény is a szocializmus ügyét, népünk jobb életét szolgálhatja majd.
/folyt köv ./

-43-

bkk.3. dr.romány pál.....1.folyt/p

a törvényjavaslat szükségességét elsősorban az alkotmánynak az a rendelkezése indokolja, amely előírja, hogy az egész társadalmat közvetlenül érintő kérdéseket törvényi szinten kell szabályozni. indokolja továbbá, hogy a korábbi átfogó jogszabályi rendelkezés óta csaknem két évtized telt el. azóta jelentős változások következtek be a nyersanyagtermelésben, az élelmiszer előállításban, a gyártási eljárásokban, valamint az élelmiszerekkel szemben támasztott bel-és külföldi igényekben. az eddigi szabályozás egyébként nem fogta át az élelmiszerek teljes körét és nem terjedt ki minden élelmiszerelőállító tevékenységre sem. több részletrendelkezés időközben elavult.

az emberi táplálék előállításának jogi szabályozottságára immár világszerte nagy figyelmet fordítanak, nagy jelentőséget tulajdonítanak annak. az alapvető követelményeket tartalmazó keretjogszabályok mellett különböző szintű egyéb rendelkezésekkel állapítják meg az élelmiszerek termelésével, forgalmazásával kapcsolatos magatartási szabályokat. az utóbbi években európa szerte igyekeztek ezeket a szabályokat a kulturált táplálkozás, a korszerűség követelményének megfelelő ujakkal felváltani.

/folyt köv ./

1/b

bkk.3. dr. románypál.....2.folyt/p

a nemzetközi gyakorlat megegyezik abban a törekvésben, hogy a jogalkotás is elősegítse: növekedjék a magasabb tápértékű, korszerű élelmiszerek mennyisége; az ésszerű táplálkozásnak megfelelő szerkezeti változások következzenek be; javuljon az élelmiszereipari termékek minősége; bővüljön a háztartási munkát megkönnyítő konyhakész termékek mennyisége és választéka; új, korszerű gyártási folyamatok bevezetése mellett minél kevesebb legyen az alapvető mezőgazdasági termékekből a veszteség, a táplálkozásra fel nem használt arány.

a szocialista országok jogalkotása egységes abban az alapvető kérdésben, hogy a fogyasztók érdekeit tartja szem előtt. ezeket az érdekeket a mi javaslatunk is igyekszik hangsúlyozottan és következetesen érvényesíteni. időszerű, hogy a magyar élelmiszerek hírnevéhez méltóan országgyűlésünk korszerű törvénnyel szabályozza az élelmiszerek gyártását és forgalomba hozatalának legfontosabb követelményeit.

/folyt köv ./

1/b

bkk.3. dr.romány pál....3.folyt/p

a törvényjavaslat a fogyasztói érdekeket helyezi a szabályozás középpontjába. ennek érvényesülését azzal biztosítja, hogy szigorítja az élelmiszeripari üzem létesítésének élelmiszer-egészségügyi és műszaki feltételeit, az élelmiszer-előállítás személyi, tárgyi és minőségi követelményeit. kibővíti a javaslat az előállítóknak a fogyasztók tájékoztatására vonatkozó kötelezettségét.

a fogyasztói érdekek védelmének természetesen a népgazdaság érdekeivel és teherbíró képességével mindenkor összhangban kell lennie. nyilvánvaló például, hogy az élelmiszeripari termékek kulturált kiszolgálásához fűződő fogyasztói érdek azt követeli, hogy az élelmiszert már az ipari üzemben fogyasztói egységekbe becsomagolva, tehát úgynevezett ipari csomagolásban készítsék el és így jusson el az élelmiszerkereskedelemhez, a fogyasztóhoz. ennek a kívánatos követelménynek minden élelmiszere kiterjedő megvalósítása azonban ma még nem lehetséges. ezért a törvény követelménynek tekinti az ipari csomagolást, számolva azzal, hogy annak általánossá válására fokozatosan kerülhet sor a gazdasági lehetőségek és a műszaki megalapozottság változásával összefüggésben. sőt: térhódítását módosíthatja az eladók és a vevők, a termelők és a fogyasztók közötti bizalom alakulása, például az, hogy mindenkor annyi és olyan minőségű áru legyen a csomagban, amelyet a felirat ígér.

fontos elve a javasolt szabályozásnak, hogy az előállítással, a forgalmazással és az ellenőrzéssel kapcsolatos szabályok

/folyt köv ./

1b

bkk.3. dr. romány pál....4.folyt/p

minden élelmiszere, tehát minden ételre és italra, valamint minden élelmiszer-előállító tevékenységre és - felügyeleti hovatartozásukra tekintet nélkül - valamennyi élelmiszer-előállító szervre és személyre vonatkoznak. ez lehetővé teszi az egészségügyi és minőségi követelmények egységes érvényesülését mind az élelmiszeripar, mind a vendéglátás és a cukrászat körében előállított termékekre.

a törvényjavaslat alapvető célja az ember egészségének védelme. az egészség védelmét szolgáló szabályoknak nyilvánvalóan minden élelmiszere egyformán vonatkozniuk kell, helytelen lenne azok között attól függően megkülönböztetést tenni, hogy vendéglátó üzemben készített és kiszolgáltatót ételként vagy ipari üzemből kereskedelmi forgalomba került és ott vásárolt terméként jutottak el a fogyasztóhoz.

az élelmiszerek előállítását hazánkban zömében állami iparvállalatok, 14 iparágon belül mintegy 200 vállalat végzi. az állami ipar elsődleges feladata marad továbbra is az élelmiszerek döntő többségének az előállítása. emellett a törvényjavaslat azonos feltételekkel teszi lehetővé az állami gazdaságoknak, a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknek és egyéb szövetkezeteknek, valamint a gazdasági társulásoknak az élelmiszer-előállító tevékenység folytatását. népgazdasági érdekből azonban néhány tevékenységet, így a szeszfinomítást és a fűszerpaprika őrlését változatlanul csak a kijelölt állami vállalatok végezhetik.

/folyt köv ./

1b

parlament

bkk.3. dr. román páál.....5.folyt/p

nem zárja ki a javaslat az élelmiszer-előállítók köréből a kisiparosokat. Lehetővé teszi azt is, hogy a mezőgazdasági kis-termelők saját termelvényeik elsődleges feldolgozása útján készített élelmiszereket meghatározott feltételek mellett forgalomba hozhassák.

Javaslatunk az egészségügyi követelmények mellett nagy súlyt helyez az egyéb minőségi előírások következetes érvényesítésére is. szigorítja a javaslat az élelmezés-egészségügyi és műszaki feltételeket. a nemzetközi szabványosítási törekvésekkel összhangban előírja az élelmiszerkönyv intézményes bevezetését a magyar élelmiszerek fő jellemzőinek rögzítésére. megszabja, hogy milyen nyers-, adalék- és csomagolóanyagok használhatók fel. rendelkezik a forgalombahozatal előírásairól. ezek jelentős szabályok, mert a jó nyersanyagból, korszerű gyártási eljárással előállított termékek is veszhetnek minőségükből a helytelen tárolás és kezelés következtében. fontosságának megfelelően foglalkozik a javaslat a hatósági ellenőrzéssel. ennek különös jelentőséget ad az élelmiszereknek az a sajátossága, hogy a szabványtól való eltérést a fogyasztó nem észleli, holott emiatt a termék táplálkozási értéke jelentősen csökkenhet. a rendszeres hatósági ellenőrzés a fogyasztó érdekét védi.

a törvényjavaslat alapelve, hogy az élelmiszereket a lakosság szükségleteinek és a külkereskedelem igényeinek kielégítése

/folyt köv ./

1b

-48-

parlament

bkk.3. dr. román páál.....6.folyt/p

érdekében, a népgazdasági terv céljaival összhangban kell előállítani. meghatározza az előállítás és a forgalomba hozatal alapvető szabályait, a korszerű táplálkozási igények kielégítését. a törvényjavaslat - egyszóval - közügyet szolgál.

arra a kérdésre, hogy az élelmiszer-ellátás miért közügy, miért áll társadalmunk érdeklődésének előterében - a válasz adott. köztudott ugyanis, hogy az élelmiszerek mással nem helyettesíthetők, közvetlen biológiai igényt elégítenek ki. a közvélemény mindenkor érzékenyen követi az élelmiszerek bőségének, vagy hiányának, mennyiségének és minőségének alakulását. ismert az is, hogy a magyar nép élelmezésében milyen nagy utat tettünk meg - és milyen akadályok leküzdése árán, - amíg a mai magaslatokra eljutottunk. a kormány tudja, hogy ez még nem a csúc, hogy az élelmiszertermelés és az élelmiszer-ellátás fejlesztése folyamatos és következetes munkát, rendszeresen ismétlődő cselekvést kíván.

a következő években - az ötéves tervről szóló törvény szellemében - a vállalati és a népgazdasági erőforrások jó összehangolásával e téren is előre akarunk lépni. meglévő lehetőségeink jobb hasznosítása, új, hatékony befektetések és további szorgos munka szükséges ahhoz, hogy az élelmiszer-termelés és ellátás - ez a mindennapi életünkhöz tartozó fontos feladat - mind kevesebb gondot okozzon a családoknak, a társadalomnak egyaránt.

/folyt köv ./

1b

-49-

bkk.3. dr. román páál.....7. folyt/p

mindezt tudva, az előttünk lévő új feladatokat is látva, joggal értékelhető nagyra a megtett út, a fejlődés a mezőgazdasági termelésben, népünk ellátásában. Ma már a múlt kódébe vész, pedig nem feledhető, amiről a korabeli krónikás így számolt be: „a magyar földművelő nép eledete hihetetlenül silány és kevés tápláló értékű... éppen ezért nagy munkaidőben a mezőgazdasági munkás emberi testsúlyából 10-15 kg-ot is leád.,, így irt 1939-ben a magyar nemzet a földművesek, az arató munkások ellátásáról, de így irhatott volna a magyar nép döntő többségének, városiaknak és falusiaknak ellátottságáról egyaránt.

magyarországon ma kereken 75 százalékkal több élelmiszer fogyasztunk, mint a felszabadulás előtt és ami legalább ennyire lényeges: ez a növekedés nem az egyik vagy másik osztály, réteg kiváltsága, hanem általánosan jellemzi népünk táplálkozását. az ország lakosságának élelmezése mellett az élelmiszer-termelésnek jelentős a szerepe a külkereskedelmi forgalomban is. népgazdasági exportunk több mint ötödét mezőgazdasági és élelmiszeripari áruk adják. a nálunk nem termelhető élelmiszerekből, déligyümölcs, fűszer és élvezeti cikkek-ből behozatalunk is számottevő. importálunk időnként a kereslet és a kínálat egyensúlyának javítása, illetve a választék bővítése céljából, nálunk előállítható, mérsékelt égövi terméket is. gazdaságunkra azonban a rendszeres és jelentős mezőgazdasági export többlet a jellemző. magyarország mezőgazdasági termelésével is részt vesz a nemzetek közötti

/folyt köv ./

1b

bkk.3. dr. román páál.....8. folyt/p

munkamegosztásban, részese az élelmiszer-forgalom bővítésének, részese - a maga szerény méreteivel - annak, hogy a világ asztalára több kenyér jusson.

az élelmiszer-termelés és forgalmazás fejlesztése, színvonalának emelése elsőrendű politikai feladatnak tekinthető. érthető, hogy mind az életszínvonal alakulásának, mind a népgazdasági egyensúly fenntartásának, javításának lényeges tényezője ez. éppen ezért az ezzel foglalkozó tervezés, a jól meghatározott feladatok következetes megvalósítása együttes feladata a mezőgazdaságnak és az élelmiszeriparnak, valamint a szállítógépeket és a munkaeszközöket gyártó gépiparnak, a talaj tápanyag-utánpótlásában, a tartósító, a fertőtlenítő és más kémiai anyagok gyártásában érdekelt vegyiparnak, valamint a kapcsolódó összes többi népgazdasági ágának. másképpen szólva: korunkban nincs fejlett mezőgazdasági termelés fejlett, erős népgazdaság nélkül.

kedves képviselő elvtársak!

a beterjesztett törvényjavaslat annak a sokoldalú élelmiszerellátási igénynek kielégítését szolgálja, amelyre a hazai ----- fogyasztó és külföldi vevőink a következő években számítanak. a jogi szabályozás ezeket a célokat kívánja szolgálni és a maga eszközeivel előmozdítani.

a táplálkozási szokásokat is módosította és folyamatosan alakítja a tudományos-műszaki haladás gyorsütemű fejlődése, a csökkenő munkaidő, az emberi munkával szemben támasztott változó igények

/folyt köv ./

1b

bkk.3. dr.romány pál.....9.folyt/p

és az életkörülmények megváltozása. a nagy kalóriatartalmu élelmiszerek helyett egyre inkább a nagy biológiai értékű, állati eredetű fehérjékben és a vitaminokban gazdag táplálék felé fordul világszerte a kereslet.

magyarországon az egy főre jutó napi 3290 kalória-fogyasztás több az élettanilag szükséges optimálisnál is. az egy főre jutó napi fehérjefogyasztás 200 gramm körüli, amelynek fele állati eredetű fehérje. fogyasztásunk összetétele - bár sokat változott - ma is eltér több hasonló fejlettségű ország fogyasztási arányaitól. táplálkozási szokásaink természetesen a földrajzi környezet hatásait is éppúgy tükrözik, mint a hagyományokat, vagy a kínálati hatásokat. a benyújtott törvényjavaslat kidolgozása során ezekre a feltételekre is tekintettel voltunk. a felszabadulás óta végbement társadalmi változások táplálkozási kulturánkat, szokásainkat, s ehhez igazodva az élelmiszertermelést és feldolgozást is változtatták. ma már nemcsak többet, hanem mást is kell termelniük a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalatoknak. nemcsak többet fogyasztunk, hanem mást is és másképpen. a lakosság összetétele megváltozott - ahogy a szociológusok mondani szokták - „át- rétegződött”, sokan kerültek át a mezőgazdaságból az iparba, vagy más népgazdasági ágazatba és tízezrek költöztek faluról a városba. mindez megváltoztatta az élelmiszer-keresletet. a társadalmi változás a nők nagyobb mértékű foglalkoztatásával jár, ennek nyomán megnőtt az igény a háztartási munkát könnyítő, konyhakész élelmiszerek iránt is.

/folyt köv ./

1b

bkk.3. dr. romány pál.....10.folyt/p

a szerkezetváltozással járó kívánságok kielégítése, az állandó és folyamatos fejlesztés nemcsak az itthoni igények, - ideértve az idegenforgalmat is, - hanem a külkereskedelmi kereslet, a külföldi lehetőségek kihasználása miatt is fontos. növekszik több cikknél - a feldolgozott mezőgazdasági termékek iránti kereslet. alapvető népgazdasági érdekeink fűződnek ahhoz, hogy kedvezőbb áron, ne nyersanyagként értékesítsük arra alkalmas mezőgazdasági termékeinket.

úgy jellemezhető tehát a helyzet, hogy fokozódott, minőségileg pedig igényesebbé vált az élelmiszeripari nyersanyagtermelés és feldolgozás, megváltozott az élelmiszeripari termelés és a fogyasztás kapcsolata és a mennyiségi igények kielégítésén túl növekszik a minőségi követelmények fontossága.

az országgyűlés által törvénybe iktatott ötéves tervtörvény meghatározza feladatainkat. az életkörülmények változásához igazodva egészségesebbé kívánjuk tenni az élelmiszerfogyasztást. ezért több fehérjét, húst, tejterméket és más élelmiszert kell termelnünk. az egy főre jutó husfogyasztás 8 kg-os növekedésével számol az v. ötéves terv, a tej- és tejtermék fogyasztás 29 kg-al lesz nagyobb. megteremtjük a feltételét a zöldségfélék fogyasztása számottevő növekedésének és nagyobb lesz a feldolgozott zöldség és gyümölcsfélék aránya, ami az egész éven át tartó egyenletes fogyasztást segíti majd elő. a tervek előírják azt is, hogy a következő években a lisztes árukból, cereáliákból mintegy 8 kg-al csökken az egy főre jutó fogyasztás. számolunk vele,

/folyt köv ./

1b

bkk.3. dr. román páll...11.folyt/p

hogy a zsirfogyasztáson belül az élettanilag előnyösebb növényi zsírok aránya nő és az élelmiszerek feldolgozottsági foka tovább javul. ugyanakkor törekszünk arra, hogy a félkész és a konyhakész áruk is lehetőséget adjanak az egyéni ízlés, a házi izek érvényesítésére, miközben hozzájárulnak a házi munka csökkenéséhez.

e törekvések mellett - még szorosabb együttműködésben a belkereskedelemmel - az élelmiszerkereskedelem korszerűsítését is fontosnak tartjuk. bővíteni kell az üzletek hűtőkapacitását és javítani kell az árusítási feltételeket is. a vásárlók jobb kiszolgálása indokolja az áru rendszeres utánpótlását, a kiskonténeres tartálykocsis szállítást, sőt az éjszakai áruszállítást is. még nem rendelkezünk minden áru szállításához korszerű szállítóeszközzel, bár itt is van haladás.

házánkban több mint 18 ezer kereskedelmi egységben és piaci „standok”, ezer -méterein árusítanak élelmiszert. tudjuk, hogy ezek felszerelése még sok helyen nem kielégítő, de azt is tudjuk, hogy az áru gondos kezelése, a tisztaság, a rend sok kis és nagyüzletben megóvja az áru minőségét. megóvja, mert az élelmiszerkereskedelemben dolgozók tízezrei is az igények jobb kielégítésén fáradoznak. a törvényjavaslat a kereskedelemben dolgozók igényeivel is találkozik.

az élelmiszeripar fejlesztésekor

/folyt köv ./

Ab

-54-

bkk.3. dr. román páll...12. folyt/p

arra is törekszünk, hogy az élelmiszeripari üzemek műszaki színvonalát a tervidőszak során az élenjáró nemzetközi színvonalhoz igazítsuk, fogadóképességüket növeljük. élelmiszeripari üzemünk új kapacitásokkal bővülnek. még ebben az évben átadják a szegedi szalámi gyár csaknem 1 milliárd forintos új beruházását, s lehetővé válik, hogy több mint 50 százalékkal növeljük a szalámi gyártást. ezt követően - gyorsított beruházásként - a gyulai huskominát, majd baján a bácskai huskominát készül el. ez utóbbi, amely fél milliárd forintos befektetéssel épül, öt állami gazdaság, az állami husipar és 19 tsz társulásában valósul meg. folynak az előkészületek a szekszárdi huskominát felépítésére és számos kiegészítő, járulékos beruházásra is.

élelmiszeriparunknak elő kell segítenie, hogy a korszerű táplálkozástudomány követelményei és eredményei az élelmezésben kellően érvényre jussanak, hogy kielégítse a lakosság kiegyensúlyozott, biológiailag optimális táplálkozási igényeit. ez az állami nagyiparban, az állami gazdaságok feldolgozó üzemekben, a gazdaságközi és a szövetkezeti, valamint a tanácsi élelmiszeriparban egyaránt szükséges. a termelésnövelést elsősorban a termelékenység fokozásával kell megoldani, mert több munkáskézre az élelmiszeripar sem nagyon számíthat.

a törvényjavaslatban előírt műszaki, technikai feltételek megteremtése időt vesz igénybe, amit a rekonstrukciók várhatóan rövidíteni tudnak. a gyártmány és gyártásfejlesztéssel arra

/folyt köv ./

Ab

-55-

bkk.3. dr. román páál.....13.folyt/p

törekszünk, hogy a mezőgazdaságban megtermelt alapanyagok belső tartalmi értékét jobban megőrizzük, gazdaságosan feldolgozzuk és hasznosítsuk. a nagy biológiai értékű termékeket új, korszerű technológiai eljárásokkal igyekszünk előállítani. miközben hagyományos alapanyagot újszerűen alkalmazunk, egyben új alapanyagok feltárására és élelmiszeripari alkalmazására is gondolunk.

a termékek minőségének javítását bizonyára elősegíti, hogy fokozatosan bevezetjük az olyan átvételi rendszert, amely a kiváló minőségű alapanyag szállítását előnyben részesíti. ennek egyik előfeltételeként növelni kívánjuk a minőség szerinti műszeres átvételt és ennek megfelelő árrendszert alkalmazunk. azt tervezzük, hogy meggyorsítjuk a következő években a speciális készítmények, az úgynevezett cél-élelmiszerek előállítását. ennek megfelelően bővítjük a vitaminokkal és ásványi anyagokkal, illetve különféle eredetű fehérjékkel dúsított, kalóriaszegény élelmiszerek és a diabetikus készítmények, valamint a gyermek-tápszerek körét.

a bel és külkereskedelmi követelményeket figyelembe véve törekszünk az eltarthatósági, mikrobiológiai, egyszóval minőségi előírások következetes érvényesítésére. a jó minőségű termék előállítására és a fogyasztóhoz való eljuttatására a feltételek adottak, ehhez azonban az élelmiszerelőállítás folyamatában résztvevők fegyelmezett és igényes munkája szükséges. az élelmiszereknek az emberek táplálkozásában betöltött szerepe indokolja, hogy ne tűrjünk semmiféle felületességet, lazaságot és a jó minőséget

/folyt köv ./

1/b

bkk.3. dr. román páál.....14.folyt/p

- ha kell- az állam akaratával is biztosítsuk. az engedélyezési eljárás, az ellenőrzés ennek fontos és hasznos eszköze, de csak akkor, ha nem bürokratikus, hanem érdemi, gyors, konkrét és az érdekeltek megértésével találkozunk.

külön figyelmet fordítunk a fogyasztói igényekhez jobban igazodó csomagolási módok és adag-méreték választékának bővítésére, a közétkeztetés és a korszerű árusítási formák elősegítésére. fel kell készülnünk a 80-as évek fogyasztójának igényére, amely legfontosabb jellemzőivel ma már ismert előttünk.

tisztelt országgyűlés!

az v. ötéves terv időszakában a mezőgazdasági és élelmiszeripari exportot 40 százalékkal tervezzük növelni. ez igen jelentős feladat, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy egyik-másik élelmiszeripari ágazatban a külkereskedelmi részarány igen tetemes. a konzervipar termelésének csaknem háromnegyede, a vágómarha és a baromfiipar termékeinek 30-40 százaléka, a boripari termelésnek pedig a negyede kerül külföldi piacokra. a friss és feldolgozott gyümölcs, a zöldség, a vágómarha és a húscsirke, valamint a bor és a növényolaj a legfontosabb magyar élelmiszer export termék a buza és a kukorica mellett.

/folyt köv ./

1/b

bkk.3. dr.romány pál..... 15.folyt/p

a magyar élelmiszerek minőségének további javításával a külföldön elismert globus konzervek, mirelit termékek, a gyulai, a szegedi szalámi, a pápai sonka, a kalocsai paprika és több más márka rangját tovább akarjuk növelni. megfelelő mennyiségű és színvonalu export árualap létrehozására helyes kezdeményezéseknek, vállalkozásoknak lehetünk tanui.

a külföldi értékesítési lehetőség és az igények jobb megismerése, feltárása nagy segítséget nyújthat a megfelelő gazdasági előnyök eléréséhez. a termelő vállalatoknak a külkereskedelmi vállalatokkal szoros gazdálkodási együttműködést kell kialakítaniuk, hogy a piaci lehetőségek kellő ismerete, az egyes országok szokásainak ismerete révén folyamatosan megfeleljünk a vevők igényeinek. több kooperációra, a szocialista gazdasági integráció, a kgst együttműködési lehetőségek jobb hasznosítására van szükség.

a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek külkereskedelmében a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan fontos helyet foglalnak el a szocialista országok. közöttük is a legjelentősebb a szovjetunió, amellyel a közelmúltban írtunk alá 15 éves szerződést mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek - zöldség és gyümölcs, konzerv, alma, bor, gabona, vágómarha, vetőmag és szaporító anyag - szállítására. a szocialista országok a magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar termékeinek megbízható vásárlói a jövőben is. az v. ötéves tervidőszakban a mezőgazdaságban és élelmiszeriparban is az ide irányuló export fejlesztésére törekszünk. erről győzött meg bennünket a most zárult leningrádi magyar mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállítás sikere is.

/folyt köv ./

16

bkk.3. dr.romány pál.....16.folyt/p

az áruszállítások mellett mind nagyobb szerep jut a tudományos, a technológiai együttműködésnek, a közös fejlesztéseknek, amire jobban fel kell készülnünk minden relációban, minden országgal kapcsolatban és minden téren./beleértve egymás lehetőségeinek jobb megismerésétől a nyelvtudásig sok-sok követelményt./

mind belföldi, mind nemzetközi kötelezettségeink teljesítésében fontos feltétel a mezőgazdasági és élelmiszeripari termelés közötti összhang. a hazai vizsgálatok és nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a két ágazat között a termelési összhang akkor kedvező - a fejlődés adott szakaszában -, ha az élelmiszeriparban a termelésfejlesztés a mezőgazdasághoz képest mintegy kétszeres ütemben növekszik.

az élelmiszeripari termelés növelésének ilyen üteme és aránya az elmúlt években hazánkban nem valósult meg. a mezőgazdasági termelés és az élelmiszeripari feldolgozás között - különösen egyes ágazatokban - az elmúlt esztendőben nem volt kellő összhang. az v. ötéves terv arra törekszik, hogy oldódjanak a feszültségek, mérséklődjenek az összhang hiányából eredő zavarok. a beruházási lehetőségek megteremtésével az élelmiszeripari termelés a mezőgazdasági termelés tervezett üteménél gyorsabban növekszik majd. az új feldolgozó üzemeket a szállító mezőgazdasági üzemek bázisára telepítjük, hogy ezáltal is erősödjék a kooperáció, az együttműködés. várhatóan csökkenthetők így a szállítási és a feldolgozási költségek is. az új cukorgyár a tiszántúlon, a cukorgyár nélküli hajduság térségében épül, az új növényolaj-gyár pedig a közép-alföldre, a termelési körzet súlypontjába kerül.

/folyt köv ./

16

bkk.3. dr. román páál.....17.folyt/p

az ötödik ötéves terv időszakában a növénytermesztés - a rendelkezésünkre álló anyagi, műszaki, szellemi kapacitásra, a termelési rendszerek bővítéséből adódó lehetőségekre alapozva - terveink szerint gyorsabban fejlődik, mint az állattenyésztés. céljaink között nagyon fontos helyet foglal el a gabonatermelés 20 százalékos növelése, amely a hazai szükségletek kielégítése mellett jelentős exportra is módot ad. az ipari növények közül az olajos magvak és a cukorrépa-termesztés jelentősebb fejlesztését kell megoldanunk, és mindkét termnél az élelmiszeripari kapacitásokat is jelentősen növelni fogjuk.

a kertészeti ágazat fejlesztése mind az élelmiszeripari termelés nyersanyaggal való ellátása, mind a fogyasztói szükségletek, valamint a kiviteli lehetőségek kielégítése szempontjából elmaradt a népgazdaság igényeitől. a tervtörvény előírása szerint 1980-ig közel 40 százalékkal kell növelni a zöldségtermelést. a kertészet más ágazataiban, így a gyümölcs, a szőlőtermelésben is új telepítéseket kell végrehajtanunk, hogy 1980 után a régi, kiöregedő ültetvények helyett új, korszerű ültetvényeink legyenek.

a hus és állattermék termelés nagy és halaszthatatlan feladatot jelent a mezőgazdasági üzemek számára. különösen fontos, hogy az évek óta alacsony színvonalu tej- és tejtermékfeldolgozás mezőgazdasági termelési hátterét, a tejtermelést szavatottan növeljük, az állomány genetikai képességét jobban kihasználjuk.

ahhoz, hogy a belső ellátás követelményeinek és a külföldi keresletnek megfeleljen a mezőgazdaság és az élelmiszeripar, sok

/folyt köv ./

bkk.3. dr. román páál.....18.folyt/p

még a tennivaló. abból szükséges kiindulni, hogy a belső élelmiszerkereslet kielégítése meghatározó volt és marad hazánkban. ennek legalább három okát szükséges említeni. először azt, hogy termelési adottságaink sokoldalú termelésre alkalmasak. alkalmasak arra, hogy a magyar élelmiszer-kereslet legfontosabb és leggyakoribb igényeinek megfeleljenek. másodsor : lakosságunk kereslete azt igényli, termelésünk szakosítása ne menjen olyan irányba, hogy megszokott termékekről kelljen lemondania még import ellenében sem. végül a hazai termelésből való ellátást indokolja a szállítási költségekkel való takarékoság, hiszen szomszédaink nagyobb része élelmiszer-szállításra nem képes, a távolsági szállítást pedig kevés élelmiszer hárítja meg.

mezőgazdaságunk minden fontos ágazatának általános és arányos fejlesztése nagy feladat. a magyar mezőgazdaság két fontos kultúrájának - mondhatni kulcsnövényének - a búzának és a kukoricának a termelésében az elmúlt években imponáló ütemű növekedést értünk el. minden reményünk megvan arra, hogy ez a fejlődés az idén is folytatódik. tudnunk kell azonban, hogy e két termény- roppant fontossága mellett is - csupán 20-25 százalékát képezi a magyar mezőgazdaság teljes termelési értékének. a buza és a kukoricatermelésben szerzett termelési-szervezési tapasztalatokat is kamatoztatva szükséges tehát, hogy minden fontos termelési ágazatban előre lépjünk.

a termelésfejlesztés személyi, technikai, biológiai és más feltételeinek összehangoltan, egymással harmonizálva kell rendelkezésre állnia. a terv megvalósítása a központi és a területi irányítástól

/folyt köv ./

p a r l a m e n t

bkk.3. dr.romány pál.....19.folyt/p

határozottságot, és amikor kell, nagyobb türelmességet kíván. ezt mindinkább tapasztaljuk. a vállalatoknál, a szövetkezetekben, valamint a háztáji és kisegítő gazdaságokban színvonalas, szervezett, fegyelmezett munkára, a mezőgazdasággal kapcsolatban álló szervezetekben nagy felelősségtudatra, a termelési biztonság erősítésére és mindenkinél kellő következetességre van szükség. ez az alapja az élelmiszertermelés növelésének, az élelmiszerellátás fejlesztésének egyaránt.

ma már nem elég jó földművelőnek lenni, kevés a sikerhez az adott állattenyésztési ágazat jó ismerete is. arra van szükség, hogy országunk mezőgazdasága és élelmiszeripara együttesen és nagyüzemeiben külön-külön jobb termelési színvonalat érjen el, fokozatosan, olyat, mint a kiváló vállalatok és gazdaságok, mint a legjobb termelési ágazatok. a felhalmozódott anyagi és szellemi javak mennyisége, a sok tízezres felkészült és tapasztalt mérnök és szakmunkásgárda alkotó ereje képessé tesz bennünket arra, hogy a jó eredmények jobbak, a ma közepesek és elmaradók pedig jók, az előttük járókhoz felzárkózzák legyenek.

a mezőgazdaság dolgozóinak, szövetkezeti parasztágunknak szorgalma, a kapcsolódó iparágak tevékenységének részvétele kellő alapot nyújt ahhoz, hogy mezőgazdaságunk megfelelő mennyiségben és minőségben szállítsa az élelmiszeripari feldolgozáshoz szükséges árut. az élelmiszertörvény életbelépése pedig az ipar soron következő nagy feladataihoz, a kor követelményeinek megfelelő táplálkozási és kereskedelmi célok eléréséhez szolgálhat segítségül.

/folyt köv ./

-62-

bb 9. olajbányász baktériumtörzse - geomikrobiológiai alapkutatások a szénhidrogénkincsek feltárására

i kg/fe/ny sl hgy

1976 június 24.

a földben rejlő, mind nehezebben feltárható ásványi kincsek kutatására új módszereket, eljárásokat dolgoznak ki, ezek közé tartozik a magyar tudományos akadémia geokémiai kutatólaboratóriumának geomikrobiológiai alapkutató munkája. a geokémia és a mikrobiológia tudományos eredményeit ötvöző geomikrobiológia a baktériumokat állítja a még ismeretlen hazai szénhidrogén-tartalékok felkutatására, néhány biztató eredményt is elértek már.

tudományos megfigyelések szerint a kőolaj-és földgázlelőhelyek feletti talajrétegekben gyakran egybizonyos fajta baktérium él, a mélyből felszivárgó szénhidrogén teremt kedvező életfeltételeket számára. ebből a felismerésből szovjet eredmények átvételével a laboratóriumban is megindult a kutatómunka. a talajminták elemzése során, ahol nagyobb tömegű ilyen speciális baktériumot találnak, ott feltételezhető, hogy szénhidrogénforrás rejlik a mélyben. persze ez csak támpont, még több más kutatás is szükséges a bizonyossághoz. ez rendkívül olcsó módszer - a mintaelemzés - mindenesetre a közelmúltban a dél-alföldi új kőolajforrás felkutatásánál jól vizsgázott.

másfajta baktériumokat valóságos bányamunkára kényszerítenek az alapkutatás kísérleteit végző szakemberek. a kőolajtermelés során, amikor a kut kimerül, még nagymennyiségű értékes nyersanyag marad a föld mélyén, a nyomáscsökkenés miatt azonban már nem lehet a felszínre hozni. a másodlagos kitermelés egyik módszereként kísérleteznek a laboratóriumban az okgt támogatásával speciális baktériumok lehelyezésével a kimerült olajbányákban. a baktériumok a kőolajat földgázzá alakítják, a földgáz térfogata nagyobb, így növekszik a nyomás, ismét megindulhat a termelés. kimerült kutaknál már a gyakorlatban próbálják ezt a kísérleti módszert.

egyelőre laboratóriumi alapkísérleteket végeznek a kőolaj képződés gyorsítására baktériumok alkalmazásával magas szervesanyag-tartalmu kőzetre - amelyből esetleg évmillióksorán, a lassu kémiai átalakulás nyomán kőolaj keletkezne - baktériumokat telepítenek, amelyek meggyorsítják a folyamatot. ha a kísérlet bevál, ezeket - az ember számára veszélytelen baktériumok tömegével olyan szervesanyag-tartalmu kőzetrétegekbe telepítik, amely a meggyorsított kémiai folyamat nyomán szénhidrogént termel./mti/

7.45/ny

-7-

W. P. U.

bb 10. szombathelyi női kabátok, férfi öltönyök a szovjetunióba
vid/fm/ny hgy 1976 junius 24

egymillió százezer rubel értékű női kabátot, férfi öltönyt szállít a jövő évben a szovjetunióba a szombathelyi stíl ruházati vállalat. ez háromszorosa az idén szovjet megrendelésre szállított, illetve szállítandó termékeknek. -a szerződést már megkötötték.

a vállalat által gyártott termékek jó minőségét, keresettségét jelzi az a tény is, hogy a jövő évi termeléseknek már több mint 60 százalékát eladták, szerződésekkel lekötötték. az 1977.évi termékeknek 15 százalékát szovjet megrendelőknek készítik./mti/

-.-

bb 11. a terület negyedrészen gépesítették a dohánytermelést szabolcsban

vid/fm/ny hgy 1976 junius 24

szabolcs-szatmár megyében, - ahonnan az ország dohánytermelésének 45-50 százaléka származik - az utóbbi évtizedben lényegesen csökkent a termőterület. az 1966. évi 11.660 hektárral szemben ez év tavaszán csak 6.500 hektárt ültettek be ezzel az ipari növényvel. a csökkenés egyik jelentős oka, hogy a hagyományos termesztés sok élőmunkát igényel és a nyugdíjbemenők pótlása szabolcsban is egyre nehezebb. ezért kezdték meg az elmúlt években a termesztés gépesítését. -a dohánytermelő gazdaságok közül eddig 37 nagyüzem gépesítette a termelést, de a gépesítés foka még nem éri el a kukoricáét, búzáét, vagy más káposztánövényekét. a szabolcsi nagyüzemekben 67 dohánykombájn, 127 tűsorkeretes szárítóberendezés és hat dohányvarró gép segítségével 1700 hektár dohány ültetését, növényvédelmi és betakarítási munkáját, valamint 1200 hektár termésének mesterséges szárítását végezhetik el. az egész területnek tehát körülbelül negyed részén gépesítették a termelést. ez az arány tovább javul majd, ha a gazdaságok beszerzik azt az újabb 30 kombájnt és 85 szárítóberendezést, amelyre igényt jelentettek be. a jelenlegi terület növelése érdekében azonban arra lenne szükség, hogy már 1980-ig a termőterületnek legalább 70-80 százalékán gépesítsék a termelést./mti/

7.50/ny

-.-

-8-

S. IT
Jan

bb 12. tizenöt millióval több téglakorszerűsítéssel, automatizálással

vid/fm/ny hgy 1976 junius 24

ötvenmillió forint értékű rekonstrukció kezdődött szentesen, a dél-alföld egyik legjelentősebb téglagyárában. az egyébként nem elavult - földgázfűtéses égetőkemencékkel ellátott, nagy mértékben gépesített - üzem termelését tovább tökéletesítik, részben automatizálják. teljesen megszüntetik a lassu és nehéz fizikai munkát. a gázkemencékbe indított kocsik kézi rakodása helyett automatikus rakodó-szállítóeszközöket helyeznek üzembe, s megoldják a készáru vagonba rakásának teljes gépesítését is.

a gyárban télen sem szünetel a munka. ennek egyik feltételeként hazai találmány alapján 6.000 köbméteres agyagtárolót építenek beontból. ebben egyszerre két hónapra elegendő anyagot tárolhatnak fagymentesen.

a présberendezések megfelelő kiegészítésével, korszerűsítésével új gyártmányt is kialakítanak. ez az újfajta falazóblokk - vagyis nagyméretű üregestégla - 5.6 hagyományos kisméretű téglának felel meg. a rekonstrukció befejezése után a gyár termelése a másfélszeresére nő: a jelenlegi 30 millió helyett 45 millió kistéglának megfelelő mennyiségű építőanyagot készít majd évente. a nagy feladatot mindössze hetven dolgozóval - a mostaninál kisebb létszámmal - oldják meg. a gyár növekvő termelése nagy segítséget jelent a hagyományos technológiával létesítendő épületek - főként családiházak - készítésénél./mti/

-.-

bb 13. a háztáji áru - és hustermelés fejlesztése szolnok megyében

vid/fm/ny la 1976 junius 23

szolnok megyében öt évre szóló program készült a háztáji gazdasági áruterelésének fejlesztésére. a tervek kimunkálásánál figyelembe vették a megye tájegységeinek adottságait és elsősorban azoknak a növényeknek a termelését szorgalmazzák, amelyek egy-egy körzetben honosak, s jól jövedelmeznek. a járszában és a tiszazugban elsősorban a zöldség, a gyümölcs és a szőlő intenzívebb termelését tűzték ki célul. a tsz-ek és az állami gazdaságok szakmai segítségével, csemeték, oltványok, zöldségpalánták biztosításával, új, intenzívebb fajták bevezetésével 1980-ra háztáji zöldségféléből 7.000-8.000 tonnás hozamot terveznek. burgonyából 1800-2000, gyümölcsből 3600-3700, szőlőből 6500 tonnával számolnak.

/folyt köv/
8.00/ny

-9-

Jan 9.25

bb 13. / a háztáji ...folyt/ny

a közelmúltban hozott intézkedések hatására megélnékült az állattenyésztési kedv is. a zagyvarékasí béke tsz például mintegy 300 kocát helyezett ki a gazdaságokba és szaktanácsadással is segítik a tenyésztők munkáját. a megyei háztáji gazdaságokban lévő anyakocák számát 1980-ra mintegy 27-28 ezerre tervezik emelni. jelentős az előirányzat a tehéntartás fokozására is. az évi tejtermelést 22-23 millió literre kívánják növelni. kezdeményezik szakcsoportok, társulások létrehozását és intézményesen segítik a kisgép-műtrágya-, növényvédőszer- szaporítóanyag-és takarmány-ellátást./mti/

-.-

bb 14. évente 360 vagon gyümölcs bodakajtorról

vid/fm/ny la

1976 június 24

befejezéshez közeledik fejér megye legnagyobb gyümölcs-termelő gazdaságában, a bodakajtori állami gazdaságban az a nagy-szabású rekonstrukciós munka, amelynek célja a gyümölcsfa-ültetvények - főként kajszitelepítések - korszerűsítése, gépi betakarításra alkalmas fajták telepítése. a nagyüzemben - amely egyébként a fejér megyei állami gazdaságok gyümölcsstermesének csaknem felét adja - eddig 144 hektáron telepítettek bőtermő, a konzervipar igényeinek megfelelően nagyszemű, gépi betakarításra is alkalmas rózsá-, gönci magyar kajszí-és nagyörösi óriás kajszifajtákat. 1980-ig újabb ötven hektárt telepítenek be ezek-kezel a fajtákkal, s így az v. ötéves terv végére már 373 hektár-ra növekszik a bodakajtori állami gazdaság összefüggő kajszitelepítésének nagysága. a gazdaságban egyébként az idén 179 hektárról takarítják be a termést, s jövőre újabb 88 hektár kajszis fordul termőre. a betakarítás egy részét már gépesítették, a konzerviparnak szánt gyümölcsöt rázógép szedi le a fákról, más részét pedig - az exportra szánt gyümölcsöt - a gazdaságban megnyitott tábor lakói szedik majd le.

a nagyobb termelési biztonság érdekében növeli a gyümölcsfajták számát is a gazdaság: ősszel 75 hektárnyi alma-telepítést kezdik meg, majd 1978-1979-ben újabb 66 hektáron ültetnek almát. a tervidőszak végére 50 hektárnyi szilvát is telepít majd a gazdaság.

az új telepítések termőre fordulásával növekszik majd a gazdaság gyümölcsstermesése. a tervek szerint évente 350-360 vagon gyümölcsöt - főként kajszit - ad majd a népgazdaságnak a bodakajtori állami gazdaság./mti/

9.10/ny

-.
-10-

bb 15. halálos baleset

s/ny bs

1976 június 24.

a borsod megyei gönc községben egy utkereszteződésben füzi istván 65 éves nyugdíjas, helyi lakos segédmotoros-kerék-párjával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy motorkerékpárral. a baleset következtében füzi istván olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a motorkerékpár vezetőjét brunszlik istván 48 éves utór, zsujtai lakost súlyos állapotban szállították kórházba./mti/

-.-

bb 16. szocialista brigádok napja a szombathelyi forradalmi muzeumban

vid/kz/ny bs

1976 június 24

vas megye muzeumai tervszerűen foglalkoznak a szocialista brigádokkal, - tárlatvezetést, előadásokat, klubfoglalkozásokat rendeznek számukra. e munkából kiemelkedően veszi ki részét a szombathelyi forradalmi muzeum. a szakszervezetek vas megyei tanácsával közösen minden évben pályázatot hirdet, hogy felkeltse az érdeklődést a munkásműlt és a munkáshagyományok iránt. az elmúlt évi üzemtörténeti pályázaton ötvennégy szocialista brigád vett részt. az általuk összegyűjtött anyagból a forradalmi muzeumban és tiz üzemben rendeztek kiállítást.

az idén a muzeum és a szakszervezet arra hívta fel az üzemek dolgozóit, a szocialista brigádokat, hogy dolgozzák fel milyen volt a munkások művelődési tevékenysége a horthy korszakban. a legjobb, legértékesebb dokumentumokat a muzeumi hónap során megyei kiállításon mutatják be. e munka segítésére, újabb szocialista brigádok bekapcsolódására, a brigádtagok tudásának gyarapítására rendezték meg csütörtökön a forradalmi muzeumban a szocialista brigádok napját. a muzeológusok bemutatták az érdeklődő brigádoknak a kiállítási termék anyagát, s válaszoltak a kérdésekre./mti/

11.25/ny

-.
-11-

Handwritten signature and initials

bb 13. / a háztáji ...folyt/ny

a közelmúltban hozott intézkedések hatására megélnékült az állattenyésztési kedv is. a zagyvarékasí béke tsz például mintegy 300 kocát helyezett ki a gazdaságokba és szaktanácsadással is segítik a tenyésztők munkáját. a megyei háztáji gazdaságokban lévő anyakocák számát 1980-ra mintegy 27-28 ezerre tervezik emelni. jelentős az előirányzat a tehéntartás fokozására is. az évi tejtermelést 22-23 millió literre kívánják növelni. kezdeményezik szakcsoportok, társulások létrehozását és intézményesen segítik a kisgép-műtrágya-, növényvédőszer- szaporítóanyag-és takarmány-ellátást./mti/

--

bb 14. évente 360 vagon gyümölcs bodakajtorról

vid/fm/ny la

1976 június 24

befejezéshez közeledik fejér megye legnagyobb gyümölcs-termelő gazdaságában, a bodakajtori állami gazdaságban az a nagyszabású rekonstrukciós munka, amelynek célja a gyümölcsfa-ültetvények - főként kajszitelepítések - korszerűsítése, gépi betakarításra alkalmas fajták telepítése. a nagyüzemben - amely egyébként a fejér megyei állami gazdaságok gyümölcsstermesének csaknem felét adja - eddig 144 hektáron telepítettek bőtermő, a konzervipar igényeinek megfelelően nagyszemű, gépi betakarításra is alkalmas rózsá-, gönci magyar kajszí-és nagykörösi óriás kajszifajtákat. 1980-ig újabb ötven hektárt telepítenek be ezekkel a fajtákkal, s így az v. öt éves terv végére már 373 hektárra növekszik a bodakajtori állami gazdaság összefüggő kajszitelepítésének nagysága. a gazdaságban egyébként az idén 179 hektárról takarítják be a termést, s jövőre újabb 88 hektár kajszis fordul termőre. a betakarítás egy részét már gépesítették, a konzerviparnak szánt gyümölcsöt rázógép szedi le a fákról, más részét pedig - az exportra szánt gyümölcsöt - a gazdaságban megnyitott tábor lakói szedik majd le.

a nagyobb termelési biztonság érdekében növeli a gyümölcsfajták számát is a gazdaság: ősszel 75 hektárnyi alma telepítését kezdik meg, majd 1978-1979-ben újabb 66 hektáron ültetnek almát. a tervidőszak végére 50 hektárnyi szilvát is telepít majd a gazdaság.

az új telepítések termőre fordulásával növekszik majd a gazdaság gyümölcsstermesése. a tervek szerint évente 350-360 vagon gyümölcsöt - főként kajszit - ad majd a népgazdaságnak a bodakajtori állami gazdaság./mti/

9.10/ny

--
-10-

bb 15. halálos baleset

s/ny bs

1976 június 24.

a borsod megyei gönc községben egy utkereszteződésben füzi istván 65 éves nyugdíjas, helyi lakos segédmotoros-kerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy motorkerékpárral. a baleset következtében füzi istván olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a motorkerékpár vezetőjét brunszlik istván 48 éves utór, zsujtai lakost súlyos állapotban szállították kórházba./mti/

--

bb 16. szocialista brigádok napja a szombathelyi forradalmi muzeumban

vid/kz/ny bs

1976 június 24

vas megye muzeumai tervszerűen foglalkoznak a szocialista brigádokkal, - tárlatvezetést, előadásokat, klubfoglalkozásokat rendeznek számukra. e munkából kiemelkedően veszi ki részét a szombathelyi forradalmi muzeum. a szakszervezetek vas megyei tanácsával közösen minden évben pályázatot hirdet, hogy felkeltse az érdeklődést a munkásműlt és a munkáshagyományok iránt. az elmúlt évi üzemtörténeti pályázaton ötvennégy szocialista brigád vett részt. az általuk összegyűjtött anyagból a forradalmi muzeumban és tiz üzemben rendeztek kiállítást.

az idén a muzeum és a szakszervezet arra hívta fel az üzemek dolgozóit, a szocialista brigádokat, hogy dolgozzák fel milyen volt a munkások művelődési tevékenysége a horthy korszakban. a legjobb, legértékesebb dokumentumokat a muzeumi hónap során megyei kiállításon mutatják be. e munka segítésére, újabb szocialista brigádok bekapcsolódására, a brigádtagok tudásának gyarapítására rendezték meg csütörtökön a forradalmi muzeumban a szocialista brigádok napját. a muzeológusok bemutatták az érdeklődő brigádoknak a kiállítási termék anyagát, s válaszoltak a kérdésekre./mti/

11.25/ny

--
-11-

Handwritten signature

bb 17. új motel és nyaralófaló a zalakarosi fürdőtelepen

vid/kz/ny bs

1976 június 24.

a zala megyei tanács 10 év alatt több mint 100 millió forintot költött a zalakarosi termálfürdő fejlesztésére. a fürdőtelep most újabb létesítményekkel gyarapodott: elkészült egy 30 faházból álló nyaralófaló: 60 szobájában 120 vendéget lehet kényelmesen elhelyezni. elkészült egy 80 személyes motel, az 500 személyes autós-kemping és a fürdőtelep autóparkolója is. a zala megyei idegenforgalmi hivatal kezelésébe került új létesítményeket csütörtökön adták át rendeltetésének: a nyaralófaló és a motel pénteken fogad először vendégeket.

zalakarost gyógyhatású vize miatt nagyon sokan keresik fel az ország minden részéből és európa számos országából. a hétfői napokon 9.000-10.000-en látogatják. a vendégek jobb kiszolgálására egyebek között további 3 szabadtéri fürdőmedencét építenek. ezek közül egy július közepétől szintén a fürdőzők rendelkezésére áll. a vendéglátás javítására önkiszolgáló éttermet nyitnak./mti/

-.-

bb 18. az iszapot elégeti - új szennyvíztisztító épül szombathelyen

vid/kz/ny bs

1976 június 24

napi harmincezer köbméter kapacitású mechanikai és biológiai szennyvíztisztító épül szombathelyen, mintegy 204 millió forintos költséggel. a város szennyvize jelenleg a perint patakba kerül, s mindössze egy kis ülepitő medence áll az útjába. az épülő létesítmény az első olyan szennyvíztisztító lesz hazánkban, amelyben elégetik, - vagy ha a mezőgazdasági kéri - szárítják majd az iszapot. a számítások szerint a városban évente 35 ezer köbméter iszapot ülephetnek ki a szennyvízből.

az új tisztító az idén az első részlege - a mechanikai tisztító- készül el. a második részlegét - az iszapégetőt - a jövő év közepén adják át. a harmadik szakaszban - a jövő év végén - kezd majd dolgozni a biológiai tisztító. a szakemberek véleménye szerint a város szennyvize ettől kezdve ipari víz minőségű lesz. a szennyvíztisztító művet úgy tervezték, hogy a város mindenkori igényeihez mérten bővíthető legyen.

a szennyvíztisztító, főleg az iszapégető iránt az ország más vidékein is érdeklődnek. legutóbb győri és egri szakemberek tanulmányozták a szinte teljesen automatikus irányítású létesítmény terveit és építését./mti/

11.45/ny

-12-

Ha 12/20

bb 19. időjárásjelentés

bh bs

1976. június 24.

a meteorológiai intézet jelenti csütörtök délután

az évszaknak megfelelő hőmérséklet

az óceáni nedves leghullámok továbbra is a brit-szigeteken át a skandináv-félsziget fölé áramlanak. hatásukra ott változó-kony, helyenként esős az idő. az ibériai-félszigettől nyugat-európán át kelet-európáig magas nyomású légköri képződmény helyezkedik el. hatására az említett területeken folytatódik a kellemes, nyári idő. szerdán a kárpát-medencében a hőmérséklet csúcspontja az évszaknak megfelelő érték körül alakult. a következő 36 órában a kárpát-medence időjárását még leszálló légmozgások irányítják, ezért holnap is napos száraz időre számíthatunk.

hazánkban szerdán a dunántul nagy részén változóan felhős volt az ég, ott csak 2, 9 órán át sütött a nap. a z ország többi részén kevés felhő mellett 10, 13 óráig napsütést észleltek. a legmagasabb nappali hőmérséklet 25, 30 fok között alakult. a dunántul középső és déli részén helyenként futó zápor, egy-két helyen zivatar keletkezett. a ma reggel 7 óráig lehullott eső mennyisége 3 mm alatt maradt, csak kaposvárról jelentettek 8 mm-t. ma hajnalra általában 10, 17 fokig hűlt le a levegő. délelőtt az ország nagy részén kevés volt a felhő, helyenként megélnkült az északi, északkeleti szél. a hőmérséklet 11 órára 22, 26 fokig emelkedett.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 24,1 fok volt, 3,6 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 25 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 765 mm, változatlan.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 24 fok volt.

várható időjárás péntek estig!

általában kevés felhő, legfeljebb egy-két helyen futó záporral. mérsékelt időnként megélnkült szaki, észak-keleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 11, 16, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 25, 29 fok között.

a duna vízállása budapestnél 242 cm.

/folyt. köv./

12.47 bh

- 13 -

13/15

bb 19. / időjárásjelentés.... folyt./ bh

távolabbi kilátások kedd reggelig:

napos, meleg idő, legfeljebb egy-két helyen futó zápor. legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 13, 18 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet 26, 31 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 10 százalékán várható./mti/

--

bb 20. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke június 24-én 13 óráig

se/ny bs

17976 június 24.

1. gelka-ügyelet
2. balatoni ellátás
3. új díjfizetési rendszer a volánnál
4. Dankasirályok
5. gólyafészkek a villanyoszlopokon
6. sörtermelés
7. erdőtelepítés
8. szabadságvesztés balesetért
9. geomikrobiológiai alapkutatók
10. ruhaexport a szu-ba
11. dohánytermelés gépesítése
12. téglagyártás korszerűsítése
13. háztáji szolnok megyében
14. rekonstrukció a bodakajtori ág-ban
15. halálos baleset
16. szoc. brigádok napja szombathelyen
17. nyaralófalv. zalakaroson
18. szennyvittisztító szombathelyen
19. időjárás
20. híregyészék /mti/

--

12.50/ny

-14-

parlament

bkk.3. /dr.romány páll.....20. folyt/p

befejezésül e helyütt sem szükségtelen hangsúlyozni, hogy a törvényjavaslat önmagában nem elegendő a célok megvalósításához. előírásaink érvényesülése a termelésben, a szállításban, a tárolásban és a kereskedelemben dolgozók szakértelmét, együttműködését és olyan magatartását feltételezi, amely a szabályok önkéntes követésében nyilvánul meg. feltételezi továbbá, hogy a társadalom továbbra is olyan figyelmet és megértést tanúsít az élelmiszer-termelésben és ellátásban dolgozók munkája iránt, amely elősegíti feladataik vállalását és valóra váltását.

tisztelt országgyűlés!

az előbbieken vázolt célok állanak előttünk. a mezőgazdaság iránt megnyilvánuló igények nagyok, a megtett út, az eddig elért eredmények, a szocialista gazdaság ereje nem kevésbé. e nemes feladatok sikeres elvégzéséhez sok-sok erőfeszítésre és összehangolt munkára van szükség.

a minisztertanács nevében kérem a tisztelt országgyűlést, hogy az előterjesztett törvénytervezetet vitassa meg és fogadja el./mti/

--

-63-

13.15

parlament

bkk 4. megkezdődött az országgyűlés nyári ülásszaka

t pr-tf-ró-dg-me/tm um zs

1976. június 24.

csütörtökön délelőtt 11 órakor a parlamentben megkezdődött az országgyűlés nyári ülásszaka. részt vett a tanácskozáson losonczy páل, az elnöki tanács elnöke, kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, aczél györgy, apró antal, biszku béla, focs jeno, gáspár sándor, huszár istván, és sarlós istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, továbbá a központi bizottság titkárai, valamint a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesten akkreditált külképviseletek számos vezetője és tagja.

az ülést apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. bejelentette, hogy az országos választási elnökség - a választójogi törvénynek megfelelően - időközi választásról szóló jelentést nyújtott be. a jelentést dr. pesta lászló, az országgyűlés jegyzője ismertette: békés megye megüresedett 1-es számú választókerületében országgyűlési képviselővé hankó mihályt választották meg. az országgyűlés jogi, igazgatási, és igazságügyi bizottsága megvizsgálta hankó mihály megbízólevelét, s megállapította, hogy az a törvényben előírt feltételeknek mindenben megfelel. az országgyűlés az országos választási elnökség jelentését tudomásul vette, s hankó mihály képviselőt igazoltak jelentette ki.

apró antal ezt követően arról tájékoztatta a képviselőket, hogy az elnöki tanács a legutóbbi ülásszak óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését az alkotmány rendelkezéseinek megfelelően bemutatta. az országgyűlés a jelentést tudomásul vette.

a minisztertanács megbízásából faluvégi lajos pénzügyminiszter benyújtotta az országgyűlésnek a magyar népköztársaság 1975. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot, dr. román páл mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter pedig az élelmszerekről szóló törvényjavaslatot. apró antal indítványára a képviselők elfogadták az ülásszak tárgysorozatát:

/folyt.köv./

- 64 -

11.10/um

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...1.folyt./um

1./ a magyar népköztársaság 1975. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása;

2./ az élelmszerekről szóló törvényjavaslat tárgyalása;

3./ karakas lászló munkaügyi miniszter beszámolója a munkaerőgazdálkodás időszerű kérdéseiről és a szakmunkásképzéséről szóló 1969. évi vi. törvény végrehajtásáról.

ezután faluvégi lajos pénzügyminiszter tartotta meg expozéját.

/folyt.6/:./

- 65 -

11.12/um

ll

parlament

bkk.4. /megkezdődött 2.folyt/p

faluvégi Lajos beszédét bkk. 1-es kiadásunkon közöltük, a beszéd embargóját a következő javításokkal feloldjuk:

a 3. folytatás első bekezdésének első két mondata helyesen:

a nemzeti jövedelem alakulásában az ipar termelése volt a meghatározó. hazánkban az ipari termelés az elmúlt évben 5 százalékkal növekedett, miközben a gazdaságilag fejlett tőkés országok javarészeben visszaesés mutatkozott, csökkent a termelés. a mezőgazdasági.....

a 3. folytatás második bekezdésének 1-2. sorában a szöveg helyesen: .....változatlan l é t s z á m m e l l e t t növekedett.....

a 4. folytatás utolsó bekezdésénekhetedik sorában a szöveg helyesen:.....a béremelés nem volt ke l l ő e n megalapozva.....

a 4. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított második sorában a szöveg helyesen: .... el magukat: ez már s o k e s e t b e n elegendő.....

az 5. folytatás első bekezdésének második sorában a szöveg helyesen: ...a termelés a már e m l i t e t t o k o k m i a t t elmaradt a várakozástól.

a 6. folytatás első bekezdésének utolsó / a közös .... származott./ mondata k i m a r a d !

a 6. folytatás utolsó bekezdésének 9-10. sorában a szöveg helyesen: ...a kifizetett családi pótlék 19, a gyermekgondozási.....

/folyt köv ./

12.40/p

-66-

12.20
H

parlament

bkk.4./ megkezdődött .....3. folyt/p

a 7. folytatás utolsó bekezdésének hatodik sorában kezdődő mondat helyesen: ...volt. a szakszervezetek országos tanácsának szervei és az egészségügyi minisztérium ismételt elemzései és ellenőrzései szerint a táppénzes fegyelem még mindig nem megfelelő, sok az oktalan gyógyszerfelhasználás. a kormány.....

a 8. folytatás első bekezdésének 4-5. sorában a szöveg helyesen: ....pedig 380 millió f o r i n t t a l folyósítottunk....

a 8. folytatás első bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen: .... irányítástól és a tanácsoktól i s !

a 8. folytatás utolsó bekezdésének 9. sorában a szöveg helyesen: ... bővüljenek. az ettől eltérő e l ő i r á n y z a t kialakulásában.

a 9. folytatás harmadik bekezdésének második mondata helyesen így hangzik: egységesebb volt a gépberuházásokkal kapcsolatos tervek készítése és jobb volt a gépberuházások aránya.

a 9. folytatás utolsó bekezdésének utolsóelőtti sorában kérjük beírni a következő mondatot: ... csucserőművét. elkészült a magyar tudományos akadémia budaörsi uti telepének toronyépülete. emlékezetes...

a 12. folytatás első bekezdésének utolsó mondata helyesen: ...megállapodtak. az ilyen gazdasági és szervezési forma alkalmasabb az eddiginél a bonyolult beruházási feladatok m e g t e r v e z é s é r e és megvalósítására.

a 12. folytatás második bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen: ....ha bizonytalan az áruellátás, rögtön tartalékolni igyekeznek, elsősorban azok a vállalatok, ame-

lyek külföldről szerzik be a termeléshez szükséges anyagokat.

/folyt köv ./
12.45/p

12.20
H

-67-

bkk.4. /megkezdődött.... 4. folyt/p

a 13. folytatás első bekezdésének alulról számított 5. sorában a szöveg helyesen: ....teremtenünk a folyama-
tos, biztonságos beszerzés....

a 14. folytatás első bekezdésének utolsó sorában a szö-
veg helyesen: ...sokkal kedvezőbb s z á m u n k r a , m i n t
a tőkés.....

a 14. folytatás második bekezdésének ötödik sorától
a szöveg helyesen: .... lehetőséget nyújt, ezért is olyan fon-
tos számunkra az alapos tervezés és a vállalt kötelezettségek
kölsönös teljesítése a kereskedelmi árucserében, a célprog-
ramoknál és a közös beruházásoknál egyaránt.

szocialista rendünk....

a 15. folytatás 2.bekezdésének alulról számított 3.
sorában a szöveg helyesen: ..... árfolyampolitikát folytatunk,
a v i l á g g a z d a s á g i f o l y a m a t o k n a k
m e g f e l l e l d e n , t e r v s z e r ű e n , r u g a l m a s a n . . . .

a 15. folytatás utolsó bekezdése helyesen így hangzik:

közgazdasági elemzéseink azt igazolják, hogy a meg-
változott külkereskedelmi feltételekből fakadó hátrányt csak
úgy mérsékelhetjük, illetőleg szüntethetjük meg, ha gazdasá-
gunk termelési és értékesítési szerkezete rugalmasan alkalmaz-
kodik a nemzetközi kereskedelemben megváltozott értéktélethez
és a nagyobb verseny szabta korszerűségi és minőségi követel-
ményekhez. ehhez iránymutatást adnak az ágazati minisztériu-
mok által kidolgozott programok, amelyek a termelési és érté-
kesítési szerkezet megváltoztatásának lehetőségeit, irányait
tartalmazzák, ezeket a vállalatoknak a középtávu tervek ösz-
szeállításánál kell hasznosítaniuk.

a 16. folytatás első bekezdésének utolsóelötti sorá-
tól a szöveg helyesen: ....a legjobbakat már me g i s
v a l ó s í t o t t á k , i l l e t ő l e g e l k e z d -
t é k m e g v a l ó s í t a n i .

/folyt köv ./
12.50/p

kb B.25

bkk.4./megkezdődött ....5. folyt/p

a 16. folytatás második bekezdésének alulról számított
6. sorában kezdődő mondatot / hozzá kell.... növelte./ kérjük
t ö r ö l n i !
-----

a 17. folytatás 2.bekezdésének 3. sorában végződő
mondat után kérjük pótlólag beírni a következő mondatot:
...tettünk. a vállalatok és szövetkezetek erőfeszítései sem
voltak hiábavalók. szoltunk már arról....

a 17. folytatás utolsó bekezdésének nyolcadik sorá-
ban a szöveg helyesen: ... háttérrel nyújt m é r t é k t a r -
t ó h i t e l f e l v é t e l i é s h i t e l n y u j -
t á s i p o l i t i k á n k h o z . a n a g y b e r u h á z á s o k . . . .

a 18. folytatás második bekezdésének utolsóelötti sorá-
ban a szöveg helyesen: ...az elmúlt év végén, amikor....

a 19. folytatás második bekezdésének első mondata he-
lyesen így hangzik:

mindemmellett a tapasztalatok arra is rávilágítanak,
hogy jobban kell hasznosítani a műszaki fejlesztés járható
utjaira vonatkozó ismereteket, az árak alakulásáról és az
értékesítés lehetőségeiről szerzett piaci információkat. a
vállalatoknak....

a 19. folytatás utolsó bekezdésének első mondata
helyesen így hangzik:

ismételten föl kell hívunk a figyelmet arra is,
hogy m i n d e n ü t t j o b b ö s s z h a n g o t k e l l t e r e m t e n i a
fejlesztési elgondolások és a pénzügyi lehetőségek között.
a pénzügyi...

a 21. folytatás második bekezdésének alulról szá-
mitott harmadik sorában a szöveg helyesen: ....azok a vál-
latok és v e z e t ő k , a m e l y e k , i l l e t v e a -
k i k a g a z d a s á g o s s á g b a n . . .

a 23. folytatás második bekezdésének 5-6. sorá-
ban a szöveg helyesen: ....a szokásosnál korábban i g y e k -
s z ű n k k i d o l g o z n i . e z a z é r t i s . . .
/folyt köv ./
13.00/p

kb B.35

bkk.4. /megkezdődött .....6. folyt/p -um

a 23. folytatás 3. bekezdésének utolsóelőtti sorától a szöveg helyesen: ....gazdasági vezetők kezdeményező készségére, egyszóval mindannyiunk becsületese áldozatkész munkájára.

a kormány megbízásából.....

ezután horváth Lajos, a baranya megyei tanács elnöke, a bizottság előadója emelkedett szólásra.

- a terv és költségvetési bizottság - tájékozódva az országgyűlés többi bizottságának észrevételeiről is - megvitatta a magyar népköztársaság 1975. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot - kezdte beszédét.

- ha az üléseken elhangzott álláspontokat röviden kívánám összegezni, akkor így fogalmazhatok: az országgyűlés bizottságai a költségvetés végrehajtásáról előterjesztett törvényjavaslattal és jelentéssel egyetértének. meggyőződéssel mondhatjuk: az egyetértés azt is jelenti, hogy helyeslik a kormány költségvetési politikáját, s a kedvezőtlen hatások leküzdésére tervezett és végrehajtott intézkedéseket.

- a viták során sok elismerő szó méltatta a kormány törekvéseit, körültekintő intézkedéseit, melyek jól szolgálták a tervezett célokat és egészében a népgazdaság kielégítő fejlődését, a költségvetési bevételek gyarapodását segítették elő.

- az ipari, valamint a terv- és költségvetési bizottság együttes ülése energiagazdálkodásunk helyzetével foglalkozott. az együttes ülés összegezése szerint a takarékosabb energiagazdálkodás társadalmi megértést és tetteket kíván. valljuk, hogy a köz érdekében tenni akarókat - és ilyenek sokan vannak - nem lesz nehéz erre rábeszélni. ez ügyben a központi irányítás erősítése is - persze kerülve a túlszabályozás károsító veszélyét - hasznunkra lenne. az ülésen elhangzott: a vállalati érdekek minden területen differenciáltabban kellenek szolgálnia a köz érdekét.

/folyt.köv./

13.17/um

bkk 4./megkezdődött.... 7. folyt./um

az előadó ezután részletesen szólt az építőiparról.

- ez az ágazat viszonylag jobban gazdálkodott az elmúlt év során, mint korábban. - mondotta. mégis, ne tűnjék fullánkos okoskodásnak, de a tervezettet közel 5 százalékkal meghaladó ágazati nyereség mögött olyan törekvések is fellelhetők, amelyek a nem kívánt építőipari áremelkedésekre is utalnak. és ennek megállapítása egyáltalán nem kívánja kisebbiteni az építőipar valós eredményeit, de jelzi e tendencia nem kívánatos következményeit. az ágazat gazdálkodásánál érdemes figyelni arra is, hogy az építőipari tevékenységnek csaknem felét nem állami építőipari szervezetek végzik. ezeknek - az ipari szervezeteknek és főként a társulásoknak és költségvetési üzemeknek a kapacitásával a gazdálkodás korántsem olyan szervezett és tervszerű, mint amit szűkös helyzetünk megkövetelne. túl nagy fényűzés ezt megengedni magunknak, még akkor is, ha az apróbb helyi munkák elvégzését csakugy fontosnak tartjuk, mint a nagyobbakat. javasoljuk ezért az építőipar jobb ágazati és területi koordinálását és a nem állami építőipari szervezetek kapacitásgazdálkodásának szervezettebbé tételét. ezzel talán valamivel előbbre juthatunk és nem fog úgy tűnni, hogy „cérnán akarjuk huzni a harangot,,.

- több bizottsági ülésen is szóba került a mezőgazdasági üzemek gazdálkodása - folytatta. - az elmúlt esztendő kedvezőtlen természeti hatásait főként a mezőgazdasági szervezetek érezték, s amint erre a zárszámadó jelentés utal - csökkent eredményük és jövedelmük is. néhány jelzés arra is int, hogy a mezőgazdasági szervezetek pénzügyi helyzetében bekövetkezett változások - és más okok is - egyfajta vállalkozói bátortalanságot is kiváltottak. ezt pedig aligha kívánjuk. az is említést érdemel, hogy a mezőgazdasági üzemek, főként a szervezeti gazdaságok gazdálkodási eredményei közt az indokoltnál még jóval nagyobbak a különbségek. és ezt még akkor is meg kell említeni, ha az üzemek közti differenciáltság még hosszú ideig fentmarad. ez jelzi a feltárható belső tartalékokat, de az emberi, a szubjektív tényezők szerepét is. ezért vélekedünk úgy: a kormányzati szervek külön is foglalkozzanak azzal, hogy milyen intézkedéseket kell tenni a mezőgazdasági üzemek gazdálkodási eredményeinek magasabb színvonalon létrejövő kiegyenlítődésére. főként a kedvezőtlen adottságu üzemek várnak segítséget. úgy véljük, hogy a mezőgazdasági szervezetek állami felügyeleti rendszerének továbbfejlesztése is erősítheti a területi állami szervek termelési és gazdálkodást irányító szerepét, a mezőgazdasági termékeket forgalmazó szervezetek munkáját, az együttműködő ágazatok kapcsolatát.

- mostanában sokat szóltunk a háztáji és a kisegítő gazdaságokról. amivel mindenki egyetért: tovább kell lépni és meg kell teremteni a háztáji és kisegítő gazdaságok gazdálkodási biztonságát.

/folyt.köv./

13.20/um

parlament

bkk 4./megkezdődött ...8.folyt./um

- ma már általánosítható az a vélemény, hogy csak a nagyüzemek háztáji és kisegítő gazdaságot érintő, szervező tevékenységével, s a közeli időben mind több kisüzemi háztáji mintagazdaság létrehozásával lehet ezt a biztonságot hosszú időre megteremteni. és ez alatt valóban a segítő-szervező tevékenységet kell érteni, és nem többet. azt viszont felülösen végezni is kell. és talán itt is igaz: „kire többet biznak, többel számol,,. a háztáji és kisegítő gazdaságok társadalmi fontossága miatt a közvélemény előtt - és intézkedéseinkben is - jobban kell érzékelteni az előremutató, a biztonságot teremtő törekvéseket.

- bizottságunk tájékozódott a kormánysszervek nemzetközi hitelpolitikájának egyes kérdéseiről is és ez irányu pénzügy-politikai tevékenységüket megalapozottnak, a nemzetközi piac helyzetéhez jól igazodónak ítélte - hangsúlyozta horváth lajos. a vitából egy gondolatot érdemes felidézni és a kormány megfontolására bizni: külföldi hitelműveleteinkben az eddiginél nagyobb szerepet kaphatna a korszerű nagyberendezések beszerzési lehetőségeinek további igénybevétele.

- még ma is túlzottan érezhető a termelés és a külkereskedelem merev elkülönülése - folytatta. ezt jelzi, hogy a kis és középvállalatok jó részének és sok mezőgazdasági üzemnek ma sincs kellően szervezett kapcsolata a külkereskedelem szerveivel. úgy véljük, hogy a külkereskedelmi szervek anyagi érdekltségi rendszere, főként nyereségelvonási rendszere is korszerűsítést igényel. őszintén kell szólni arról is, hogy külkereskedelmi szerveink munkájában főként az előrelátást, a rugalmasságot, a koordinációt, a jelzések és az intézkedések közti idő lerövidítését szükséges továbbfejleszteni.

a továbbiakban a tanácsok szerepéről beszélt. elmondotta, hogy a számadás az elmúlt öt év gazdálkodását egészében eredményesnek minősíti, ez azonban nem takarhatja el azokat a gyengeségeket, amelyek még kísérik a tanácsi gazdálkodásnak. utalt arra, hogy túl nagy eltérések mutatkoznak a tanácsok költségvetési gazdálkodása és fejlesztési tevékenysége között. mindinkább megkövesedő szemlélet az - s nem a tanácsoknál -, amely a lakásépítésen kívül alig ismer el más fejlesztési igényeket, s emiatt a szociális-egészségügyi, valamint a kulturális ágazatok fejlődése visszamaradt. utalt arra, hogy helyenként tapasztalható a rugalmatlanság hiánya, ezért ott is keletkeznek fel nem használt összegek, ahol ezt semmi sem indokolja.

/folyt.köv./

-72-

áé13.25/um

14.10

parlament

bkk 4. /befejeződött 9.folyt./um

befejezésül az előadó a terv és költségvetési bizottság nevében elfogadásra ajánlotta a költségvetés végrehajtásáról szóló törvénytervezetet.

ezután havasi ferenc, a minisztertanács elnökhelyettese

emelkedett szólásra. /havasi ferenc beszédét mai bkk. 2.sz. kiadásunkban közöltük/ az embargót az alábbi javítások figyelembevételével f e l o l d j u k :

az 1. folyt. 4.bekezdésének alulról számított második sorában a szöveg helyesen:

„... az anyag- és energiatakarékosság további kibontakoztatására,,.

a 4. folyt. 2.bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyese a következő:

...165-170 milliárd forint felhasználását irányozzák elő, s ebből a lakásépítés 95-100 milliárd forintot tesz ki.

az 5. folyt. 3. bekezdésében az alulról számított 4-5. sorban a szöveg helyesen:

...hogy alkalmassá tegyük gazdaságunkat a fokozódó nemzetközi versenyben való helytállásra; ...

a 6. folyt. 1. bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen:

...gyengéiből fakadó hiányok megszüntetésére is. nem is annyira a külső ...

a 7. folyt. 9. sorában a szöveg helyesen:

...megnyilvánuló elbizonytalanodás gyorsabb eloszlátása valamivel nagyobb előrelátás, a termelési és ...

/folyt.köv./
14.35/um

- 73 -

0

p a r l a m e n t

bkk 4. /megkezdődött 10.folyt./um

a 7. folyt. 1. bekezdésének 4. sorában a szöveg helyesen:

...akik gondjainkat értetlenséggel, politikai közönnyel vagy cinizmussal szemlélik.

a 9. folytatás utolsó bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen:

...a közhangulatot és időközönként felerősíti annak hullámveréseit.

a 10. folyt. harmadik bekezdésének második sorában a szöveg helyesen:

a pártszervezetek, a párt különböző szintű bizottságai, az ifjusági szervezetek, a tanácsok ..

a 11. folyt. 1. bekezdésének második és harmadik sorában a szöveg helyesen:

...elképzelések ismételt átgondolására is alkalmasak.

a 11. folyt. első bekezdésének alulról számított harmadik sorában a szöveg helyesen:

...beszerezhető nyersanyagok szinte csábító lehetőséget teremtettek, lehetővé tették exportunk egy részénél...

a 12. folyt. 8. sorától a szöveg helyesen:

...hogy ezek késztermékké való feldolgozásának előnyös volta - mai ismereteink birtokában - esetleg más megítélés alá eshet.

a 12. folyt. első bekezdésének első sorában a szöveg helyesen:

a xi. pártkongresszus nagy jelentőségű megállapítása volt, hogy a föld nemzeti kincs ...

/folyt.köv./

- 74 -

14.45/um

p a r l a m e n t

bkk 4. /megkezdődött 11.folyt./um

a 12. folyt. 1. bekezdésének alulról számított negyedik sorában a szöveg helyesen:

...természeti kincsekkel. a legtöbb ásványt ...

a 12. folyt. 2. bekezdésének harmadik sorától a szöveg helyesen!

...termékek minél értékesebb feldolgozását, amely növeli a számunkra is előnyös, gazdaságos értékesítés lehetőségeit is.

a 13. folyt. 2-3. sorában a szöveg helyesen:

...15-20 év alatt lényegesen értékesebb, drágább lett nálunk is a munkaerő. nem könnyű ...

a 13. folyt. 5-6. sorában a szöveg helyesen:

...sokirányú társadalmi gondoskodással lehetséges mondjuk egyezer fős munkáskollektívát előteremteni.

a 16. folyt. 2. bekezdésének első sorában a szöveg helyesen:

ezért ami ma „kicsinek”, kevésbé termékenyek ...

- 16. folyt. 2. bekezdésének alulról számított harmadik sorában a szöveg helyesen:

...hogy „az valójában már nem szövetkezet”, vagy tanácsi vállalat ...

a 16. folyt. utolsó bekezdésének első sorában a szöveg helyesen:

sajnos - az alapító tagok kiöregedésével, elhalálózásával - szövetkezeteink többsége...

/folyt.köv./

- 75 -

14.45/um

bkk 4./megkezdődött 12.folyt./um

a 17.folyt. 2. sorában a szöveg helyesen:

..személyi tulajdonba kerültek, most azonban ügyelni kell arra, hogy e hiba ellenkezőjét, azt ...

a 17. folyt. 2. bekezdésének atulról számított negyedik-ötödik sorában a szöveg helyesen:

...olyan üzemméretekkel rendelkezünk a szövetkezeteknél, ami hosszú ideig biztosítja a nagyüzemi .... ;

király istván/budapest 31.vk./ akadémikus, az eötvös

Loránd tudományegyetem tanára a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentés kulturális részével foglalkozott. hangsúlyozta, hogy a zárszámadás tényei, adatai a helyes szocialista művelődéspolitikai elképzelések tanubizonyosságai.

aki kulturával foglalkozik és ismeri annak belső gondjait - folytatta - az nemcsak a helyes elveket, nemcsak a nemzetközi vonatkozásban is kimagasló vívmányokat látja, hanem a még megoldásra váró feladatokat is. egyfelől fel kell készíteni a jövő nemzedéket, hogy helyt tudjon állni a tudományos-technikai forradalom korában, s a célból végre kell hajtani az oktató-nevelő munka korszerűsítését. ez nemcsak új tanterveket, tankönyveket kíván, hanem szaktermeket, szakosított tantervű osztályokat, szakköri és klubszerű foglalkozásokat, s mindenekeelőtt nagyszámu, kiválóan képzett, felkészült nevelőt. nem hagyható figyelmen kívül - hangsúlyozta, hogy jelenleg a tankötelesek csaknem 20 százaléka nem végzi el idejében az általános iskolát, gyakoriak a 40-es létszámu tanulócsoporthok, és még budapesten is vannak olyan iskolák, ahol a nevelőknek több mint egyötöde nem rendelkezik képesítéssel. aki szakmája természetének megfelelően tudja, látja ezeket az együtt megoldandó, nem szétválasztható, s főleg nem szembeállítható feladatokat - a jövő kihívását s a mult teherátvitelét -, az magától értetődően nem hallgathat rólas jóval több szükséges a művelődésügy számára, mint amennyit jelen pillanatban a költségvetés biztosítani tud.

/folyt. köv./?
14.50/um

bkk.4./megkezdődött 13.folyt/um

ismeretes, hogy a kulturális célokat szolgáló összegek tulnyomó részével - majd kétharmadával - a helyi és a megyei tanácsok rendelkeznek. ez azt jelenti, hogy a művelődéspolitikai szempontjából legdöntőbb terület, a tömegek nevelése, a tömegkultura teljesen a tanácsok hatáskörébe került. még világosabban fogalmazva: tanácsi ügyé vált, hogy lesz-e a holnap termelőmunkájához és szocialista demokratizmusához kellő számu kiművelt emberfő. a most befejezett költségvetési időszak számos ténye arról tanuskodik, hogy azoknak volt igazuk, akik biztak a tanácsi decentralizációban, a mindenütt ható eszmei és erkölcsi erőben.

király istván a továbbiakban arról szólt: mind több örvendetes jele van annak, hogy a művelődési kormányzat számolhat a társadalom növekvő aktivitásával. ugyanakkor felhívta a figyelmet bizonyos gátló erőkre, így a helyenként még mindig kísértő kulturális közönyre. e közönnyt - a jó kulturális munkához szükséges légkör hiányát - leginkább a pedagógusok érzik, holott a pedagóguskérdés oktatásügyünk kulcskérdése. miközben a párt- és állami vezetés egyaránt hangsúlyozza a nevelő személyének fontosságát, egyre komolyabb gondot jelent a fokozódó szakemberhiány. miközben a pedagógus-diplomával rendelkezőknek csaknem 30 százaléka nem az oktatásban kamatoztatja tudását, egyre nő a képesítés nélküli nevelők száma. a kormányzat minden erővel igyekszik megfordítani ezt a tendenciát, a megoldás érdekében azonban apellálni kell a társadalom felelősségére is. nyilvánvaló ugyanis, hogy a pedagógus hivatástudat nem pusztán a tanárképző intézmények munkáján mul k, hanem a társadalom magatartásán, a megfelelő légkör kialakításán.

elrettentő példaként említette, hogy van olyan tanács, ahol a vezetők szóba sem állnak a pedagógusokkal, a nevelők többsége még nem is látta őket, s ahol - noha a tanácsi költségvetésnek majdnem 40 százalékát már a kultura teszi ki -, a művelődés ügye jóformán alig szerepel a tanácsülés előtt. nyugdíjba küldtek még dolgozni tudó és akaró idős tanárokat, s kisebb fizetésű, alacsonyabb képesítetteket, vagy képesítés nélkülieket vettek fel helyettük. így biztosították - míg a központi szervek határozott közbelépése meg nem gátolta ezt - a prémiumokat szülő bérmaradványokat. vannak azonban másfajta példák is, és szerencsére ezek vannak tulsulyban.

/folyt köv ./
14.55/um

bkk.4./ megkezdődött 14.folyt/um

olyan tanácsok, ahol nem sajnálják a meggyőző munkát, ahol a közösség ügyévé teszik a kulturát, s gazdagítása érdekében kihasználják minden rendelkezésre álló anyagi és erkölcsi erőt. társadalmi ösztöndíjakkal kötik a helységhez a tanárnak készülő tehetséges fiatalokat, pedagóguslakásokat építenek, s a társadalom mozgósítása, a közvélemény formálása révén megfelelő előfeltételeket teremtenek a magas színvonalu kulturális munka számára. áttételesen is segítik a nevelést: nemcsak szűk, de tág értelemben is megfelelő légkört alakítanak ki.

nem lehet feledni, hogy ma már nem pusztán az iskola - de minden korábbinál fokozottabb mértékben - a közvetlen környezet, a társadalom is nevel. az ott uralkodó szellemi és morális légkör: értékrend, eszmény. s a művelődéshez való viszony - ha nem egyedül, s nem első helyen is -, de ezen a téren is jelző, mutató. a kultúra ügye ugyanis sosem napi kérdés, mindig távlati. éppen ezért ahol problémáit komolyan veszik, ahol a társadalmat is mozgósítani tudják a gondolkodó, művelt holnapért, ott a kulturális érdeklődéshez a közvetlen napi érdekeken túltekintő, felelős emberség társul. a közösségi érzés fejlődése, a szocialista nevelés számára ennek kibontakoztatása, általánossá tétele a legfőbb cél és eszmény.

hasznos lenne ha az egész szellemi élet, a sajtó, a rádió, a tévé, sőt az ugynevezett magas művészet is - németh lászló szavával - „életrecepteket”, adna a társadalom számára. hasznos, fontos lenne, ha a szellemi élet a maga egészében még határozottabban sajátjává tenné a példa erejével, propagandájával nevelni-akarás lenini igényét, és az oly nagyon szükséges, nem-eket mondó bíráló szó mellett a jó példát látó, s felmutatni tudó „igen”, is sürűbben tűnne fel a valóságról szóló beszámolók között. mert az emberi becsületről, a munkaszeretetről, a használni akaró példamutatásról szóló beszámoló az építőmunka, a szocialista emberformálás támasza.

/folyt köv ./

15.00/um

-78-

bkk.4. /megkezdődött .... 15. folyt/p

angyal imre

----- / veszprém m. 2.vk./ a magyar hajó és da-
rurgyár balatonfüredi gyáregységének öntője hangsúlyozta:
az 1975. évi költségvetés végrehajtásának jogszabályi tervezete világosan tartalmazza az eredményeket, de nem hallgat a fogyaté-
kosságokról, a kedvezőtlen jelenségekről sem. kiemelte a tör-
vényjavaslatnak azt a megállapítását, hogy a tervek szerint si-
került - a termelékenység fokozására alapozva - növelni a nem-
zeti jövedelmet; gondot okozott viszont, hogy a korábbi idő-
szakhoz képest - a mi szempontunkból - romlottak a külkereske-
delmi cserearányok. az 1974-75-ben tett intézkedés-sorozat a
népgazdaság egyensúlyi helyzetének javítására eredménnyel
járt: a vállalati gazdálkodásban minőségi javulást hozott, elő-
segítette a költségvetésben szerepelt feladatok teljesítését;
az 1976.-ra vonatkozó gazdasági döntések megalapozottaknak
bizonyultak. ilyen törekvéssel kell továbbra is dolgoznunk; a
gazdasági munkában mindig átgondolt intézkedésekre van szük-
ség, s óvakodni kell attól, hogy huzamosabb időre szóló nagyobb
feladatokat csak afféle kampánymunkának tekintsünk. a helyes
szemlélet érvényesülésére lehet következtetni az országos terv-
hivatal jelentéséből is, amely az idei esztendő első négy hó-
napjának gazdasági eredményeit elemzi.

a veszprémi tanácsok munkájáról szólva arra hívta fel a figyelmet: arra kell törekedni, hogy a tervezők érde-
keltsége ne elsősorban a mennyiségi, hanem a minőségi ténye-
zőktől függjön. elengedhetetlen követelmény -, hogy a fej-
lesztések minél eredményesebb megvalósítása érdekében - to-
vább javuljon a tervezők, a beruházó vállalatok
és a tanácsok kapcsolata, összehangoltabb legyen tevékenysé-
gük. mindenképpen hiba, hogy az iv. ötéves terv első eszten-
deiben több beruházásnál hiányzott az alapos előkészítés.

azóta szemlátomást javult a helyzet, a tanácsok felnőttek a
magnövekedett feladatokhoz.

munkahelye, a füredi gyáregység, eredményeiről, ter-
veiről is tájékoztatta a képviselő a törvényhozó testületet.
elmondta, hogy a iv. ötéves tervi feladataikat teljesítették;
1974-től a gyáregység csaknem 200 millió forintos fejlesztés-
tésén, bővítésén dolgoznak, amelyet várhatóan 1980-ra fejze-
nek be.

/folyt köv ./

15.05/p

-79-

parlament

bkk.4./ megkezdődött .....16. folyt/p

a sokasodó termelési feladatok kapcsán megemlítette, hogy bővítik a tőkés kiviteleiket: ennek értéke az v. ötéves tervre előirányzott 1.4. milliárd forint termelési értékből csaknem 900 millió forint lesz. mivel ezt a tervet csökkenő létszámmal kell teljesíteni, fokozott jelentősége van a termelékenység növelésének, a gépesítésnek, az üzemi tartalékok feltárásának és hasznosításának, az energia takarékoságnak, a jó üzemszervezésnek. e törekvéseknek a képviselő véleménye szerint szemléletté kell formálódniuk.

a feladatok sorában olyan teendőkre hívta fel a figyelmet, mint például a folyamatos anyagellátás biztosítása, a kgst-ben megvalósuló szocialista gazdasági integrációból adódó feladatok, vállalások maradéktalan teljesítése. a balatonfüredi gyáregységből nagy tételben szállítanak darukat a szovjetunióba. a füredi hajógyár nagymultu - évtizedek óta együttműködő és jó hírű munkáskollektívája tudatában van felelősségének, és szívesen végzi korántsem könnyű, fejtörő munkáját, ami nagyon szép munkáját. mind többen átérzik: önmaguk is részesei annak az élménynek, hogy munkájuk révén több és jobb lesz, ami az övék és az is, ami a közösségé, társadalmuké, sőt, egy kicsit a világé is. a munka így válik igazán tartalmas emberi tevékenységgé, értelmes alkotássá.

felszólalását néhány frisskeletű termelési adattal zárta a képviselő. közölte, hogy gyáregységük idei tervének, amely a tavalyihoz képest 25 százalékkal több termelést irányoz elő - időarányos részét az első félévben teljesítették. felidézte, hogy 1971-ben sok gonddal küzdött a gyáregység, 134 millió forintos termelési értékkel zárták az évet, a veszteségük 19 millió forint volt, azóta azonban a fogyatékoságokat felszámolták és ebben az esztendőben már 250 millió forintos terv teljesítését irányozták elő. kemény munka áll e termelésfejlesztés mögött, ami azonban összhangban van a népgazdaság érdekeivel, s ez erőt, alkotókedvet ad a dolgozó kollektíva számára.

/folyt köv ./
15.05/p

-80-

bb 21. jános ünnepély

s/ny sl bs

1976 június 24

a nyomda, a papíripar-és a sajtó dolgozóinak szakszervezete ebben az esztendőben június 26-án, szombaton és július 4-én, vasárnap tartja a hagyományos jános ünnepélyt. június 26-án este hét órai kezdettel vidám szórakoztató műsor lesz a kisstadionban. július 4-én a tömegsport-programra kerül sor az ftc népliget és a budapesti építők sporttelepén. a tömegsport versenyekre a budapesti, valamint a vidéki nyomda és papíripari vállalatok dolgozói közül több mint 1300-an neveztek be./mti/

-. -

bb 22. spanyol fogadás

t nn/pf/ny bs

1976 június 24

salvador garcia de pruneda, a spanyol közúti és kereskedelmi képviselő vezetője csütörtökön fogadást adott i. jános károly király névnapja alkalmából. a fogadáson magyar részről megjelent nagy jános külügyminiszter-helyettes és török istván külkereskedelmi miniszter-helyettes./mti/

-. -

bb 23. vasárnap kezdődik a ,, szentendrei nyár,,

vid/gö/mmé/ny kz bs

1976 június 24

az idei szentendrei nyár programjáról tájékoztatták csütörtökön, a dunamenti város művelődési központjában a sajtó képviselőit. az egy hónapig tartó rendezvénysorozatról weszelits gergelyné dr., a város tanács elnökhelyettese elmondotta: az ódon város multját, hagyományait, jelenét és fejlődését akarja bemutatni az érdeklődőknek. az első napon - június 27-én - nyílik meg kmety jános kossuth-díjas festőművész emlékkiállítás és vajda lajos amatőr művész tárlata. néhány nappal később a hódmezővásárhelyi fazekas népi iparművészek és a három mónus-testvér állítja ki alkotásait. a program legrangosabb rendezvénye a szentendrei teátrum előadássorozata lesz. a város főterén felállított színpadon 14 alkalommal mutatják be wasárman-leigh-darion la mancha lovagja című zenés játékát. július 11-én vujicsics tihamér emléknap lesz: a műveiből hangversenyt tartanak és bemutatják a róla készült kisfilmeket. a komolyzene kedvelői számára hangversenyeket rendeznek a kovács margit kerámia múzeum kertjében. ezen kívül a városban, valamint leányfalun, visegrádon és dunabogdányban amatőr színpadok tartanak bemutatót. a programot bábjátzó együttesek előadásai a népművészet ifjú mestereinek kiállítása, gyermekrajz-verseny és több sportágban tartott villámtorna színesíti./mti/

-. -
-15-

13.55/ny

14.40

bb 24. Lengyelországban utazott a veszprémi petőfi színház társulata

vid/kz/ny bs

1976 június 24

csütörtökön Lengyelországba utazott a veszprémi petőfi színház együttese, hogy viszonzza a jelenia góra-i norwid színház tavalyi veszprémi vendégszereplését. a veszprémi társulat két darabbal lép a lengyel közönség elé. bemutatja kocsis István: „a nagy játékos”, című darabját és g.b. Shaw: „a széptevő”, című vígjátékát.

a veszprémi petőfi színház és a lengyel norwid színház tagjai tapasztalatcserét is tartanak. e célból a norwid színház egy darabot kizárólag a magyar társulat tagjainak játszik el./mti/

-. -

bb 25. Komlós János kapta a Karinthy emlékgyűrűt

t nn/pf/ny bs

1976 június 24

Karinthy Frigyes születése napján, immár másod ízben ítélte oda a magyar rádió elnöksége a Karinthy Frigyes emlékgyűrűt. ezúttal csütörtökön Komlós Jánost tüntettek ki a szatirikus és humoros műfaj terén az elmúlt évben végzett kiemelkedő tevékenységéért./mti/

-. -

bb 26. Gyermekintézményi alapot hozott létre a kecskeméti városi tanács

vid/kz/ny bs

1976 június 24

Kecskeméten évek óta nő a születések száma, s teljessé vált a lakosság foglalkoztatása. túl kevés a gyermekintézmény. az elmúlt öt évben mindössze 80 új bölcsődei hely létesült. az óvodaépítés viszont meggyorsult. nagyarányú társadalmi összefogással a tervezett 320 óvodai hellyel szemben 1050 készült el, de még most is csupán 52 százalékos az óvodaellátottsági arány.

/folyt köv/
14.35/ny

-16-

14⁵⁰

bb 26. Gyermekintézményi ...folyt/ny

biztató, hogy a gyermekintézmény-hálózat bővítését gyorsító mozgalom - a zománcipari művek kecskeméti gyárának kezdeményezésére - folytatódik a megyeszékhelyen. ehhez segítséget nyújt az a döntés, amellyel kecskemét város tanácsa csütörtöki ülésén gyermekintézményi alapot hozott létre. a pénzügyi alap társadalmi felajánlásokból, a településfejlesztési versenyekben elért helyezésekért a megyétől kapott jutalmakból, a város évről-évi pénzmaradványainak meghatározott részéből, és egyéb felajánlott összegekből képződik majd.

az akció koordinálására operatív bizottság alakul. siker esetén a kezdeményezés azzal a jelentős eredménnyel jár, hogy a központilag biztosított 260 bölcsődei hellyel szemben 300, a 350 óvodai hellyel szemben pedig 1000 épül majd fel kecskeméten 1980-ig./mti/

-. -

bb 27. harminc győzelmes év - tíz szocialista ország nagyszabású képzőművészeti kiállítása a bnv területén

t nn pf bh bs

1976. június 24.

Moszkva, Prága, Berlin után Budapestre érkezett tíz szocialista ország nagyszabású reprezentatív képzőművészeti kiállítása, amely „harminc győzelmes év”, címmel kerül az érdeklődő közönség elé. erről a tárlatról rendeztek csütörtökön délelőtt a budapesti nemzetközi vásár b-pavilonjában sajtótájékoztatót. csorba Géza, a kulturális minisztérium képzőművészeti osztályának vezetője számolt be az újságíróknak a bemutató érdekességeiről. elmondta; tavaly a szocialista országok kulturális miniszterei-nek havannai értekezletén határozták el a közös kiállítás létrehozását a német fasizmus fölött aratott győzelem 30. évfordulójának tiszteletére. tíz szocialista ország; Bulgária, Csehszlovákia, Kuba, Lengyelország, Magyarország, Mongólia, az NDK, Románia, a Szovjetunió és Vietnám vonultatja fel a szocialista realista művészet fejlődésében elért eredményeit. a kiállítás kifejezésre juttatja a szovjetunió szerepét a fasizmus elleni és a népek felszabadításáért vívott harcban, érzékelteti a szabadságért és a békéért folytatott küzdelem aktualitását, hangsúlyozza országaink szellemi együvértartozását és ideológiai egységét, valamint hatékonyan ápolja a haladó forradalmi és humanisztikus hagyományokat kölcsönösen gazdagítja a nemzeti kultúrákat.

/folyt. köv./

14.40 bh

- 17 -

14⁵⁰

b 27. /harminc győzelmes ... folyt./ bh

a „harminc győzelmes év„ című kiállítás kiemelkedő politikai jelentőségét figyelembe véve, kulturális kormányzatunk úgy határozott, hogy soronkívül megteremti a feltételeket a tárlat teljes anyagának fogadására. éppen ezért a budapestre érkezett mintegy 1600 műalkotást, csaknem 1300 festményt, 190 szobrot és 100 plakátot hely híján nem a műcsarnokban bocsátják közszemlére, hanem a budapesti nemzetközi vásár 6 000 négyzetméternyi b-pavilonjában. a rendező szervek: a kulturális minisztérium, a kiállítási intézmények, - a műcsarnok 382 négyzetméternyi, illetve 200 folyóméter kiállítási területet bocsátottak az egyes résztvevő országok rendelkezésére. a nemzeti bemutatók mellett, a csarnok bejáratánál közös tárlat fogadja a látogatókat 323 kép és grafika, valamint 14 szobor, a felszabadulás, a győzelem előtti antifasiszta harcok képzőművészeti megnyilvánulásának megrázó alkotásai. ezt a tárlatot vlagyimir gorjainov, a szovjetunió képzőművészeti szövetségének titkára válogatta, rendezte.

noha az egész kiállítás vezérmotívuma azonos, az egyes nemzeti bemutatók alkotásain jól láthatók a sajátos nemzeti jegyek.

a harminc győzelmes év bemutatóján a magyar festőművészetet többek között bartha lászló, berényi róbert, bernáth aurél, domanovszky endre, szőnyi istván, szurcsik jános munkái, a szobrászatot pedig ferenczy béni, vilt tiber, a grafikát pedig csóhány kálmán és kondor béla alkotásai reprezentálják. a fasizmus ellen küzdő tömegek harcát megörökítő magyar képzőművészeti remekek olyan mesterektől származnak, mint derkovits gyula, dési-huber istván, goldmann györgy és mészáros lászló.

a szocialista országok nagyszabású közös kiállításának minél szélesebb körben történő megismertetése érdekében a rendezők 45 budapesti nagyüzemhez juttatták el a kiállítás plakátjait, meghívóit. ezzel azt is jelzik, hogy elsősorban a szocialista brigádok érdeklődésére számítanak. a bemutató egyébként június 26-tól, egy hónapon át áll, naponta 11- és 19 óra között, a nagyközönség rendelkezésére.

budapest után, az előzetes tervek szerint bukarest és varsó közönsége gyönyörködhet majd az elmúlt három évtized szocialista képzőművészetének maradandó alkotásaiban. /mti/

- 18 -

14.47 bh

1500

bb. 28. hazaérkezett katonai küldöttségünk bulgáriából

i nm/pf/il bs

1976. június 24.

csütörtökön hazaérkezett bulgáriából az a katonai küldöttség, amely kárpáti ferenc vezérőrnagynak, a magyar néphadsereg politikai főcsoportfőnökének miniszterhelyettesnek vezetésével részt vett a varsói szerződés tagállamai hadseregeinek politikai főcsoportfőnöki tanácskozásán. /mti/

bb. 29 hét végi programajánlat :strandolás, kirándulás a vizpartokon

i jf/s sl/il bs

1976. június 24.

a meteorológusok nem várnak változást az időjárásban a hét végére: eszerint továbbra is örülhetünk a melegnek, a nap-sütésnek, bár a helyenként a 30 fokot meghaladó hőmérséklet már-már igazi kánikulának számít és erősen igénybe veszi a szervezetet. az eddiginél valamivel mérsékeltebb lesz a nappali felhőképződés és a szél csak időnként élénkül fel, és hoz felüdülést.

a vikend programjának összeállításánál tehát mindenképpen a strandolás, a fürdőzés kerül előtérbe. a hónap utolsó hét végére felkészültek a strandok és a közlekedési vállalatok, amelyeknek ügyelete azt igéri; megerősített járatok szállítják majd az utasokat. /mti/

bb. 31. jobb együttműködést az iskolaorvosok és a pedagógusok között- iskolaegészségügyi tanácskozás készthelyen

vid il kz

1976. június 24.

az orvosoknak és a pedagógusoknak jobban együtt kell működniük az ifjúság nevelésében - hangoztatták a fodor józsef iskolaegészségügyi társaság csütörtökön készthelyen megnyitott 3 napos tudományos ülésén. a több mint 300 iskolaorvos, pedagógust és pszichológus részvételével lezajló tanácskozás elsónapi előadói összehasonlítást tettek az 1928-as, továbbá az 1968-as iskolaegészségügyi felmérések és a mai helyzet között. /folyt.köv./

- 19 -

1600

bb. 31./jobb együttműködést... folyt./il

1928-ban 47 iskolaorvos 70 ezer gyereket vizsgált meg s a 40 százalékukat betegnek találta: 7 000 tüdőbeteg volt 19 ezer pedig vérszegény illetve rosszulfejtett. az 1968-as felméréseknel budapesten már csak egy tbc-s gyermeket találtak, szembejű volt a fizikai és szellemi fejlettségük kultúra iránti igényük. az utóbbi években nem készült hasonló felmérés. a fejlődés azonban szembejű.

foglalkoztak a tanácskozáson az iskolaélettség vizsgálatokkal is. hangsúlyozták ezeket nemcsak 6 éves korban, hanem az óvodás korban folyamatosan kell végezni. így az orvos részletebb jellemrajzot adhat a pedagógus gyermek tulajdonságairól egyéniségéről és ezzel hozzájárulhat a legalkalmasabb nevelési módszer megválasztásához. az iskolaegészségügy képviselői jobban ismerik a gyermek családi körülményeit és erről részletesebb információt szolgáltathatnak a pedagógusnak. az orvosok, a pszichológusok és a pedagógusok együtt választhatják ki az azonos képességű gyermekeket, akiket megfelelő csoportosításban eredményesebben lehet oktatni, nevelni. ez az oktatási módszer jobb alapot szolgáltat majd a pályaválasztáshoz is./mti/

bb. 33. a budapesti közlekedési vállalat

be/il hgy

1976. június 24.

értesíti az utazóközönséget, hogy az üllői ut - ecseri ut csomópontban végzett vágányépítési munkák befejezésével június 25-én üzemkezdettől a 13-as, 51-es 51/a jelzésű villamosok ismét teljes vonalhosszban közlekednek. ezzel egyidejűleg a 23/a jelzésű villamosok közlekedését megszünteti./mti/

1620
--

- 20 -

bb. 32. a mátra gyógytényezőinek hasznosítását sürgették a mátra eger nyugat-bükki intéző bizottság ülésén

vid kz/il hgy

1976. június 24.

heves megye idegenforgalma az utóbbi években ugrásszerűen megnövekedett. a legnagyobb vonzása a mátrának és a bükkek, egernek illetve gyógyosnek van. idegenforgalmának zavartalan lebonyolítására ma már többszörösen meghaladja a vendégfogadás adott lehetőségeit - mutatták rá a mátra eger nyugat-bükki intéző bizottság csütörtökön egerben tartott plenáris ülésén. a heves megye idegenforgalmának alakulásával foglalkozó tanácskozáson a továbbiakban elmondották, hogy a következő években az érdeklődés további növekedésével kell számolni. heves megye turizmusforgalma az ötödik öt éves tervidőszakban várhatóan mintegy 30-40 százalékkal növekszik. ennek szem előtt tartásával szorgalmazták az ülésen a kirándulóhelyek és az üdülőkörzetek ellátottságának javítását. sürgették a gyógyviz és gyógyklíma adottságok erőteljesebb hasznosítását is.

- plenáris ülés állást foglalt abban, hogy kiemelt feladatként kell kezelni a mátra természeti tájképi értékeinek megőrzését, további feltárását. fokozott gondot kell fordítani a történelmi műemléki létesítmények helyreállítására, idegenforgalmi hasznosítására. ezek között elsőrendű feladatként jelölték meg az egri vár és eger belvárosának gyorsított ütemű rekonstrukcióját./mti/

--

bb. 36. tömeges megbetegedés a komárom megyei réde községben - hatvanhárom beteget szállítottak kórházakba

vid/kz/rj la

1976. június 24.

június 23-^{eteb}ra virradó éjszaka mérgezés gyanújával több gyereket szállítottak a tatabányai kórházba a komárom megyei réde községből, a budapesti lenhossék utcai általános iskola uttörő táboraiból. szerdán és csütörtökön újabb gyerekek betegedtek meg, nemcsak a budapestiek közül, hanem több helyi óvodás, általános iskolás és felnőtt is rosszul lett. csütörtök délig a mentők 63 beteget szállítottak a tatabányai megyei, az esztergomi városi és a budapesti lászló kórházba. valamennyien lázasak voltak, hányingerre és hasmenésre panaszkodtak. tatabányán 39, esztergomban 11, budapesten 13 beteget ápolnak. a közepes lefolyású, a tatabányai kórház fertőző osztályán kapott információ szerint a betegek állapota kielégítő, lázuk csökkent, de a héten még nem hagyhatják el a kórházat.

↳ megbetegedés

a komárom megyei köjál vizsgálja, hogy mi okozhatta a megbetegedést. az eddigi vizsgálatok szerint valószínű, hogy fertőzött vizet fogyasztottak az uttörőtábor megbetegedett lakói és a helybeliek is. /mti/

1630

--
-21-

bb. 34. tiltakozás a fajüldözö délafrikai rezsím terrorja ellen
e/rj hgy

1976. június 24.

az országos béketanács elnöksége és a magyar ensz társaság tiltakozást juttatott el az ensz emberi jogok bizottságához a fajüldözö délafrikai rezsím multheti véres terrorakciója ellen. a páncélos alakulatok bevetésével végrehajtott vérfürdő - hangsúlyozza a dokumentum - arányait tekintve meszsze meghaladja még az 1960. évi hirhede sharpevillei-i mészárlást is. dél afrika fehér urai attól félnek, hogy a namibiai és zimbabwei felszabadító mozgalmak előretörésével a délafrikai köztársaságban is erősödik a szinesbörü lakósság öszszefogása a szuper kizsákmányolást szolgáló aljas faji megkülönböztető rendszer ellen. az országos béketanács elnöksége és a magyar ensz társaság támogatja a biztonsági tanács legutóbbi, közfelkiálltással elfogadott határozatát, amely az apartheid politikát az emberiség leikiismerete és méltósága elleni bünténynek minősítve felszólítja a pretóriai kormányt, hogy foganatosítson sürgös lépéseket az apartheid és a faji megkülönböztetés felszámolására. érvényt kell szerezni egyszerűsmind azoknak a korábbi ensz határozatoknak is, melyek megtiltják a fegyverek és stratégiai anyagok szállítását a délafrikai köztársaságnak. amíg ugyanis e fajüldözö rezsím az egyesült államok és a nato hatalmak támogatását élvezi addig ebben a támogatásban bizva kitart az apartheid politika folytatása mellett. az országos béketanács elnöksége és a magyar ensz társaság szolidaritásáról és cselekvő együttérzéséről biztosítja az apartheid uralom ellen küzdö afrikai nemzeti kongresszust, s mindazokat az erőket, amelyek a délafrikai köztársaságban az emberi jogokért és a faji megkülönböztetés ellen harcolnak. /mti/

-.-

16.20 rj

-22 -

16⁵⁰

bb. 30. „gyalogos belváros”, egerben - a közuti közlekedés fejlesztéséről a városi tanács vb

vid/rj hgy

1976. június 24.

eger közuti közlekedésének zsufoltságát már semmilyen forgalomszervezéssel sem lehet javítani; az aggasztó helyzetben már csak új utak és újabb nyomsávok építésével lehet lényegesen javítani - mutatták rá a városi tanács végrehajtó bizottságának csütörtökön tartott ülésén. az egerbe irányuló és a városon áthaladó forgalom szinte napról-napra növekszik. fokozza a gondokat, hogy eger ugyszólván az egyetlen olyan város az országban, ahol az átkelő utszakasz egynyomsávu. nehezítik a helyzetet a szűk, védett belvárosi utcák is. a megoldásnak, természetesen, tekintettel kell lennie a város műemléki, történelmi jellegére, továbbá a város alatt elhelyezkedő pincerendszerekre.

a testület a megoldás szempontjából jelentős előrehaladásnak ítélte azt, hogy elkészült a város általános rendezési terve és ebben szerepel a közuti közlekedés korszerűsítése is. a rendezési terv elírja, hogy a forgalom zavartalan lebonyolításához a városon át észak-déli irányban 3 nyomvonalon 6-6 mozgósáv kiépítése szükséges. ezzel függ össze a városon áthaladó 25-ös főközlekedési ut nyomvonalának szélesítése. az utóbbi már folyamatban van, és várhatóan 1980-ig befejeződik. a távlati tervek szerint az áthaladó járműforgalom három utvonalon kerülheti majd el a belvárost, ugyanakkor gondoskodnak a belvárosba irányuló csatlakozó forgalom megteremtéséről is.

a belvárosból kitiltják a gépjárművek átmenő forgalmát, új sétányok, parkok építésével, telepítésével megteremtik a gyors gyalogos közlekedés modern feltételeit. a 25-ös fő közlekedési ut átkelési szakaszának megépítése után eger központja ugynevezett „gyalogos belváros”, lesz.

a testületi ülésen úgy határoztak, hogy a fejlesztéssel párhuzamosan 1979-ig ki kell dolgozni eger új forgalmi rendjét, s tovább kell növelni a parkirozóhelyek számát. /mti/

-.-

16.30 rj

-23 -

16⁵⁰

bb. 35. elsőrendű gazdasági és politikai érdekünk a gyors gazdasági növekedés - megnyílt a xv. országos közgazdász vándorgyűlés

vid/kz/rj hgy

1976. június 24.

a magyar gazdasági élet, a hazai gazdasági, műszaki és technikai előrehaladás alapkérdéseivel foglalkozik a magyar közgazdasági társaság xv. országos vándorgyűlése, amely csütörtökön kezdődött zalaegerszegen, a megyei művelődési központ színháztermében. a vezető közgazdászaink részvételével lezajló háromnapos tanácskozás megnyitóján ott volt németh károly, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára.

dr. csikós nagy béla államtitkár, a magyar közgazdasági társaság elnöke mondott megnyitót, majd a tanácskozás házigazdái nevében dr. csokona sándor, a zala megyei pártbizottság titkára köszöntötte a vándorgyűlés résztvevőit.

ezt követően németh károly, a központi bizottság nevében üdvözölte a vándorgyűlés résztvevőit. rámutatott arra, hogy a vándorgyűlés fontos és időszerű feladatot teljesít, amikor az v. ötéves terv induló évében a gazdasági növekedés hazai forrásairól, az ezekben végbement és várható változásairól tanácskozik. a tanácskozás szervesen kapcsolódik gazdasági feladataink pontos és egyértelmű megértésének és a végrehajtáshoz szükséges cselekvési egység megvalósításának országosan kibontakozó munkájához - mondotta.

a szocialista társadalomnak elsőrendű politikai és gazdasági érdeke fűződik a gyors gazdasági növekedéshez. nagy hibát követnénk azonban el, ha a gazdasági növekedés kérdését leegyszerűsítve, pusztán mennyiségi kategóriának tekintenénk - mondotta a központi bizottság titkára, majd utalt arra, hogy az v. ötéves terv időszakára előirányzott növekedési ütem ugyan nem tér el lényegesen a korábbi évek fejlődési ütemétől, a megvalósítása azonban a korábbinál lényegesen nagyobb erőfeszítéseket, s mindenekelőtt a gazdasági hatékonyság nagyarányu növelését követeli meg. fejlődésünket szinte kizárólag intenzív tényezők táplálják. a központi bizottság titkára a fokozott követelmények teljesítésével kapcsolatban rámutatott arra, hogy tovább kell növelnünk a népgazdaság tervszerű irányításának hatékonyságát. ez egyrészt a központi irányítás hatáskörének növelését, másrészt a vállalati önállóság, felelősség, kezdeményezés és ösztönzés megtartását, illetve fejlesztését jelenti.

/folyt.köv./

16.40 rj

-24 -

1430

bb. 35. /elsőrendű... 1. folyt./rj

németh károly kiemelte a nemzetközi munkamegosztásban való intenzív bekapcsolódásnak a gazdaság növekedésében betöltött nagy szerepét, majd a tudományos kutatás feladatairól szólt. megnő a tudományos - ezek között a közgazdász - kutatók felelősége is abban, hogy milyen témákra kutatnak, mennyire szolgálnak ezek gazdaságpolitikánk még jobb megalapozását, milyen mélyen tárják fel fejlődésünk mozgató rugóit, elemzik a kialakult helyzetet és jövőbeni fejlődésünk lehetőségeit. nagy feladatok hárulnak a különböző szintű gazdasági vezetőkre abban a tekintetben, hogy tudományosan megalapozott gazdaságpolitikánk fő irányvonalát mennyire tudják saját területükön érvényesíteni. elmondhatjuk, hogy cél, feladat van bőven, s ezek megoldásában partunk számít a közgazdászok aktív közreműködésére, munkájára - hangoztatta németh károly.

a vándorgyűlés plenáris ülésén nyers rezső, az mta közgazdaságtudományi intézetének igazgatója, a gazdasági növekedés forrásai, cimmal tartott előadást. az új világgazdasági helyzetben - mondotta - újra át kell gondolnunk gazdasági feladatainkat és új módszereket is alkalmazni kell a gazdasági gyakorlatban. az v. ötéves terv kidolgozásakor már számításba vettük a gazdasági fejlődés új feltételeit. a terv új vonása, hogy a nemzeti jövedelem növekményének csak mintegy 75 százalékát használjuk fel hazai fogyasztásra és felhalmozásra, 25 százalékát pedig olyan export-többlet megteremtésére fordítjuk, amelynek révén külkereskedelmi mérlegünk 1980-ig ismét egyensúlyba kerül.

ezzel összefüggésben az előadó utalt arra, hogy a külkereskedelmi forgalomnak a termeléshez viszonyított arányát még tovább kell növelni, s ezért gazdasági növekedésünk a jövőben még inkább függővé válik a tartós nemzetközi munkamegosztás bővülésétől.

az előadás további része a kutatási-fejlesztési tevékenység, a beruházási politika és a beruházások megvalósításával, továbbá a munkaerőgazdálkodás kérdéseivel foglalkozott.

nyers rezső előadásának befejező részében összegezte azokat a feladatokat, amelyeket a gazdasági növekedés folyamtossága és kellő ütemének biztosítása érdekében meg kell valósítani. többek között rámutatott arra, hogy népgazdaságunk egészének, a vállalatok többségének rugalmasan alkalmazkodnia kell az új világgazdasági helyzethez, fokozott lendületet adva az exportfejlesztésnek. a növekedés belső forrásainak viszonylagos szűkülését a korábbinál markánsabb hatékonyság javulással kell ellensúlyozni.

a vándorgyűlés pénteken 3 szekcióban folytatja munkáját. /mti/

16.50 rj

-25 -

1435

bb 37. új üzletsor salgótarján új negyedében

vid/kz/pg la

1976. június 24.

a szovjet testvérváros - kemerovó - nevét viselő új salgótarjáni lakónegyedben jelenleg már mintegy háromezren, zömmel kétgyermekes családok élnek. a körzeti ellátásának javítására egy nemrég átadott hetvenkét lakásos épület földszintjén üzlethelyiségeket alakítottak ki, mintegy hatmillió forintos költséggel. a itt lévő ábc-áruházat, nőifodrászatot, háztartási gépjavitó felvevőhelyet, teázót, postahivatalt, ötven személyes óvodát és körzeti orvosi rendelőt csütörtökön adták át rendeltetésének./mti/

-.-

bb 38. magyar-koreai barátsági gyűlés szekszárdon

vid/kz/pg la

1976. június 24.

magyar-koreai barátsági gyűlést rendeztek csütörtökön a rákospalotai bőr- és műanyagfeldolgozó vállalat szekszárdi gyárában. a gyűlésen csajbók kálmán, a hazafias népfront tolna megyei bizottságának titkára mondott beszédet. részt vett és felszólalt a demonstráción kim ze szuk, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete is./mti/

-.-

bb 39. magyar vezetők üdvözlő távirata az újraválasztott bolgár vezetőkhez

zsu/pg la

1976. június 24.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára és losonczi páál, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte todor zsvkovot a bolgár népköztársaság államtanácsának elnökévé történt újraválasztása alkalmából.

lázár györgy, a minisztertanács elnöke sztanko todorovnak, a bolgár népköztársaság minisztertanácsa elnökének, apró antal, az országgyűlés elnöke pedig vladimir bonevnek a bolgár nemzetgyűlés elnökének küldött üdvözlő táviratot újraválasztásuk alkalmából. /mti/

-.-
-26-

17.20/pg

lyuo
P

p a r l a m e n t

bkk.4. /megkezdődött ...17. folyt/p

a szerkesztőségek figyelmébe!

-----
javítások a mai bkk.4./megkezdődött ...../ számu
hirre.

a 8. folytatás utolsó bekezdésének utolsóelőtti sorában a szöveg helyesen : ...tapasztalható a r u g a l m a s s á g hiánya, ezért ....

a 12. folytatás király istván felszólalása második bekezdésének hatodik sorában a szöveg: ....forradalom korában, s e célból.....

a 13. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított 5. sorában a szöveg:..... kisebb fizetésű, a l a c s o n y a b b a n k é p e s i t e t t e k e t ....

a 16. folytatás második sorában a szöveg:
....bővítik tőkés k i v i t e l ü k e t : ennek értéke....

x x x

ebédszünet következett, majd nics jános /fejér

-----
megye 9 .vk./ a dunai vasmű főolvasztára szólalt fel. utalt arra, hogy 1975-. az v. ötéves terv szempontjából meghatározó, megalapozó esztendő volt.

- fejér megye negyedik ötéves tervének teljesítéséről nem kívánok hosszabban szólni, mert számos, - igaz, akkor még csak várható - eredményről takács imre képviselőtársam már a decemberi ülészen részletesen beszámolt. ma már tudjuk, hogy fejér megyében is jelentős eredményeket értünk el. összességében valamennyi célkitűzésünket teljesítettük, sőt - nem utolsósorban a jelentős társadalmi összefogás révén- tulteljesítettük.

/folyt köv ./
17.25/p

- 81-

o

parlament

bkk.4./ megkezdődött 18.folyt/p

- hatékonyabbá vált a lakosság, az üzemek, a vállalatok, a gazdaságok részvétele a területfejlesztésben, mind általánosabb a nyílt, őszinte várospolitikai, a tanácsok és a társadalmi szervezetek együttműködése is javul.

ez is hozzájárul ahhoz a bizonyos, jobb légkörhöz, amiről havasi ferenc elvtárs is beszélt. fejér megyében az összes társadalmi munka értéke a negyedik ötéves tervben megközelítette a félmilliárd forintot. segíti munkánkat, hogy hosszútávú fejlesztési tervünk van. örömmel szólhatok a tervezés demokratizmusáról is, a városi, az üzemi kollektívák még a jóváhagyás előtt megismerkedtek a tervezettel, arról őszinte, hasznosítható véleményyt mondtak.

nics jános ezután kitért arra: a szocialista munkaverseny jó lehetőséget teremtett arra, hogy a dolgozó kollektívák erőfeszítéseiket a fontos feladatokra összpontosíthassák. megvolt az értékelés, megvolt a kitüntetés, az anyagi-erkölcsi elismerés is. úgy gondolom azonban, hogy az értékelés után ezek a vállalati ünnepek a kelleténél kicsit tovább tartottak. egy jó lagzi ma Magyarországon három napig tart. a vállalati ünnepek egy napig tartottak, de egy kis „sütkérezés”, volt még utána - helyenként egy hónapig is. érdemes ezen elgondolkodni.

a szabályozók módosítása előtt a vállalatoknál arról vitatkoztak, hogy a módosítások milyen változásokat hoznak a vállalatok életében. jómagam is tapasztaltam munkaerületemen, hogy mindenkit az foglalkoztatott; hogyan fognak alakulni a bérek?

a képviselő emlékeztetett kádár jános tavalyi dunaujvárosi beszédére, amelyből egyértelműen kicsendült, hogy a szerényebb, de biztosított fejlődés hívei vagyunk. vagyis csak olyan arányban emelhetjük a reálbéreket, a reáljövedelmet, amilyen mértékben a termelés oldaláról biztosítjuk annak a fedezetét.

- másnap, amikor találkoztam az egyik vállalati vezetővel, azt mondta: „nálunk ez nem így van, hanem hogyan?” kérdeztem. „vállalatunknál mi mindig többet szoktunk kapni.” azt feleltem: más az, hogy „szoktunk”, és más az, hogy mit lehet csinálni. később, amikor újra találkoztunk, megtudtam, hogy ez a vállalat is beállt a sorba...- mondta nics jános élénk derűtség közben.

/folyt.köv ./
17.30/p

parlament

bkk. 4./ ögkezdődött..... 19.folyt/p

hozzáfűzte: elmondhatom, ma már nem csupán a bérrékoncentrálnak az emberek. nem is lehet, mert közben előfordulhat, hogy elfeledkezünk a termelésről.

s hogy dunaujvárosban, nem feledkeztek el a termelésről, az példákkal igazolta a képviselő. 1975-ben 100.000 tonnával emelték a termelést, azonos létszám mellett, új termelőberendezéseket állítottak üzembe, a nehéz fizikai munkát gépesítéssel igyekeztek könnyíteni.

-ennek ellenére 800 forintos havi vállalati ösztöndíjjal sem tudnak 30 kohásztanulót beiskolázni. baranya megyében lett volna hat fiatal, aki vállalkozik, hogy eljön hozzánk tanulónak, de az illetékesek lobogtatták a papírt, hogy ez meg nem engedett „munkaerő-toborzás”, föl fogják a vállalatot jelenteni: mit szóltak volna, ha mi így válaszolunk: „ha baranyának kell az acél, ide a hat tanulót!”, a példát azért mondtam el, hogy felhívjam a figyelmet az együttműködés fontosságára.

a továbbiakban nics jános a bértömeggazdálkodás tapasztalatairól szólt. elismerte pozitívumait, hozzátette azonban, hogy a bérfelújításra felüli többletbért nem sikerült az az intenzívebb munka honorálására fordítani, „tűzoltásra”, használták fel: a bérránytalanságok kiegyenlítésére vagy arra, hogy nehezen betölthető munkakörökre találjanak embert. ahelyett, hogy munkaszervezéssel, esetleges kisgépesítéssel próbálták volna a munkaerő gondokon enyhíteni. a meglévő szervezetlenséget gyakran különböző eszközökkel és még inkább pénzzel próbálják egyes helyeken kompenzálni, a könnyebb megoldást választva.

kollár józsef /budapest 64. vk/. a csepel vas- és fém-
----- művek főművezetője felszólalásában örömmel nyugtázta gazdaságunk elmúlt évi eredményeit, amelyek amint hangsúlyozta - bizakodással töltik el a csepeli dolgozókat. elmondotta: az üzem 30 000 dolgozója számottevően hozzájárult a népgazdaság 1975. évi tervének megvalósításához. a termelési tervet tavaly október 20-ig teljesítették. jelentős anyag- és energia megtakarítást értek el. munkájuk eredményeként elnyerték a kiváló vállalat megtisztelő címet.

/folyt.köv./

17.55/um

bkk 4./megkezdődött ...20.folyt./um

a képviselő a vasmű munkaerőgondjairól is szólt: a tervidőszakban 3400-zal csökkent a létszám, annak ellenére, hogy a dolgozók átlagkeresete a tervezett 2,9 százalék helyett 7,7 százalékkal emelkedett. a törzsgárda tagjai egyre nagyobb anyagi és erkölcsi megbecsülésben részesülnek. a második és harmadik műszakban dolgozókat külön pótlékkal ösztönzik. az élet- és munkakörülmények javítására az előirányzott 180 millió forint helyett 400 millió forintot fordítottak az utóbbi öt évben. csupán tavaly 300 lakást adtak át a dolgozóknak, zömmel fizikai munkásoknak. az óvodaigények 90-95 százalékát, a bölcsődei igények 75-80 százalékát elégitették ki, s újabb szociális létesítményeket adtak át rendeltetésének.

a tennivalókról szólva kiemelte: az üzem v. ötéves terv s a távlati elképzelések minden eddiginél gyorsabb ütemű fejlődést írnak elő. az állóeszköz állomány megháromszorozódik, a termékszerkezet ugyszólván kicserélődik. a nagyszabású program valóra váltásához meg kell tartani legalább a jelenlegi létszámot. követelmény: a munkaerő hatékonyabb foglalkoztatása, a szakmunkás-utánpótlás is. ezért lehetővé teszik, hogy a betanított munkások közül évente 200-an szerezzék meg a szakmunkás minősítést. a szakmunkás-tanfolyamokon évente 730 dolgozót képeznek, hogy biztosítsák a tröszt vállalatainak szakmunkás szükségletét. az iparitanuló képzés megköveteli egy új, 300 személyes szakmunkástanuló otthon létesítését is.

a csepel művek termelésének idej, öthónapi eredményeit áttekintve bizvást lehet számolni a féléves előirányzatok teljesítésével. különösen örvendetes, hogy a martin-acél gyártás 120 000 tonna előirányzatát 5000 tonnával tetézik meg. az 1976-ra tervezett 5,6 százalékos bérfejlesztést márciusban végrehajtották: 8660-an kaptak béremelést. a csepel művek pénzügyi helyzete kiegyensúlyozott. igaz, a tervezett beruházások megvalósítása az eddiginél nagyobb erőfeszítést igényel, felkészültek azonban a megnövekedett feladatokra és a várható nehézségekre is. méltán számítanak a szocialista brigádok, a szakmunkás- és műszaki gárda helytállására.

/folyt.köv./

- 84 -

18.00/um

o

bkk 4./megkezdődött ...21.folyt./um

szomszéd gy. istván /nógrád megye 3. vk/, a nagybáttonyi gépüzem igazgatója előljáróban ki-jelentette: az országos tapasztalatokhoz hasonlóan 1975-ben az eddigi legeredményesebb középtávu tervet zárták nógrád megyében is. sikerült biztosítani a szükséges pénzeszközöket, feltárták és jól kiaknázták a rendelkezésre álló forrásokat. a tervezés, a gazdálkodás rendszere és továbbfejlesztése eredményesen segítette a gazdaságpolitikai célok megvalósítását, a vállalati önállóság és a tanácsi önkormányzat kibontakozását.

az elmúlt év tapasztalatai bebizonyították: a bevételi szabályozó rendszer alkalmas a területi tanácsi feladatok anyagi alapjainak biztosítására. alkalmas arra is, hogy a tanács és a területén tevékenykedő gazdasági szerv egymásra utalt-ságát, kölcsönös érdekeit kifejezésre juttassa. örvendetes - mondotta -, hogy a tanácsi vezetők ma már pontosan tudják és érzékelik vállalataik eredményeinek fontosságát, mert attól függ bevételeik nagysága, fejlesztésük mértéke, s az általuk biztosított ellátás színvonala is. mindez azzal társult, hogy ma már az üzemek kollektívái és dolgozói is tapasztalják, a tanácsi bevételek alakulása számottevően befolyásolja a szociális, kommunális, kulturális ellátást, az életkörülmények javulását. mindez visszahat az egész termelő folyamatra, a dolgozók közérzetére, munkafegyelmére.

a tanácsok a korábbinál jobban ismerik a vállalatok gazdálkodását, ennek folytán megbízhatóbban tudnak tervezni. példák sorával bizonyította a vállalatok és tanácsok kapcsolatának, együttműködésének, egymásra utaltságának helyességét, kölcsönös érdekelttségét, és társadalmi hasznosságát. van azonban ennek az együttműködésnek egy olyan sajátos területe - fűzte hozzá -, ahol a tanácsnak nem volt gazdasági érdekelttsége az elmúlt tervidőszakban. az újonnan települt gazdasági egységekről van szó, magyarán arról, hogy - jóllehet ezek még több feladatot rónak a tanácsokra, mint a régebbi üzemek - az elmúlt tervidőszakban mégsem járultak hozzá a tanácsok költségvetéséhez. a gazdasági érdekelttség lehetőségét különösen azokban az esetekben kellene vizsgálni, ahol az adott gazdasági egység tanácsi támogatással jött létre. épp ezért megfontolás tárgya lehetne az is, hogy ahol jelentős a tanácsi támogatás, ott bizonyos, tervben felüli többletérdekelttséget kellene biztosítani a tanácsok számára.

folyt.köv./

- 85 -

18.05/um

o

parlament

bkk 4. /megkezdődött ..22.folyt./um-p

a képviselő más téren is tanulságos megyei példákat sorolt a hasznos vállalati-tanácsi együttműködésre. a vállalatok ma már világosan látják, hogy munkaerő-ellátottságuk biztosítása érdekében feltétlenül részt kell vállalniuk a gyermekintézmény-hálózat fejlesztésében és fenntartásában. felismerték azt is, hogy a munkás-művelődés, a dolgozók szakmai ismereteinek és felkészültségének gyarapítása legcélszerűbben a tanácsi szervekkel való együttműködés révén érhető el.

szilágyi sándor

----- /hajdu m. 5.vk./ a debreceni máv járműjavító üzem hegesztő csoportvezetője hangoztatta: az 1975. évi költségvetés végrehajtása kapcsán - mint debrecen város tanácsának tagja is - örömmel állapíthatom meg, hogy a tanácsok egyre jobban élnek megnövekedett önállóságukkal. a szabályozók e területen is beváltak, a lakosság a költségvetési eszközök hiánya miatt egyetlen jelentős területen sem került hátrányos helyzetbe. a szociális, egészségügyi és művelődési intézmények fenntartásában és működtetésében is szerény ütemű fejlődést lehetett biztosítani. itt is javult a terveszerűség, és a takarékoság nem ment az ellátás minőségének rovására. természetesen az igények nálunk is gyorsabb ütemben nőnek, mint ahogy kielégítésükre az anyagi erőforrások rendelkezésre állnak.

- a csaknem 200.000 lakost számláló debrecenben is súlyos gond a lakásprobléma - folytatta. ezen úgy igyekezünk segíteni, hogy a magán-, a vállalati-, az állami erőforrásokat maximálisan a cél érdekébe állítjuk. a iv. ötéves tervben 12.000 lakást adtak át városunkban, négy százalékkal többet mint az azt megelőző tíz évben. az 1975. évi tervet is teljesítettük, 1419 lakást adott át a hajdu-bihar megyei állami építőipari vállalat. a lakások minősége, jó, amiért elismerést illeti az építőipari vállalat vezető műszaki gárdáját, az építő- és szerelőmunkásokat. az sem elhanyagolható, tény, hogy a kapcsolódó létesítmények nagy része - iskola, óvoda, bölcsőde, orvosi rendelő, üzlet, - is megépült. a lakásépítésben kapacitásaink azonban nagyobbak mint anyagi erőink, s ha a népgazdaság lehetőségei engedik, képesek vagyunk a gondot nagyobb ütemben is leküzdeni.

/folyt.köv./

- 86 -

18.10/p

0

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...23.folyt./p

v - ismerte az v. ötéves terv gyermekintézményi fejlesztési lehetőségeit, a város párt-és tanácsi szervei úgy határoztak, hogy a lakosság társadalmi segítségét kérik, s tervben felül további ezerötyszáz gyermek részére építenek óvodát. a lakosság megértette ennek jelentőségét, s nagy értékű felajánlások születtek „egy nap debrecenért”, „egy nap az óvodákért”, jelszóval. az üzemekben kommunista szombatokat szerveznek, amelyek bevételeit a gyermekintézmények fejlesztésére ajánlják felül, igaz viszont, hogy az intézmények fenntartása a jövőben tornyosuló gondnak számít. szerintem ez legyen a legnagyobb gondunk. ha gyermek is, óvoda is lesz, majd megtaláljuk a működtetés módját.

szilágyi sándor, kitért debrecen tömegközlekedésének helyzetére is.

- a lakosság számszerű növekedésével a forgalom megkétszereződött. a helyi járatokon szállított utasok száma például havi átlagban 1972-ben 2 milliárd 534 millió, 1975-ben 4 milliárd 464 millió, volt. a jobb, gyorsabb, kulturáltabb közlekedési eszközök iránti igények nőnek. nagyvárosokban ez nemcsak autóbuszpark kérdése - bár bővítését követeli meg: utépités, közúti jelzőberendezések, közut-vasut kereszteződés, hidépítés együtt játszik szerepet a jó tömegközlekedés kialakításában.

reméljük, ebben az ötéves tervben debrecenben sikerül megszüntetni a város tömegközlekedését nagyon zavaró április 4-e uti közut-vasut szintbeni kereszteződést. a tervben szerepel a közúti felüljáró megépítése: 1976-os kezdéssel, 1978-as befejezéssel. jelenleg még csak az irodákban folyik a munka- és a vita - így a kezdés igen bizonytalanak tűnik. kérem a közlekedés és postaügyi miniszter elvtársától a felüljáró építésének lehetőség szerinti meggyorsítását.

/folyt.köv./

- 87 -

18.13/p

0

bkk.4. /megkezdődött... 24.folyt/p

a vitában több felszólaló nem jelentkezett, az elhangzottakra faluvégi Lajos válaszolt.

a pénzügyminiszter köszönetet mondott a képviselői véleményekért, észrevételekért és javaslatokért, külön azokért a tájékoztatásokért, amelyek néhány nagyvállalat és több megye gazdasági eredményeiről adtak hírt. az ilyen eredmények ismertetésével - ahogyan faluvégi Lajos fogalmazott - biztatnunk kell egymást további sikerek elérésére, erőt merítve a további teendőkhez.

a képviselői felszólalások alátámasztották, hogy az elmúlt esztendőről a törvényjavaslatban adott értékelés reális. hasonlóképpen nyilatkozott az ideai eredmények képviselői ismertetéséről. mindez - tette hozzá - adatokkal, tényekkel igazolja, hogy a vállalatok nagyon komolyan vették és megvalósították a gyakorlatban azokat az elképzeléseket, amelyek az ötödik ötéves terv előkészítésekor megfogalmazódtak. nevezetesen, hogy a korábbinál szervezettebb munkára, az energiával és az anyagokkal való takarékosagra, továbbá korszerűbb üzemszervezésre van szükség. e törekvéseknek máris érzékelhetőek az eredményei, akár az energia és az anyagfelhasználásra gondolunk, akár arra a néhánymillió forintos megtakarításra, ami a szénbányászat munkájához adott dotációnál jelentkezett.

az üzemszervezés kérdéskörénél faluvégi Lajos tájékoztatta az országgyűlést arról, hogy a munkaügyi minisztérium, a kormányiszervek hosszabb idő óta foglalkoznak az üzemszervezési intézetek tevékenységének vizsgálatával, hogy az intézetek munkáját mind jobban hozzáigazítsák az iparpolitikai és termeléspolitikai célokhoz, szervezeti kereteiket arányba hozzák végzett munkájuk értékével.

az ipari termeléssel, a vállalati gazdálkodással, a mezőgazdaság kérdéseivel, a munkaerő gazdálkodással, az üzemszervezéssel kapcsolatos képviselői észrevételeket faluvégi Lajos pozitívnak minősítette, s hozzátette, hogy az elhangzottak az országgyűlés napirendjén szereplő további két téma megtárgyalásához is jó adaléku szolgálnak.

/folyt köv ./
18.20/p

bkk.4. /megkezdődött 25.folyt/p

kitért az építőipar témájára, különösképpen arra, hogy az iparág teljesítményében, szervezettségében még bőven van tennivaló. célkitűzéseink és az építőipar teljesítőképesége egyelőre nincsenek szinkronban - mondotta -, ha viszont jól belegondolunk, megérthetjük, hogy az előrehaladáshoz bizonyos közgazdasági egyensúly megteremtésére és szerkezeti változtatásokra van szükség. az iparág teljesítőképesége csak így fokozható. erre a témára - amint a pénzügyminiszter közölte - a kormányzati munkában vissza fognak térni. nem az építőipari vállalatok gazdasági, pénzügyi helyzetének szigorúbb szabályozásán van a hangsúly - bár kétségtelen, sokszor az elért jövedelmek jogossága a végzett munka függvényében vitatható -, hanem sokkal inkább az olyan feltételek megteremtésén, hogy produktívabb lehessen az építőipar. például a gépesítés fokozásával, mert különben nem tudjuk megoldani kitűzött feladatainkat. a kormány jobbitó szándékai csak akkor válhatnak valóra, ha a megyékben is végrehajtják mindazt, amit az ötödik ötéves terv előkészítésekor és elfogadásakor elhatároztunk az építési kapacitások és a kitűzött feladatok minél jobb összhangjának megteremtése érdekében.

a költségvetési gazdálkodás kapcsán a pénzügyminiszter örömmel nyugtázta, hogy eredményesen fejlődik a táncsi gazdálkodás, kedvezőek a tapasztalatok a több évre megjelölt szabályozókkal kapcsolatban. mindazonáltal ezt a témát - benne a költségvetési normatívák kérdéseit - ismét napirendre tűzik, ha a gyakorlatban rendelkezéseket tapasztalnak.

a miniszter szólt arról, hogy a kulturális közművelődési területeken is feltárhatók bizonyos anyagi tartalékok az országos hálózat különféle intézményeinél. a miniszter annak a reményének adott kifejezést, egy-két év múlva olyan tapasztalatokról lehet majd számot adni, hogy jó gazdáivá váltak a tanácsok a szóbanforgó intézményeknek. ennek elérése természetesen az oktatásügy és a közművelődés irányítóin is múlik, nemkülönben a tanácsok - megnövekedett feladataikkal együttjáró - nagyobb felelősségvételén.

/folyt köv ./
18.25/p

parlament

bkk 4./megkezdődött ...26.folyt./um

faluvégi Lajos elismeréssel nyugtázta, hogy a képviselők nemcsak a tegnapról, az elért eredményekről, hanem a márról, a jövőendő feladatokról is beszéltek.

az 1975-ös esztendő tapasztalatait ne helyezzük a gazdaságtörténet „irattárába”, - hívta fel a figyelmet - ugyanis azok a követelmények, amelyeket az elmúlt esztendőben magunk elé állítottunk, még hosszú évekig követelmények maradnak. a vitában is többféleképpen - olykor a népi bölcsesség hangján, olykor humorral fűszerezetten bírált - fonákságok kijavításáról a gazdasági munkában egy pillánatra sem szabad megfeledkeznünk, hiszen ezek előrehaladásunkat gátló fogyatékoságok. a kormány is foglalkozik e témákkal.

a törvényjavaslatot elemző vita méreteire és tartalmára jellemző volt - mondta a pénzügyminiszter -, hogy az országgyűlés bizottsági ülésein több mint 80 képviselő mondott véleményt. ezekből a megnyilatkozásokból, s a parlament plénumán kifejtettek közül is az csendült ki, hogy teljes az egyetértés a törvényjavaslatban foglalt értékelő megállapításokkal, csakugy, mint a további időszakra vonatkozó elképzelésekkel. ez biztató, nagy segítséget jelent a kormány munkájához. ugyanakkor nem értékelhetjük túl azt, amit - eredményekben, intézkedésekben is mérhetően - tettünk. nagy lendítőerőt jelent mai és holnapi teendőink sikeres elvégzéséhez, hogy a célokat megértik, elérésüket munkájukkal támogatják a vállalatok és a szövetkezetek, az ország közvéleménye, s mindenütt felkarolják a jó kezdeményezéseket. további ilyen cselekvő egyetértésre ösztönzött a miniszter mindenkit. végül ismételtén kérte az országgyűlést, hogy a beterjesztett törvényjavaslatot változtatás nélkül fogadja el.

határozathozatal következett: az országgyűlés a magyar népköztársaság 1975. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben, a benyújtott eredeti szövegezésben egyhangulag elfogadta.

/folyt.köv./

18.30./um

- 90 -

parlament

bkk 4./megkezdődött ...27.folyt./um

az elfogadott napirendnek megfelelően ezután dr. románypál mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter tartotta meg az expozéját. /a beszédre - amelyet bkk 3-as kiadásunkban közöltünk - később adunk javításokat, s akkor oldjuk az emargót is/.

Kovács István /békés m. 4.vk./ a medosz főtitkára a törvényjavaslat bizottsági előadója előrebócsátotta, hogy az élelmiszerekről szóló törvényjavaslatot megtárgyalták a megyei képviselőcsoportok, valamint együttes ülésen az országgyűlés mezőgazdasági, jogi, igazgatási és igazságügyi, valamint kereskedelmi bizottsága. a megyei képviselőcsoportok ülésein több mint 50 képviselő, az országgyűlési bizottságok ülésein pedig 17 képviselő nyilvánított véleményt a törvényjavaslattal kapcsolatban. a bizottságok ülésein 41 hozzászólás, többségében a végrehajtást szolgáló javaslat hangzott el. a vita a képviselők nagyfokú aktivitásáról, és felelősségérzetéről tanuskodott. a tanácskozások a szocialista demokrácia továbbfejlesztésének méltó fórumai voltak. egyöntetű volt az az állásfoglalás, hogy a törvénytervezet hűen tükrözi a fejlődést, és megfelel a korszerű követelményeknek. utaltak arra, hogy egyes rendelkezései a termelés, a gyártás, valamint a forgalmazás továbbfejlesztését igényli.

a képviselők egyértelműen megállapították, hogy olyan törvényjavaslat kerül az országgyűlés elé, amely az egész lakosságot érinti, társadalmi érdekeket fogalmaz meg és fejez ki. figyelembeveszi az élelmiszertermelés reális koncepcióit, a távlati fejlesztés céljait, a műszaki, technológiai fejlődést, a társadalmi igények változásait, s összhangban van a gazdaságpolitikai célokkal. az elhangzott javaslatok a törvénytervezet és a végrehajtási rendelet-tervezet további pontosítására irányultak. így például javasolták, hogy a gyorsan romló, előre csomagolt élelmiszereknél világosan és egyértelműen fel kell tüntetni a használhatóság határidejét, a kalória- és vitaminértéket, s jelezni kell a hűtetérvetési hőfokát is.

/folyt.köv./

18.48/um

- 91 -

bkk 4. /megkezdődött 28.folyt./um

többen javasolták, hogy a törvény még pontosabban határozza meg az élelmiszerek fogalmát. elhangzottak olyan javaslatok is, hogy a dohányárakat is vonják törvény hatálya alá, azonban egyértelműen tisztázódott: a dohány élvezeti cikk, így az azokra vonatkozó jogszabályok hatálya alá tartozik. széles körű vitát váltott ki a törvényjavaslatnak a be- dolgozók, a házalók és a mozgárusok tevékenységét korlátozó szakasza. különösen erős hangsúlyt kapott a törvény végrehaj- tásának következetesebb biztosítása, az átfogó ellenőrzés meg- valósítása. hiányolták, hogy sem a törvényjavaslat, sem a vég- rehajtási rendelet-tervezet nem tartalmaz büntető szankciókat.

jelenleg - mondotta - a kész élelmiszerek 70 százalé- ka már csomagolva kerül az üzletbe. elsősorban a dolgozó nők érdekeit fejezték ki azok a képviselők, akik javasolták: a mi- nőség javítása mellett tovább kell növelni az előrecsomago- lást, a konyhakész és félkész élelmiszerek arányát. felemelték szavukat a szállítás és tárolás hiányosságai ellen, ugyanis a fogyasztók és a kereskedelem közös gondja, hogy a húst, a ke- nyeret, és más pékárukat többségében még nem tudják higiéniku- san szállítani, és korszerű csomagolásban bocsátani a fo- gyasztók rendelkezésére.

a bizottságokban többen kitértek a túlzott mértékű alkoholfogyasztásra, pontosabban arra, hogy az erre ösztönző reklámok túltengenek az élelmiszerüzletekben is. előfordul, hogy a zöldség- és gyümölcsboltok kirakataiban és polcain több szeszesital található, mint zöldségféle, konzerv, vagy gyümölcs. a lakosság egészségvédelme érdekében ennek korláto- zásáról - fűzte hozzá - a törvényjavaslat egyértelműen intéz- kedik. a bizottságok egyöntetűen azt az álláspontot foglalták el, hogy az élelmiszerekről szóló törvényjavaslattal egyetérte- nek és azt - a javasolt módosítással együtt - megvitatásra és elfogadásra az országgyűlés elé terjeszti.

/folyt.köv./

18.53/um

- 92 -

bkk.4. /megkezdődött 29.folyt/p

az élelmiszerekről szóló, csaknem két évtizede megal- kotott jogszabályok hatályba lépése óta hazánkban nagy társa- dalmi és gazdasági fejlődés következett be: a szocialis- ta nagyüzemek kialakulásával jelentős mértékben nőtt a mező- gazdaság teremtése, az élelmiszertermelés 190 százalékkal emelkedett; a szövetkezetek, az állami gazdaságok jelentős része is foglalkozik élelmiszertermeléssel; emelkedett a la- kossági fogyasztás, egyúttal megváltozott a szerkezete. ezért a jelenleg hatályban lévő rendelkezések ma már nem felelnek meg a követelményeknek. az új törvény lehetővé teszi, hogy hazánk e tekintetben igazodjék az európa számos országában hozott új törvényekhez, elősegítve a minőségi élelmiszerexport fejlődé- sét.

a törvényjavaslat keret-törvénytervezet, amely- figyelemmel az utóbbi években kialakult gyakorlatra - az alap- vető, időt álló szabályokat tartalmazza. a törvény végrehaj- tásával kapcsolatos főbb feladatokat a minisztertanács fogja meghatározni, a részletkérdéseket pedig miniszteri rende- tek szabályozzák. minthogy a törvényjavaslat egyik alapvető célja az ember egészségének védelme, a mezőgazdasági és élelme- zésügyi, illetve a belkereskedelmi miniszteri szintű végrehaj- tási rendeleteket az egészségügyi miniszterrel egyetértésben adják ki. az új törvény következetesebb végrehajtásához - muta- tott rá - szükséges e három tárca tervszerű, hatékony együtt- működése.

a törvényjavaslatban foglaltak előtérbe helyezik a fogyasztói érdekvédelmet. érvényesülése érdekében szigorit- ja az élelmiszert előállító üzemek létesítésének egészségü- gyi és műszaki feltételeit, valamint az élelmiszertermelés személyi és tárgyi feltételeit. bővíti a fogyasztók tájékoz- tatására vonatkozó kötelezettségeket. fogyasztói érdeket szol- gál az is, hogy a gyorsan romló termékeken jól láthatóan és mindenki által érthetően kell feltüntetni a fogyaszthatóság határidejét. a szabályozás lényeges alapelve, hogy a termelés- sel, a forgalmazással, valamint az ellenőrzéssel kapcsolatos rendelkezések valamennyi ételre és italra vonatkoznak. ez biztosítja az egészségügyi és minőségi követelmények egysé- ges érvényesülését, függetlenül attól, hogy az élelmiszert melyik tárca felügyelete alá tartozó üzemben állították elő.

/folyt köv ./

19.00-p

-93-

bkk.4. /megkezdődött.....30.folyt/p

helyeselhető, hogy a további fejlesztések során a termelés és a feldolgozás területileg is közelebb kerüljön egymáshoz. ez ugyanis növeli a termelés gazdaságosságát, s végsőfokon kedvezően hat a piaci árakra is. a kisüzemi termelők - állapította meg a felszólaló - eddig is jelentős mértékben járultak hozzá a lakosság étel-miszer-ellátásához. a törvényjavaslat továbbra is biztosítja a részükre azt a lehetőséget, hogy -különbözképpen a hús-, tojás-, zöldség-, gyümölcs-, a tej- és a termékek tekintetében - kiegészítsék a nagyüzemek termelését. társadalmi érdeket képvisel a törvénytervezet, amikor a termelő és a feldolgozó, valamint a forgalmazó vállalatokat arra ösztönzi, hogy az egészségügyi követelményeknek megfelelő, korszerű táplálkozás kialakítását tegyék lehetővé a társadalom minden rétege számára.

a törvénytervezet reális célokat határoz meg. összhangban van a népgazdaság fejlesztésével és az emberekről való fokozottabb gondoskodás közép- és hosszútávú célkitűzéseivel, az igények várható növekedésével. jól szolgálja a párt élet-színvonalpolitikai célkitűzéseinek megvalósítását. a mezőgazdasági, a jogi, az igazgatási és igazságügyi bizottság nevében kérem az országgyűlést, hogy az étel-miszerekről szóló törvényjavaslatot a bizottságok által előterjesztett módosítások figyelembevételével vitassa meg és fogadja el - mondotta befejezésül a törvényjavaslat bizottsági előadója.

bori gyuláné /

----- bács-kiskun m .2.vk/, a kecskeméti konzervgyár szakmunkás csoportvezetője. az étel-miszeripar fejlődését megyei példákkal illusztrálta. az utóbbi tíz évben bács-kiskunban korszerűsítették a baromfifeldolgozást, kecskeméten működik közép-európa egyik legmodernebb feldolgozó vállalata. jó eredményeket értek el a tej-feldolgozásban, a sütőiparban. megfelelő munkakörülményeket alakítottak ki a kecskeméti konzervgyárban, a kalocsai fűszerpaprika- és konzervipari vállalatnál, amelyeknek termékei a hazai és a külföldi piacokon egyaránt ismertek és kedveltek.

/folyt köv ./

19.05/p

-94.-

bkk.4. /megkezdődött....31, folyt/p

a gyorsabb előrehaladás érdekében az eddiginél jobban ki kell használnunk a gyárkapun belül kínálkozó olyan termelés-fejlesztési lehetőségeket, mint például a gépek, a feldolgozó szalagok folyamatos működtetése, a jobb műszak-kihasználás, a munka- és technológiai fegyelem javítása, a minőségi színvonal védelme.

nyomatékkal fehvta a figyelmet az étel-miszertermelés és feldolgozás közötti feszültségekre. bács-kiskun megyében például az állatforgalmi és husipari vállalat évente több mint félmiliónó sertést vásárol fel, azonban ebből csak körülbelül száz ezret tud a felvásárlási helyhez viszonylag közel feldolgozni. a többit - jelentős szállítási költségtöbblet és minőségromlás árán - az ország más részein működő vágóhidakon dolgozzák fel. hasonlóan kedvezőtlen a helyzet a borfeldolgozás feltételeit illetően bács-kiskun megyében, ahonnan egyébként az ország bortermelésének 44 százaléka származik. gondok vannak a gabona tárolásával, a szükség-tároló helyeken évente nagy mennyiségű gabona megy tönkre. a tej-feldolgozó kapacitás is szűkös, s ez különösképpen a nyári csucsidőszakban okoz problémát. a kapacitás-fejlesztés tehát számos területen előfeltétele a megszülető törvényben foglalt célok elérésének. az étel-miszeripari új beruházásokat, a tervbe vett bővítéseket a termőhelyhez közel kell megvalósítani, csak így biztosítható a termékek megfelelő tárolása és feldolgozása.

- az elmúlt években magyarországon is tapasztalható a fogyasztás szerkezetének megváltozása. azonban a háztartásokban a különféle módon tartósított étel-miszerek, zöldségek és gyümölcsök aránya még csak 20 százaléka a teljes fogyasztásnak, ami messze mögötte marad a fejlett országok fogyasztási szokásaiban kialakult arányoknak. a háziasszonyok munkáját, második műszakját könnyítik meg a tartósított étel-miszerek, gyümölcsök, zöldségek minél szélesebb körű forgalmazásával.

/folyt köv ./
19.10/p

-95-

ö

parlament

bkk.4./megkezdődött .....32.folyt/p -um

a zöldségellátás javítása a képviselő véleménye szerint nagyban függ - a termelés fokozásán túl - a feldolgozás gépesítettségétől. annál is inkább, mivel a gépesített termelés produktumai nagy hányadban csak iparilag dolgozhatók fel. így kézenfekvő a feladat: minél rövidebb időn belül lényegesen bővíteni kell a konzervipari kapacitást. kitért a képviselő a törvényjavaslatnak - általa is helyeselt - azonrendelkezésére, hogy mustot és bort csakis szőlőből szabad előállítani. véleménye szerint ennek szigorú ellenőrzésével kell elejét venni a hamisításnak. üdvözölte azt a kezdeményezést, hogy a törvény megtiltja majd az alkoholfogyasztás propagandáját. hozzátette, hogy az italmérő helyek számát is csökkenteni kellene.

borics lászló /szolnok m. 13. vk/, a jászjákóhalmi béke tsz gépszerelője elmondotta: szolnok megyében az elmúlt tervidőszakban komoly feszültséget okozott az, hogy a dinamikus fejlődő mezőgazdasági termelés mögött jelentősen elmaradt a feldolgozó élelmiszeripar kapacitásának növekedése. a megyében az állami élelmiszeripar termelése a meghatározó, de nem elhanyagolható a mezőgazdasági üzemek ilyen irányú tevékenysége sem. rövid szavatossági idejű, a házi ízeket sem nélkülöző hus-, sütdőipari és tejtermékek igen népszerűek, keresettek és a jobb ellátást szolgálják. a realitásokhoz tartozik viszont, hogy ez az ugynevezett egyéb szektor a technológiai fegyelem és a higiéné vonatkozásában - egy-két kivételtől eltekintve - elmarad az ipar mögött. az új élelmiszer törvény e szektor felzárkózását, a hibák megszüntetését segíti.

a képviselő utalt arra, hogy az élelmiszerek nem megfelelő minősége miatti kifogások nagy százaléka az alapanyagok terhére róható s szerepet játszik ebben az alapanyag-átvétel illetve a minősítés jelenlegi rendszerében meglévő eltérés is.

az élelmiszerek közérthető jelölésének megkövetelése, törvényi előírása feltétlenül jogos és indokolt. a kódos jelölések például csak az ipari szakemberek előtt világosak és egyértelműek, a fogyasztók számára nem. több üzletben érdeklődtem: azt vagy azt a konzervet mikor gyártották, meddig fogyasztható. mindig más magyarázatot kaptam a kódszámok megfejtésére.

/folyt köv ./
19.15/um

-96-

bb 36. a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb 36. számú hírünket /tömeges megbetegedés.../

v i s s z a v o n j u k ,

s helyette az alábbi szöveget kérjük felhasználni:

tömeges megbetegedés a komárom megyei réde községben

bs/se/pg la

1976. június 24.

a komárom megyei réde községben a budapest ix. ker. Lenhossék utcai általános iskola uttörő táborában keddtől kezdődően hányinger, hasmenés és láz tüneteivel 36 gyermeket és három ifi-vezetőt szállítottak kórházba. a kezelőorvosok először ételmérgezésre gondoltak. később a tábor lakói közül ujjabb tíz személyt és a községben lakó gyermekek közül huszonhármat szállítottak kórházba.

a megyei köjál haladéktalanul megkezdte a vizsgálatokat. ezek elsősorban arra utalnak, hogy a fertőzést a tábor kutjának vize terjeszthette. ezért a kutat lezáratták. minden szükséges járványügyi intézkedést, beleértve a fertőtlenítéseket is megtették. a kórházban ápoltt betegek állapota kielégítő./mti/

bb 40. gyógypedagógiai tanácskozás szolnokon

vid/kz/pg la

1976. június 24.

a szolnoki szigligeti színházban csütörtökön megkezdődött a magyar gyógypedagógusok egyesületének 3 napos jubileumi közgyűlése és v. országos szakmai konferenciája. a tanácskozás, amelyen csehszlovák és svéd szakemberek is részt vettek, foglalkoznak többek között az értelmileg fogyatékos gyermekek nevelésének speciális problémáival, a gyógypedagógiai oktatás-nevelés hatásával a pályaválasztásra, a társadalmi beilleszkedésre, a mozgásfogyatékos gyermekek rehabilitációjával, iskolaeegészségüggyel és más kérdésekkel.

a konferenciához kapcsolódóan megtartják a gyógypedagógiai intézmények uttörő csapatvezetőinek országos tanácskozását is. ezen az uttörőmunka tapasztalatait, az uttörőmozgalom továbbfejlesztésének lehetőségeit vizsgálják meg.

a jubileumi közgyűlés és szakmai konferencia tiszteletére a tiszaparti gimnáziumban kiállítás nyílt szolnok megyei fogyatékos gyermekek által készített eszközökből./mti/

-27-

18.05/pg

1840

bb 41. magyar-csehszlovák barátsági gyűlés mátészalkán

vid/kz/pg la

1976. június 24.

a hazafias népfront szabolicszatzmár megyei és mátészalkai városi bizottsága magyar-csehszlovák barátsági gyűlést rendezett csütörtökön a mátészalkai ipariszerelvény- és gépgyárban. a gyűlésen, amelyen részt vettek a környező üzemek dolgozói is, oldrich tesarik, a budapesti csehszlovák kultúra igazgatója beszélt a szomszédos ország társadalmi, gazdasági, kulturális fejlődéséről, a csehszlovák nép életéről./mti/

--

bb 42. csonka ernő festőművész kiállítása

vid/kz/pg la

1976. június 24.

csütörtökön a szombathelyi berzsenyi daniel könyvtárban megnyílt csonka ernő festőművész kiállítása. július 15-ig tekinthető kiállításon a művész harminchét alkotását láthatja a közönség./mti/

--

bb 43. elhunyt farkas márton

zsu/pg la

1976. június 24.

farkas márton a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa, aki 1920 óta volt tagja a pártnak 76 éves korában elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása 1976. július 1-én, csütörtökön 15 órakor lesz a farkas réti temetőben.

az mszmp ii. ker. bizottsága

/mti/

--

bb 44. japán akadémikus budapesten

zu/pg la

1976. június 24.

a magyar tudományos akadémia meghívására magyarországra érkezett tatsuro yamamoto professzor, a japán akadémia tagja. a vendéget csütörtökön hivatalában fogadta szentágothai jános akadémikus, az mta alelnöke, akivel megbeszélést folytatott a két akadémia közötti együttműködés lehetőségeiről./mti/

--

-28-

18.15/pg

1850

bb. 45. eredeti formájában hozzák rendbe a nyugati pályaudvar csarnokát - kihirdették a műemlék épület megmentésére kiírt pályázat eredményét

t/kf/rj sl la

1976. június 24.

a főváros egyik kiemelkedő műemlékének, a nyugati pályaudvar utascsarnokának megmentésére hirdetett pályázatot a múlt év végén a kpm, a fővárosi tanács és az évm.

az eiffel iroda tervei alapján több mint 100 éve épült csarnok acél szerkezete, tartópillérei a gőzmozdonyok károsító hatására annyira megrongálódtak, korrodáltak, hogy a pályaudvar biztonságos működését veszélyeztették. ezért még a tél előtt - nehogy a hó alatt összeroppanjon - a csarnok tetejének héjazatát elbontották. az utasok védelmére perontetöket építettek, s várták a pályázat eredményét, hogyan sikerül megmenteni mind acélszerkezeti megoldásában, mind formai kialakításában korának nemzetközi tekintetben is kiemelkedő alkotását.

a májusban lezárult statikai pályázat iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, 43 pályaművet küldtek be. a pályázat eredményét csütörtökön a vasutasok szakszervezetében ünnepélyesen hirdette ki urbán lajos miniszterhelyettes, a máv vezérigazgatója, a bíráló bizottság elnöke.

a pályaművek közül tizet díjaztak és vásároltak meg. az első díjat - miután a csarnok helyreállítására egészében teljes megoldást egyik pályamű sem nyújtott - nem adták ki. a kiválmakat a legjobban, első helyen a 41. számú pályamunka közelítette meg. néhány csak vázlatosan kidolgozott részlettől eltekintve jó építészeti érzékkel és kellő színvonalon oldotta meg feladatát. készítőit, dr. sigrai tibort, az uvaterv mérnökét és 7 munkatársát összesen 90 000 forinttal díjazták. 80 000 forintot kaptak megoldásukért a 16. pályamű szerzői, schreiber józsef és polivka péter és a 10. sz. pályázat készítői szilágyi kálmán és 8 társa, a máv tervezőintézet dolgozói. ezenkívül két 50 000 forintos, három 40 000 forintos és két 20 000 forintos díjat osztottak ki.

a bíráló bizottság véleménye szerint a színvonalas pályázat elérte célját, az elfogadott tervek hasznos javaslatokat nyújtanak a nyugati pályaudvar építészeti-műemléki értékű csarnokának felújítására, illetve megtartására. a pályázók többsége a tetőszerkezet megerősítésével vagy részleges cseréjével a követelményeknek megfelelő megoldásokat dolgozott ki. közülük a három legmagasabb összeggel díjazott munkát találták építészeti szempontból is a legcélszerűbbnek, olyannak, amelyek a műemlék helyreállítás nemzetközi szabályaihoz is igazodnak. az előírás szerint ugyanis a szerkezet kiegészítéseit alakban, színben, anyagban érzékelhetően meg kell különböztetni az eredetitől./folyt.köv./

18.55 rj

-29 -

1850

bb. 45. / eredeti formájában... 1. folyt./rj

a bíráló bizottság álláspontja szerint elsősorban az első három pályázat javaslatainak hasznosításával a csarnok lenin körüti részének néhány kevésbé károsodott főtartóját szükség szerint megerősítve eredeti állapotában hagyják meg. a tetőszerkezet egy részét ugyancsak megerősítik, a tönkrement tartószakaszokat a régihez hasonló hegesztett rács-tartó szerkezettel pótolják, a fel nem ujítható oszlopokat, főtartókat pedig kicserélik. a többi díjazott és megvásárolt pályázat rész megoldásait is hasznosítják a csarnok újjáépítéséhez, amihez a műemlékek rekonstrukciójában gyakorlott építészeket is bevonnak. a pályázat eredményeként tehát a belső térhatást és az alaki megjelenést is megőrizve teljesen eredeti formájában hozzák rendbe a nyugati pályaudvar utascsarnokát.

urbán Lajos az mti munkatársának elmondotta: a pályázatokat hasznosítva dönti el a más azt, hogy milyen megoldásokat alkalmaznak a rekonstrukciónál, melynek tervezésébe bevonják már a kivitelezőt is. a számítások szerint az előkészítés, a tervezés legkésőbb a jövő év elején befejeződik, s azonnal megkezdődik a csarnok újjáépítése, amely előreláthatólag egy évet vesz igénybe. /mti/

--

bb. 46. időjárásjelentés

rj la

1976. június 28.

a meteorológiai intézet jelenti 1976. június 24-én csütörtökön este:

meleg idő

várható időjárás péntek estig: kevés felhő, legfeljebb egy-két helyen futó zápor. mérsékelt, megélénkülő észak-keleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet: 25-29 fok között. /mti/

--

19.00 rj

-30 -

puo

parlament

bkk 4. /megkezdődött 35.folyt./um

a 4. folyt. 1. bekezdésének alulról számított 4-3. sorában a szöveg helyesen:

...hogy vendéglátó üzemben, vagy máshol készítettek. a bekezdés további része k i m a r a d .

a 4. folyt. 2. bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen:

...a törvényjavaslat azonos feltételek mellett lehetővé teszi az állami gazdaságoknak ...

az 5. folyt. 1. bekezdésének 3. sorában a szöveg helyesen:

...kistermelők saját termelvényeikből készített élelmiszereket meghatározott feltételek mellett forgalomba hozzassák.

az 5. folyt. 2. bek. 1. mondata k i m a r a d . a szöveg a továbbiakban így folytatódik: szigorítja a javaslat az élelmiszer egészségügyi és műszaki feltételeket. innen az 5. folytatás 3. bekezdéséig m i n d e n k i m a r a d .

a 6. folyt. 1. bek. 2. sorában a szöveg helyesen: ...előterében - a válasz adott, a válasz viszonylag könnyű, az élelmiszerek mással ...

a 6. folyt. 1. bek. 4. sorában a szöveg helyesen: ...biológiai igényt elégítenek ki. a lakosság mindenkor érzékenyen követi ...

a 6. folyt. 2. bek. 5. sorában a szöveg helyesen: ...élelmiszertermelés és ellátás mind kevesebb gondot okozzon a családoknak, az országnak egyaránt .

a 7. folyt. 1. bek. első sora helyesen: az előttünk levő új feladatokat is látva, joggal ...

a 7. folyt. 2. bek. első sora helyesen így hangzik: jelenleg magyarországon ma majdnem kétszer annyi élelmiszert fogyasztunk ....

a 8. folyt. 1. bek. 2. sorában a szöveg helyesen: ...elsőrendű politikai feladat. mind az életszínvonal alakulásának, mind a ...

/folytm.köv./

- 99 -

19.30/um

o

parlament

bkk.4./ megkezdődött 38.folyt/p

a 13. folytatás a második sortól a következőképpen módosult:... tartalmi értékét jobban megőrizzük. innen a további szövegrész kimarad, egészen az első bekezdésig.

a 13. folytatás 2. bekezdésének 3. sorában a szöveg helyesen: ...előírások érvényesítésére, tehát a közbülső szó : következetes törlendő.

a 14. folytatás 1.bekezdése a következőképpen kezdődik: n a g y o b b figyelmet fordítunk....

a 14. folytatás 1. bekezdésének 2. -3. sorától a szöveg a következőképpen módosul: ...b ő v i t é s é r e , f e l k e l l k é s z ü l n ü n k ,...tehát a közbülső rész kimarad.

a 14. folytatás második bekezdésének utolsó mondata a következőképpen kezdődik: ...külföldi piacokra. a buza és a kukorica mellett a friss és feldolgozott gyümölcs ,.... itt a szöveg a továbbiakban változatlan .

a 15. folytatás első bekezdésének alulról számított 3. sorától a szöveg helyesen: ...tovább akarjuk növelni, s a z a s z á n d é k u n k , h o g y u j a b b t e r - m é k e i n k é r j é k e l e z t a r a n g o t .

a 15. folytatás második bekezdésének első sora helyesen: a külkereskedelmi igények jobb megismerése, feltárása nagy...

a 15. folytatás harmadik bekezdésének ötödik sorában a ,, 15 éves ,, helyett h o s s z u l e j á r a t u irandó.

/folyt köv ./

19.50/p

-102-

o

parlament

bkk.4. megkezdődött .....39. folyt/p

a 16. folytatás 1.bekezdésének 2. sorában a szöveg helyesen: .....a közös fejlesztésnek, amiért többet kell ten-
nünk minden relációban....

a 16. folytatás második bekezdésének utolsó /a hazai vizsgálatok ...növekszik/. mondatát kérjük t ö r ö l n i !

a 16. folytatás utolsó bekezdésének 4. sorában a szöveg helyesen: ...egyes ágazatokban az összhang h i á n y o s . az v. ötéves terv....

a 17.folyt. 1.bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen: ...szellemi kapacitásra a l a p o z v a - terve-
ink szerint....

a 17.folyt . első bekezdésének alulról számított 3. sorában a szöveg helyesen: ...kell megoldanunk./a bekezdés végéig a többi szöveget kérjük t ö r ö l n i !

a 17. folyt. 2.bekezdés 5. sorában a szöveg helyesen: összességében 40 százalékkal - egyes ágazatokban ennél na-
gyobb mértékben - kell növelni a zöldségtermelést. a kerté-
szet....

a 17. folyt. 3.bekezdésének 2. sorában a szöveg helyesen: ...mezőgazdasági üzemek számára, de az ellátás
csak a háztáji gazdaságokkal együtt oldható meg. különösen
fontos ....

a 17. folyt. utolsó bekezdésének 2. sorában a szöveg helyesen: ...keresletnek megfelelően, sok még a tennivaló.
abból....

a 18. folyt. 2. sorában a szöveg helyesen: ...meghatározó volt és marad. ennek legalább...

a 18. folyt. 6. sorától a szöveg helyesen: ....megfe-
leljenek. lakosságunk kereslete azt igényli: termelésünk sza-
kosítása ne menjen ezzel ellentétes irányba.végül a hazai.....

/folyt köv ./
19.55/p

-103-

o

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...40.folyt./um

a 18.folyt. első bekezdésének második sorától a szöveg helyesen: ...fejlesztése igen nagy feladat. a magyar mezőgazdaság két fontos kulturájának - mondhatni: kulcsnövényének - a búzának és a kukoricának a termelésében az elmúlt években igen nagy, tisztelt remélhető fejlődést értünk el. minden reményünk ...

a 19. folyt. első sorában a szöveg helyesen:

...határozottságot, szakszerűséget és amikor kell, ...

a 19.folyt. harmadik sorában a szöveg helyesen:

...kiszolgáló gazdaságok nagy többségénél színvonalas munka folyik, ezt kell erősíteni, szervezett, fegyelmezett munkára, amihez a mezőgazdasággal...

a 19. folyt. első bekezdésének alulról számított második sorában a szöveg helyesen: ...a ma közepesek és elmaradók pedig jobban felzárkóznak az előtűk járókhoz.

a mezőgazdaság ...

a 20. folyt. első bek. harmadik sorában a szöveg helyesen: ...megvalósításához. az előírások érvényesítése a termelésben...

a 20. folyt. 2. bek. helyesen így hangzik:

az előbbieken vázolt célok állanak előttünk. e nemes feladatok sikeres elvégzéséhez sok-sok erőfeszítésre és összehangolt munkára van szükség. a mezőgazdaság iránt megnyilvánuló igények nagyok, a megtett ut, az eddig elért eredmények, a szocialista gazdaság ereje nem kevésbé.

a minisztertanács nevében ....

x x x

/folyt.köv./

- 104 -

19.55/um

o

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...41.folyt./um

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitások a mai bkk 4. sz. /megkezdődött ./hirre.

a 23. folyt. 3.bekezdésének 3-4. sorában a szöveg és a számok helyesen:

...havi átlagban 1972-ben 2 millió 534 ezer, 1975-ben 4 millió 461 ezer volt...

a 28. folyt. utolsó bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen:

...elfogadásra az országgyűlés elé terjesztik ....

a 30. folyt. első bekezdésének 8-9. sorában a szöveg helyesen:

..a tej- és a tejtermékek tekintetében ...

a 30. folyt. második bekezdés 6. sorában a bizottság neve helyesen: jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság.

/mti/

.-

20.05/um

. - 105 -

o

bb. 47. ifjúsági nagygyűlés nyiregyházán az országjáró diákok találkozóján

rj la

1976. június 24.

csütörtökön ifjúsági nagygyűléssel folytatódott nyiregyházán az országjáró diákok xi. országos találkozójának eseménysorozata.

a nagygyűlés elnökségében a megye és a város párt- és állami, tömegszervezeti vezetőinek társaságában megjelent dr. csanádi árpád, az otsh elnökhelyettese is. fejti györgy, a kisz központi bizottságának titkára mondott ünnepi beszédet. /mti/

-.-

bb 48. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 órától zárásig:

pg/ la

1976. június 24.

21. jános ünnepély
  22. spanyol fogadás
  23. szentendrei nyár
  24. lengyelországba utazott a veszprémi színház társulata
  25. komlós jános kapta a karinthy emlékgyűrűt
  26. gyermekintézményi alapot hozott létre a kecskeméti városi tanács
  27. 10 szocialista ország képzőművészeti kiállítása
  28. hazaérkezett bulgáriából a magyar katonai küldöttség
  29. hét végi program-ajánlat
  30. az egri városi tanács vb ülése
  31. iskola egészségügyi tanácskozás kezthelyen
  32. a mátra-eger-nyugat-bükki ib ülése
  33. a bkv közleménye
  34. tiltakozás a fajüldöző dél-afrikai rezsim terrorja ellen
  35. országos közgazdász vándorgyűlés
  36. tömeges megbetegedés /visszavonva és ugyancsak 36.számmal új szöveg/
/ffolyt. köv./
- 20.55/pg

-31-

215

gbb 48./ a belföldi...folyt/pg

37. új újság sor salgótarjában
38. magyar-koreai barátsági gyűlés szekszárdon
39. magyar vezetők üdvözlő távirata az ujraválasztott bolgár vezetőkhez
40. gyógypedagógiai tanácskozás
41. magyar-csehszlovák barátsági gyűlés mátészalkán
42. csonka ernő kiállítása
43. elhunyt farkas márton
44. japán akadémikus budapesten
45. nyugati pályaudvar
46. időjárásjelentés
47. országjáró diákok találkozója
48. hírjegyzék

/mti/

2120

-32-
- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: lakatos erzsébet

Belföldi hírek

bb 1. nemzetközi zenei rendező verseny a televízióban
t/mn/zsu/pg la 1976. június 25.

ezen a héten három helyszínen zajlott a magyar televízió nemzetközi rendezőversenyének elődöntője amelyet a komoly zene kategóriájában hirdettek meg, és amelyen hét ország 14 versenyzője vett részt. valamennyi jelenkező 3-3 feladatot oldott meg, s így 42 felvétel készült a szólóhangszerek, a kamarazene és a szimfónikus zene kategóriájában. ezeket tanulmányozza most a nemzetközi zsűri, szinetár miklósnak, a magyar televízió művészeti igazgatójának vezetésével. a felvett anyagokból választják ki azt a legjobb 9-et, amely résztvesz majd a szeptember 14-19 között lebonyolításra kerülő tévés vetélkedőn. az elődöntő eredményhirdetésére a televízió a hét műsorában kerül sor, vasárnap este./mti/

-o-

bb 2. háromszázötvenezer ing - japán anyagból
i/ol/f/sl/pg la 1976. június 25.

az elkövetkező hetekben összesen 126 000 méter kelmét kap japánból a férfi fehérneműgyár. a 25-féle kifogastalan minőségű anyagból mintegy 350 000 ing készül. ezekkel várhatóan a negyedik negyedév elején találkozhatnak a vásárlók az üzletekben. az ingek ára 260-320 forint között lesz. az importkelme 40 százalékából varrják az új sláger-cikket, az arany tulipán elnevezésű inget, a küldemény nagyobb hányadából pedig a már ismert és keresett, divatos, tarkánszött fékon=press-t. a japán anyagból készült ingek kizárólag belföldön kerülnek forgalomba.

/foyt. köv./

-1-